

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ
ของ
สมนึก พวงกลิ่น

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ธันวาคม 2530
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

495.5184

ด ๔๕๓ ก

ว ๕

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โดยใช้วิธีส่วนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนความรู้มือครู

• ปริญญานิพนธ์

ของ

สมนึก พวงกลิ่น

24 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ชั้นวาก 1 2530

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

S 17753

177753

การศึกษครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณและสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วย
วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 60 คน กลุ่มทดลอง 30 คน เรียนด้วย
วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน กลุ่มควบคุม 30 คน เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู ใช้
เวลาในการทดลอง 12 คาบ

ดำเนินการทดลองโดยใช้ แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control
Group Pretest-Posttest Design และ Factorial Design เครื่องมือที่ใช้
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว วิเคราะห์ข้อมูล
โดยการทดสอบค่าสถิติที่ ($t - test$) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
two - way analysis of variance

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพัฒนาการของความสามารถ
ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มทดลองมีสมรรถภาพการอ่านเร็ว สูงกว่านักเรียนในกลุ่ม
ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนกลุ่มที่ใช้เวลาอ่าน 10 นาทีกับ 15 นาที มีสมรรถภาพ
การอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนกลุ่มที่ใช้เวลาใน
การอ่าน 10 นาทีกับ 20 นาที มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักเรียนกลุ่มที่ใช้เวลาในการอ่าน 15 นาทีกับ 20 นาที
มีสมรรถภาพการอ่านเร็วไม่แตกต่างกัน

5. ความมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านแตกต่างกัน
อย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A COMPARATIVE STUDY OF MATTHAYOM SUKSA III STUDENT CRITICAL READING ABILITY
AND READING SPEED THROUGH THE INQUIRY TEACHING METHOD
AND METHOD IN THE TEACHER' MANUAL

AN ABSTRACT

BY

SOMNUK PUANGKLIN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
December 1987

The purpose of this study was to compare the critical reading ability and reading speed of Mathayom Suksa III students through the inquiry teaching method and the method in the teacher's manual.

The samples were the 60 Mathayom Suksa III students in Khururatrangsarit School, Chembung, Ratchabury during the first semester of 1987 academic year. Thirty students randomly selected as an experimental group were taught by the inquiry teaching method. The other thirty students in the control group were taught by the method in the teacher's manual. It took 12 period each to study the same content.

The research design of this experiment was the randomized control group pretest - posttest design and the Factorial design. At the end of the experiment, the critical reading ability test and the reading speed test, constructed by the researcher, were statistically analysed by using t - test and two - way analysis of variance.

The results of this study indicated that

1. The critical reading ability of the students in the experimental group was significantly higher than the control group at the .01 level.
2. There was significantly higher at the .01 level in critical reading ability development in both groups.
3. The reading speed of the students in the experimental group was significantly higher than the control group at the .05 level.

4. The reading speed of the ten minutes reading group was significantly different from the fifteen minutes reading group at .01 level. The ten minutes reading group and the twenty minutes reading group was significantly different at the .01 level, but there was no significantly different between the fifteen minutes reading group and the twenty minutes reading group.

5. There was no significantly different in the interaction between the teaching methods and the range of time spent.

...
...
...
...
...
...

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วย การให้ความรู้ คำแนะนำ และการช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนานิน รุ่งเรืองธรรม คร.ปรีชา วงศ์ชูศรี และรองศาสตราจารย์ คร.สมบูรณ์ จิตพงศ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คร.โกศล นีคุณ คร.ธีระ ประพฤติกิจ อาจารย์พิศศรี แจ้งไพร อาจารย์สุภาพ พวงกลิ่น และอาจารย์พิทักษ์ อัจฉม์วงศ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือมาตั้งแต่ต้นจนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูบ้านจอมนัง สหวิทยาลัย - ทวารวดี ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จ

สมนึก พวงกลิ่น

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
' ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารแะงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความอ่านเร็วในการอ่าน	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักและวิธีฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน	43
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	46
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	48
การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	49
รูปแบบของการทดลอง	52
การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
จุดมุ่งหมายของการศึกษากันแล้ว	68
สมมุติฐานในการศึกษากันแล้ว	68
วิธีการดำเนินการศึกษากันแล้ว	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สรุปผลการศึกษากันแล้ว	71
อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก	90
ภาคผนวก ข.	106
ภาคผนวก ค.	143

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	รูปแบบการทดลอง	53
2	รูปแบบการทดลองแบบแฟคตอเรียล	53
3	แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่าง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธี สอนตามคู่มือครู	62
4	แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการ เรียนกับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน	63
5	แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียน กับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู	64
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสมรรถภาพการอ่านเร็ว และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับเวลาที่ใช้อ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็ว	66
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสมรรถภาพการอ่านเร็วระหว่างนักเรียนที่ ใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที 15 นาที 20 นาที	67
8	ค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายของแบบทดสอบความสามารถในการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณ	91
9	ค่าขอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	95
10	คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียนกับหลัง การเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู	96
11	คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียนกับหลัง การเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน	97
12	ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการ อ่านเร็ว	98

ตาราง	หน้า
13	ภาคขอบแบบทศนิยมวิเศษรรณภาพการอ่านเร็ว 101
14	คะแนนสมรรถภาพการอ่านเร็วของกลุ่มควบคุม 102
15	คะแนนสมรรถภาพการอ่านเร็วของกลุ่มทดลอง 104

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นการสอนแบบสืบสวนสอบสวน	37

ภูมิหลัง

การอ่านมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นกระบวนการที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ อันจะช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากนั้นการอ่านยังเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาการต่าง ๆ อีกด้วย ดังที่ อุบล เรียงสุวรรณ (อุบล เรียงสุวรรณ 2509 : 31) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นวิชาใด ๆ ต้องอาศัยทักษะการอ่าน หากมีทักษะในการอ่านดีแล้ว การเรียนวิชาอื่น ๆ ก็จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็ว ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูงย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ “ดังนั้นการพัฒนาทักษะการอ่านให้แก่ นักเรียนนักศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ จึงกำหนดให้มีการสอนอ่านไว้ในหลักสูตรทุกระดับชั้น

หลักสูตรวิชาภาษาไทยพุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 6) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่า ต้องสอนให้รู้จักอ่านอย่างมีวิจารณญาณและอ่านได้อย่างรวดเร็ว นั่นคือนักเรียนจะต้องได้รับการฝึกให้มีสมรรถภาพในการอ่านเร็วตลอดจนอ่านแล้วเข้าใจเนื้อเรื่อง สามารถแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น วิจารณ์ส่วนดีและส่วนบกพร่องของงานเขียนโดยยกเหตุผลประกอบให้เหมาะสม ต้องอ่านอย่างใช้ความมีวิจารณญาณ มีความเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง ใช้ความรู้และเหตุผลใคร่ครวญว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด สิ่งใดควรเชื่อสิ่งใดไม่ควรเชื่อ การอ่านในลักษณะนี้จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันมาก เพราะท่ามกลางเหตุการณ์บ้านเมืองที่ผันแปรไปอย่างรวดเร็ว มีสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นแพร่ความรู้ ความคิด ความเชื่อที่

เราจะต้องพบเห็น ต้องอ่าน และต้องคัดลอกอยู่เสมอ ถ้าอ่านโดยขาดวิจาร์ณญาณ อ่านได้ช้า ทำความเข้าใจได้ช้า อาจจะคัดลอกผิดพลาดหรือคัดลอกช้าจนไม่ทันกับ เหตุการณ์ อันจะก่อให้เกิดผลเสียภายหลังได้ ดังที่ สมาน แสงมะลิ (สมาน แสงมะลิ 2528 : 12) กล่าวว่า การอ่านโดยขาดวิจาร์ณญาณ อ่านได้ช้า ในปัจจุบันเป็นสิ่ง ที่เป็นอันตรายอาจลงเอยทำสิ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนและสังคม ฉะนั้นการสอนให้รู้ จักอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและมีสมรรถภาพการอ่านเร็ว จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากที่ครู จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวของนักเรียน

ปัจจุบันการสอนอ่านภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังไม่บรรลุตามจุดหมาย ของหลักสูตรที่ว่าให้รู้จักอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและมีสมรรถภาพในการอ่านเร็ว ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2514 : 37) กล่าวว่า นักเรียนในระดับ มัธยมศึกษาในปัจจุบันเป็นจำนวนมากที่อ่านไม่เป็น คืออ่านแล้วไม่สามารถจับใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้ ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องและวิจารณ์ไม่เป็น สมาน แสงมะลิ (สมาน แสงมะลิ 2528 : 1) กล่าวว่า การสอนอ่านในบ้านเมืองของเรายังเป็นปัญหาอยู่มาก นักเรียนยังอ่านแล้วยังจับใจความไม่ได้ ไม่รู้จักอ่านเพื่อหาความรู้ในค่านาชีพ ไม่คิด พิสูจน์เพราะเหตุ อ่านช้า และจากผลการวิจัยของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2525 : 43) ที่พบว่า ในรายวิชาภาษาไทย สมรรถภาพทางภาษากำหนดให้นักเรียนทำคะแนนได้ใน เกณฑ์ต่ำ คือสมรรถภาพเกี่ยวกับการอ่าน อันได้แก่ความเข้าใจและความเร็วในการอ่าน จึงนับได้ว่าการสอนอ่านในระดับชั้นนี้ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไข

จากการศึกษาวิธีสอนแบบต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่า วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นวิธี สอนที่สามารถนำมาใช้ในการสอนอ่านภาษาไทย เพื่อให้ให้นักเรียนมีวิจาร์ณญาณในการอ่าน และมีสมรรถภาพการอ่านเร็วให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรได้ เพราะเป็นวิธีสอนที่มุ่ง ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยกระบวนการคิดหาเหตุผลและหาคำตอบด้วยตนเอง การนำ วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมาใช้ฝึกการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในวิชา

ภาษาไทยนั้น ประภาสรี สีหอำไพ (ประภาสรี สีหอำไพ 2524 : 296) กล่าวว่าสามารถใช้โครงสร้างของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนได้เป็นอย่างดี เพราะจุดมุ่งหมายของวิชาภาษาไทยนั้นมุ่งให้นักเรียนใช้เหตุผลอย่างมีวิจารณญาณใคร่ครวญหาเหตุผลด้วยปัญญาค้นหาข้อสงสัยทั้ง 5 ขั้นตอนของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ได้แก่ ขั้นสังเกต ขั้นตั้งคำถาม ขั้นสืบค้น ขั้นสรุปและคิดสร้างสรรค์นั้น ก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านได้อย่างเหมาะสม ในการสอนอ่านแต่ละครั้งครูควรจะให้ความรู้พื้นฐานหรือสังเกตขั้นแรกเกี่ยวกับชนิดและจุดมุ่งหมายของงานเขียนแต่ละชนิดเสียก่อนเพราะจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ควรตั้งคำถามให้บางส่วนเพื่อให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ควรกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบในประเด็นที่เป็นปัญหาของสิ่งที่อ่าน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักนำหลักการหรือข้อสรุปที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการอ่านครั้งต่อไป ซึ่งก็เหมือนกับขั้นสังเกต ขั้นตั้งคำถาม ขั้นสืบค้น ขั้นสรุปและคิดสร้างสรรค์นั่นเอง

ขั้นตอนเหล่านี้สามารถนำมาใช้ในการฝึกอ่านของนักเรียนอยู่เสมอเชื่อว่าจะช่วยให้นักเรียนเป็นผู้รู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล รู้จักวิเคราะห์วิจารณ์และประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้ คุณสมบัติเหล่านี้จะช่วยส่งผลให้มีสมรรถภาพการอ่านเร็วด้วย ดังที่ ประเทิน มหาจันทร์ (ประเทิน มหาจันทร์ 2523 : 118) กล่าวว่า การรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผลในขณะที่อ่านจะช่วยให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจได้เร็วขึ้นด้วย จากความสำคัญของการอ่านที่มีบทบาทต่อการเรียน ต่อชีวิตและสังคมรวมทั้งปัญหาการเรียนการสอนอ่านที่ยกมาอภิปรายทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ครูจะต้องพยายามหาวิธีการที่จะแก้ไขปัญหานั้น การนำเทคนิคการสอนที่เหมาะสมมาใช้ในการสอนก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ผู้วิจัยคิดว่าด้านวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมาใช้ในการสอนอ่าน จะช่วยแก้ปัญหาและช่วยให้นักเรียนอ่านบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ด้วยเหตุนี้จึงทดลองใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนในการอ่านภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและสมรรถภาพการอ่านเร็ว ซึ่งจะเป็นการช่วยแก้ปัญหาตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อีกทั้งจะได้เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน กับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระยะก่อนการเรียน กับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู
4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลการสอนทั้งสองวิธีกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่าน ที่มีต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้รูปแบบของการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่จะช่วยให้ให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีสมรรถภาพการอ่านเร็ว
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และมีสมรรถภาพการอ่านเร็วอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลการศึกษาจะเป็นแนวทางแก่ครูหลายคนที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อที่นักเรียนจะได้มีโอกาสพัฒนาทักษะทางภาษาไทยให้มากที่สุด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุรราษฎร์รังสฤษดิ์ อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียน
242 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุรราษฎร์รังสฤษดิ์ อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 60 คน แบ่งเป็น
กลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน

3. เนื้อหาที่นำมาทดลอง เป็นเนื้อหาที่นำมาจากรายวิชา ท.305
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องที่นำมาเป็นสื่อในการสอน คือ

- 3.1 สมเด็จพระเจ้าตากสิน
- 3.2 โดกานุศาสน์
- 3.3 แข่งขันชิงตะลุง
- 3.4 โกลดโลกนิตติ

4. เวลาที่ใช้ในการทดลองสอน ใช้เวลาทดลองสอน 12 คาบ ๆ ละ
50 นาที ภายในเวลาชั่วโมงสอนปกติ โดยผู้วิจัยสอนเองทั้งสองกลุ่ม

5. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

5.1 ตัวแปรอิสระ คือ

5.1.1 วิธีสอน

5.1.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการอ่าน

5.2 ตัวแปรตาม คือ

5.2.1 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

5.2.2 สมรรถภาพการอ่านเร็ว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน หมายถึงวิธีสอนที่มุ่งให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ ด้วยกระบวนการคิดอย่างวิธีวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบด้วยตนเองโดยดำเนินการสอน 5 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสังเกตกับแนวหน้า คือขั้นเตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้ให้นักเรียนโดยการดึงเอาความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะสอนให้มาสัมพันธ์กัน รวมทั้งการปูพื้นความรู้ใหม่ที่เป็นสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาสาระใหม่ให้กับผู้เรียน และการรู้จักให้พร้อมที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกต คือขั้นที่ครูนำเนื้อเรื่องหรือข้อความมาให้ให้นักเรียนอ่านฝึกให้ผู้เรียนได้สังเกตและวิเคราะห์องค์ประกอบของเนื้อเรื่อง เพื่อหาสิ่งที่ปหรือความหมายสรุปรวมของเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบาย คือขั้นที่ครูกระตุ้นให้นักเรียนหาคำอธิบายหรือหาเหตุผลว่าเหตุใดนักเรียนจึงได้สรุปสังเกตหรือความหมายสรุปรวมของเนื้อเรื่องว่าอย่างนั้น

ขั้นที่ 4 ขั้นทำนาย คือขั้นที่ครูส่งเสริมให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล นั่นคือคิดหาคำว่ามีเหตุผลพอหรือไม่ที่สรุปสังเกตของเนื้อเรื่องว่าเป็นอย่างนั้น เพื่อเป็นการทดสอบดูว่าคำอธิบายในขั้นที่ 3 ถูกต้องมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 5 ขั้นควบคุมและคิดสร้างสรรค์ คือขั้นที่เมื่อนักเรียนได้สังเกตออกมาแล้วครูจะเร้าให้นักเรียนคิดว่าจะนำเอาความรู้ใหม่ (สังเกต) ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางใดบ้าง

สื่อกลางสำหรับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน คือการถามตอบตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นสังเกตจนถึงขั้นควบคุมและคิดสร้างสรรค์ คำถามที่ใช้ได้แก่คำถามประเภทให้สังเกต อธิบาย ทำนาย และคิดสร้างสรรค์ตามลำดับ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีลำดับขั้นในการคิดแรก ๆ ของการสอนครูจะเป็นผู้ตั้งคำถามให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายเพื่อหาคำตอบ

เมื่อนักเรียนคุ้นกับวิธีการเรียนแบบนี้แล้ว ครูจะพยายามให้นักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถามพร้อมทั้งแสวงหาคำตอบเอง

2. การสอนตามคู่มือครู หมายถึงการสอนที่ครูใช้วิธีบรรยาย อธิบาย ชักถามนักเรียนให้ทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมอื่นตามความเหมาะสม โดยยึดคู่มือการสอนหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก

3. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึงความสามารถในด้านต่อไปนี้

3.1 การแปลความ คือสามารถแปลความหมายของสิ่งที่อ่านได้ โดยแปลตามลักษณะของนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้สำหรับเรื่องราวนั้น โดยเฉพาะ

3.2 การตีความ คือสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างชิ้นส่วนย่อยของเรื่องนั้นจนสามารถนำมากล่าวเป็นแบบฉบับหนึ่งได้

3.3 การขยายความ คือสามารถขยายความหมายของนัยของเรื่องนั้นให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงเดิมได้

3.4 การประเมินสิ่งที่อ่าน คือสามารถพิจารณาเหตุผลจากข้อความที่อ่าน ตรวจสอบข้อเท็จจริง ความสมเหตุสมผล ความถูกต้องของสิ่งที่อ่าน และแยกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเกิดจากคะแนนที่นักเรียนทำได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. อัตราเร็วในการอ่าน หมายถึงจำนวนคำที่นักเรียนอ่านได้ใน 1 นาที คำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{อัตราเร็วในการอ่าน} = \frac{\text{จำนวนคำที่นักเรียนอ่านได้}}{\text{เวลาที่นักเรียนใช้ในการอ่านคิดเป็นนาที}}$$

5. สมรรถภาพการอ่านเร็ว หมายถึงอัตราเร็วในการอ่านเพื่อความเข้าใจในเวลา 1 นาที โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\text{สมรรถภาพการอ่านเร็ว} = \frac{\text{อัตราเร็วในการอ่าน} \times \text{ความเข้าใจในการอ่าน}}{100}$$

สมรรถภาพการอ่านเร็ว คำนวณจากคะแนนที่นักเรียนได้จากการหาแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็วที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการ
ดำเนินการวิจัยโดยแยกตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่าน
 - 1.1 ระดับของการอ่าน
 - 1.2 กระบวนการอ่าน
 - 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการคิด
 - 1.4 ความสามารถในการเข้าใจในการอ่าน
 - 1.5 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน
 - 2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน
 - 2.2 การสอนทักษะการอ่าน
 - 2.3 หลักการอ่าน
 - 2.4 ความพร้อมสำหรับการอ่าน
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะวิธีการสมรรถภาพการอ่านเร็ว
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน
 - 5.1 ความหมายของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน
 - 5.2 ประวัติความเป็นมาของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน
 - 5.3 ชนิดของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน
 - 5.4 ข้อเสนอแนะในการสอนแบบสืบสวนสอบสวน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่าน

1.1 ระดับของการอ่าน

การอ่านคือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนพูด ผู้อ่านแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบและอาจจะตอบโต้กับผู้อื่นด้วยก็ได้ สมิท (Smith. 1967 : 11) ได้ให้นิยามของการอ่านไว้ว่า เป็นคำพูดที่ถูกบันทึกเก็บไว้ เมื่อเราพูด เราต้องใช้คำศัพท์เพื่อสื่อความคิดของเรา และในเวลาเดียวกันจะต้องรู้ด้วยว่าจะเรียงคำพูดนั้นอย่างไร จึงจะได้รับผลตามความมุ่งหมายซึ่งอาจจะต้องใช้เสียงหรือสัญลักษณ์แทนก็ได้

การอ่านมีหลายระดับดังเช่น สมพิศ กุศรีพิทักษ์ (สมพิศ กุศรีพิทักษ์ 2526 : 827 - 629) แบ่งระดับของการอ่านออกเป็น 4 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 ระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจ คืออ่านหนังสือไปอย่างไม่คิดช้รู้คำศัพท์ต่าง ๆ มาก เข้าใจหน้าที่ของคำในประโยค รู้ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่าง ๆ ในย่อหน้าเดียวกัน ไม่ตีความในประโยคอย่างผิด ๆ ถูก ๆ เข้าใจความหมายของคำต่าง ๆ ผิด

ระดับที่ 2 ระดับการอ่านเพื่อวิเคราะห์ เป็นการอ่านระดับสูงกว่าระดับแรก เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาขอบเขตของปัญหา เนื้อหาสาระ และเหตุผลในหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียด

ระดับที่ 3 ระดับการอ่านเพื่อสังเคราะห์ การอ่านในระดับนี้ ผู้อ่านต้องนำความรู้ความคิดจากหนังสือหลาย ๆ เล่ม ซึ่งอาจจะมีความเห็นตรงกันหรือขัดแย้งกันมาพิจารณาวินิจฉัยแล้วเรียบเรียงเป็นความคิดอ่านหรือความรู้ของเราเอง

ระดับที่ 4 ระดับการอ่านเพื่อประเมินค่า เป็นการอ่านที่ต้องผสมผสานการอ่านทั้ง 3 ระดับเข้าด้วยกัน เพื่อไปพิจารณาคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งที่อ่าน

1.2 กระบวนการอ่าน

ถนอมวงศ์ ฉายอคมรรคณ. (ถนอมวงศ์ ฉายอคมรรคณ 2526 : 529 - 532) กล่าวว่า การอ่านมีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นแรก การรู้จักคำ กระบวนการอ่านเกิดขึ้นเมื่อผู้อื่นรับรู้ความหมายของถ้อยคำ ภาษาที่ผู้เขียนถ่ายทอดด้วยตัวอักษรได้เข้าใจตรงกัน ตามปกติเราไม่ได้อ่านคำ ๆ เดียว แต่อ่านเป็นวลี ประโยค ข้อความหรือเรื่องราว ดังนั้นเมื่ออ่านข้อความที่ยาวขึ้น หากรู้ความมากเท่าใดก็ยิ่งเข้าใจเรื่องราวมากขึ้นเท่านั้น ถึงแม้จะมีคำบางคำที่ไม่รู้จักมาก่อน คำที่รู้จักก็อาจจะช่วยให้เข้าใจความหมายของคำใหม่ได้

ขั้นที่สอง การเข้าใจความหมายของสาร สารคือความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อในการอ่านแต่ละคนจะเข้าใจความหมายไม่ตรงกันทีเดียว คำเดียวกันอาจมีความหมายเพียงนัยเดียวหรือหลายนัยสำหรับคนอื่น การเข้าใจสารของแต่ละคนขึ้นอยู่กับการศึกษา ซึ่งแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันแล้วแต่ความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับคำ ประโยค หรือข้อความนั้น ๆ บริบทก็มีส่วนช่วยให้เข้าใจสารได้ตรงหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนการศึกษาจนสามารถจับความรู้สึก อารมณ์และความคิด ตลอดจนเจตนาของผู้เขียนได้

ขั้นที่สาม การมีปฏิกิริยาต่อสาร ตามปกติเมื่อเราอ่านสิ่งใด เราย่อม "นึก" คล้อยตามหรือคัดค้าน แยกแยะข้อมูลและเปรียบเทียบความคิดต่าง ๆ ว่าส่วนใดเหมาะสมหรือตรงกับความหมายที่แท้จริงของเรื่องที่อ่าน ดังนั้นปฏิกิริยาต่อสารจึงมีทั้งอารมณ์และความคิด ผู้อ่านจะเป็นผู้ที่ใช้วิจารณญาณตัดสินสารนั้นได้ โดยไม่ประสมการตีความร่วมกับความรู้ความเข้าใจที่สะสมมาแต่เดิม ถ้าผู้อ่านขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนั้นก็ไม่อาจอ่านให้เข้าใจได้เมื่อไม่เข้าใจก็ตัดสินไม่ได้ว่าตอนใดสำคัญ ตอนใดเป็นความจริง ตอนใดเป็นความคิด จึงไม่สามารถสรุปความคิดและแก้ปัญหาใด ๆ ได้

ขั้นที่สี่ การรวบรวมความคิด เมื่อผู้อ่านผ่านกระบวนการคิดจากขั้นแรกถึงขั้นที่สามแล้ว ก็จะถึงขั้นที่สี่ เป็นขั้นที่ตัดสินใจว่าอ่านแล้วเข้าใจเพียงใด เพราะความเข้าใจจะวัดได้ก็โดยที่ผู้อ่านสามารถสรุปรวบรวมความรู้ความคิดจากสิ่งที่อ่านมาประสมประสานกับความรู้เดิม ผู้อ่านจะเปรียบเทียบสิ่งเก่ากับสิ่งใหม่ แล้วเลือกรับเฉพาะสิ่งที่รับได้ ความรู้ความคิดที่ประสานกันขั้นนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ ๆ ขึ้น ทำให้ความรู้ความคิดเดิมได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มพูนขึ้น ผู้อ่านจะเริ่มสนใจอะไรใหม่ ๆ หรือมีทัศนคติใหม่ ๆ เกิดขึ้นก็ได้

หากได้พยายามรวบรวมความคิดแล้วก็ยังไม່เข้าใจสิ่งที่อ่านอยู่ ก็แสดงว่าผู้อ่านขาดความรู้พื้นฐานข้อที่สองและสามตามลำดับ ผู้อ่านจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานการอ่านตั้งแต่ขั้นแรก

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการคิด

การอ่านกับกระบวนการคิดเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวพันกันอย่างไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ ทั้งนี้เพราะการอ่านคือการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนพูด ผู้อ่านแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ ในกระบวนการอ่านแต่ละขั้นตอน นักภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านที่แสดงให้เห็นว่าการอ่านกับการคิดต้องควบคู่กันตลอดเวลา เช่น

กู๊ดแมน (Goodman. 1967 : 126 - 135) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่มีแบบแผน ประกอบด้วยความถูกต้อง รายละเอียด เป็นความเข้าใจที่เป็นไปตามลำดับขั้นและยังหมายถึง การวิจารณ์ตัวอักษร คำ การสะกดคำและหน่วยของภาษาที่กว้างออกไป แอร์โรสมิท (Arrowsmith. 1972 : 84) ให้นิยามของการอ่านว่าเป็นความคิด ความรู้สึก หรือมโนภาพที่เกิดขึ้นในใจ จากความเข้าใจในตัวอักษรที่พิมพ์อยู่บนกระดาษหรือความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์ เกิดขึ้นเมื่อความคิดความรู้สึกหรือมโนภาพเกิดขึ้นในใจของผู้อ่านและจะเป็นความคิดความรู้สึก หรือมโนภาพเดียวกันที่เกิดขึ้นในใจของผู้เขียน

เดอชองค์ (Dechant. 1970 : 3) กล่าวว่า การอ่านเป็นการทำ
ปฏิบัติระหว่างกรรมมองเห็นของค์ประกอบในการแปลความหมาย โดยผู้อ่านจะเคลื่อน
สายตาไปตามบรรทัดของตัวอักษรจากซ้ายไปขวา และหยุดทำความเข้าใจคำ แล้ว
รวบรวมเข้าเป็นหน่วยความคิด ผู้อ่านจะตีความหมายสิ่งที่เขาอ่านโดยอาศัยความรู้และ
ประสบการณ์เดิมเพื่อประมวลเข้าเป็นความคิด การพิจารณาและสรุปความเห็น ซึ่ง
ความคิดนี้ตรงกับความเห็นของ บอนด์ และ หิงเกอร์ (Bond and Thinker.
1957 : 19) ที่ได้ให้ความเห็นว่า การอ่านเป็นการจำสัญลักษณ์ หรือเขียนสัญลักษณ์
เป็นสิ่งเร้าให้ผู้อ่านนึกถึงความหมายของคำ ซึ่งผู้อ่านรับรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา
ความหมายใหม่จะเกิดขึ้นจากการผสมผสานของสิ่งกับที่ผู้อ่านมีอยู่ หรืออาจจะกล่าวได้ว่า
การอ่านคือ การที่ผู้อ่านทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ ผู้อ่าน
สามารถตีความ หรือประเมินค่าจากความหมายที่อ่านนั้นได้

ลาโด (Lado. 1964 : 14) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะในการถอดความ
การวิเคราะห์คำ ความหมายของคำ ความเข้าใจเนื้อเรื่องที่ปรากฏ การตีความ
การใช้ความคิดเห็น ส่วนนักภาษาศาสตร์อีกท่านหนึ่งคือ ฟรีส (Frios. 1963 : 131)
ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นการตอบสนองสัญลักษณ์ทางภาษา ซึ่งเป็นตัวแทน
ของภาษาพูด หัวใจของการอ่านอยู่ที่การเข้าใจความหมาย

ความหมายที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการแปลความหมาย
ของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ด้วยความเข้าใจ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐาน ส่วน
ความเข้าใจในการอ่านหมายถึง การแปลความ การตีความ และการขยายความของ
ตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป การทำความเข้าใจ
ในการอ่านนั้นเป็นความสามารถของผู้อ่านที่ใช้ความคิดตีความข้อความที่ผู้เขียนได้
เขียนไว้

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย 2528 : 1 - 8) กล่าวว่า หลักการอ่านเกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ 2 กระบวนการ คือ การคิดตามว่าผู้เขียนพูดว่าอะไร และคิดตามว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร ในกระบวนการอ่านจำนวนเวลาที่ใช้ในการคิด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน เช่นความสามารถในการอ่านของของแต่ละคน โครงสร้างทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางตรรกวิทยา ความคุ้นเคยในเนื้อหาและขอบข่ายของการอ้างอิง ตลอดจนเจตนาของตัวผู้อ่านด้วย พร้อมกันนั้นยังได้ชี้ให้เห็นว่าวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านนั้น ผู้สอนแต่ละคนอาจใช้วิธีสอนต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนก็มักจะยึดถือหลักการของการสอนอ่าน ตามกระบวนการที่จะทำให้นักเรียนสามารถค้นพบแนวทางแห่งประสบการณ์ของตนเองในการที่จะหาเหตุผลของข้อความที่อ่าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่รวมกันระหว่างการอ่านและการคิด

1.4 ความสามารถในการเข้าใจในการอ่าน

ทิงเกอร์ (Tinkor. 1952 : 15) กล่าวว่า ความเข้าใจเป็นจุดหมายปลายทางในการอ่าน ความเข้าใจแจ่มแจ้งเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอที่จะรวบรวมความคิดในสิ่งที่อ่านมา

บอนด์ และ ทิงเกอร์ (Bond and Tinkor. 1957 : 235) ให้ความเห็นว่า ความสามารถในการเข้าใจในการอ่าน มีพื้นฐานมาจากสิ่งต่อไปนี้คือ การเข้าใจความหมายของคำ เป็นรากฐานสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน เมื่อเด็กเข้าใจความหมายของศัพท์เหล่านั้นชัดเจนแล้ว ย่อมทำให้เด็กเกิดความคิดที่จะนำมาใช้ในการอ่าน

การเข้าใจหน่วยความคิด เพื่อที่จะเข้าใจประโยค เด็กจะต้องอ่านเป็นหน่วยความคิด กล่าวคือ แบ่งอ่านเป็นกลุ่มคำให้ไ้ความหมายของคำต่อเนื่องเป็นกลุ่ม ๆ แทนการอ่านทีละคำ

การเข้าใจประโยค เมื่อเด็กเข้าใจคำและรู้จักว่าเป็นหน่วยความคิดแล้ว
ต้องรู้จักเอาแต่ละคำหรือแต่ละส่วนมาสัมพันธ์เข้าด้วยกันจนได้ความเป็นประโยค

การเข้าใจตอน หมายถึงความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคนั้น
ไปสื่อนั้น ๆ มาสัมพันธ์กัน เด็กจึงจะอ่านได้เข้าใจยิ่งขึ้น

การเข้าใจเรื่องราวที่ยาวขึ้น เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวหรือข้อความที่อ่าน
เด็กจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญ ๆ ที่อยู่ในตอนก่อน ๆ และเข้าใจ
ข้อความในตอนต่อไปอีกด้วย

พັນ น้อยแสงศรี (พັນ น้อยแสงศรี 2520 : 76) สรุปว่า การอ่าน
เพื่อเข้าใจจะต้องมีความสามารถทางด้านความหมายของคำ สังกัป โครงสร้างประโยค
โครงสร้างอนุเฉท นอกจากนั้นยังเกี่ยวกับเจตคติและจุดประสงค์ของผู้อ่านด้วย

สรุปได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจมุ่งเน้น 2 ประการ คือ ความ
เข้าใจศัพท์ ความเข้าใจเนื้อเรื่อง

1.5 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เคอซองค์ (Dochant. 1969 : 372) กล่าวถึงความหมายของการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณว่า เป็นการอ่านเพื่อประเมินค่าของสิ่งที่อ่าน การอ่านอย่างมี
วิจารณญาณนั้น ผู้อ่านต้องตรวจสอบความจริง ความสมเหตุสมผล ความเชื่อถือได้
และความถูกต้องของสิ่งที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องสามารถแยกได้ว่า ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง
ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น พยายามอ่านให้เข้าใจและรู้เท่าทันการเขียนจริงใจผู้อ่าน

ตรีศิลป์ บุญขจร และ ถนอมวงศ์ ด้ายอคมรรคผล (ตรีศิลป์ บุญขจร และ
ถนอมวงศ์ ด้ายอคมรรคผล 2526 : 584 - 589, 679 - 684) กล่าวว่า การอ่าน
โดยใช้วิจารณญาณประกอบด้วย การเข้าใจเนื้อหาของเรื่อง การรู้จักผู้เขียน การเข้าใจ
นัยของสาร และการนำสารไปใช้

การเข้าใจนัยของเรื่อง หมายถึงการที่ผู้อ่านตีความให้เข้าใจแนวคิดโดยใช้ข้อมูลในเรื่องนั้นเองเป็นหลักฐาน การจะเข้าใจนัยของเรื่องที่แท้จริงได้นั้น ต้องเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ 'เข้าใจในความหมายของคำ เข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน เข้าใจความคิดและความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ตลอดจนรู้จักโวหารเปรียบเทียบ

การรู้จักผู้เขียน จาเป็นมากเพราะจะทำให้เข้าใจนัยความหมายที่แอบแฝงอยู่ได้ดียิ่งขึ้น การสังเกตและสามารถเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลและความหมายการสังเกตและบอกได้ว่าประโยคใดหรือตอนใดเกี่ยวข้องกับหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ การรู้ว่าส่วนใดเป็นเหตุส่วนใดเป็นผล การเข้าใจลักษณะพฤติกรรมและความคิดของตัวละครหรือบุคคลในเรื่อง

การนำไปใช้ หมายถึงการเห็นชัดเจนว่าข้อมูลและความคิดเห็นจากแหล่งอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับข้อความที่กำลังอ่านนั้นอย่างไรบ้าง ผู้อ่านอาจรวมความคิดจากสองหรือสามแหล่งเข้าด้วยกัน สร้างเป็นข้อสรุปหรือหลักการเพื่อนำไปใช้ต่อไป

ส่วนการอ่านด้วยหลักเหตุผล เป็นการอ่านโดยใช้วิจารณญาณระดับสูงขึ้นไปอีก คือต้องรู้เท่าทันความถูกผิดของเหตุผลที่แฝงอยู่ในความหมายของสารนั้น ๆ ด้วย แล้วจึงประเมินค่าของสารว่าเหมาะสมหรือไม่ ถูกต้องหรือไม่ ควรเชื่อถือได้เพียงใด การอ่านด้วยหลักเหตุผลต้องอาศัยทักษะหลายทักษะ เช่น ทักษะการพิจารณาความจริงและความไม่จริง การพิจารณาข้อมูลและความคิด การรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อและการรู้เท่าทันการใช้เหตุผลที่ไม่ถูกต้องต่าง ๆ

ประเทิน มหาจันทร์ (ประเทิน มหาจันทร์ 2523 : 224 - 229) กล่าวถึงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า คือการอ่านอย่างรอบคอบ ใช้วิจารณญาณอย่างลึกซึ้ง แต่เป็นการคิดที่มีต่อเรื่องราวที่ได้อ่านจากหนังสือ ผู้อ่านจะต้องใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ความคิดของผู้เขียนว่าเป็นไปในลักษณะใด มากกว่าที่จะเห็นด้วยกับความคิดของผู้เขียน

โดยสิ้นเชิง ซึ่งจะเห็นว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น มิใช่เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องการความลึกซึ้งมากกว่านั้น กล่าวคือในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านเป็นเบื้องต้น ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะสำหรับการอ่านโดยทั่ว ๆ ไป นอกจากนั้นผู้อ่านยังต้องรู้จักประเมินความคิดของผู้เขียนซึ่งมิได้ระบุไว้ตรง ๆ หากผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณตัดสินใจเอาเองตามความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน เมื่อเข้าใจแนวความคิดของผู้เขียนแล้วผู้อ่านก็สามารถวิเคราะห์แนวความคิดนั้น ๆ ได้

สมิธ (Smith อ้างจาก Durr. 1967 : 110 - 112) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึงกระบวนการแห่งการคิดใน 3 ลักษณะดังนี้

1. การเข้าใจความหมายของภาษา เป็นการทำความเข้าใจความหมายของคำ
2. การแปลความหมาย ได้แก่การทำความเข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งกว่า

ความหมายธรรมชาติของคำ

3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินประเมินค่าเกี่ยวกับ คุณภาพ ค่านิยม ความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเรื่องราวที่อ่าน ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงได้แก่การใช้ความคิดอย่างพิถีพิถะนั่นเอง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

ประเทิน มหาจันทร์ (ประเทิน มหาจันทร์ 2523 : 47) กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจต์ (Piaget) ว่า ได้มีพัฒนาการทางสติปัญญาเป็น 4 ขั้นดังนี้

ระยะ Sensorimotor period (ตั้งแต่เกิดถึง 2 ขวบ) ระยะนี้เป็นระยะที่เกิดจกจากสิ่งของต่าง ๆ โดยจับต้อง

ระยะ Preoperational though period (ตั้งแต่ 2 - 4 ขวบ) ระยะนี้เป็นระยะที่การจำแนกขึ้นอยู่กับค่านใดค่านหนึ่งเพียงด้านเดียว และระยะ intuitive phase (ตั้งแต่ 4 - 7 ขวบ) เป็นระยะที่ความคิดเป็นไปโดยการหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

ระยะ Concrete operation period (ตั้งแต่ 7 - 11 ขวบ) ระยะนี้เป็นระยะที่การคิดอย่างมีเหตุผลเกิดขึ้น

ระยะ Formal operation period (ตั้งแต่ 11 - 15 ขวบ) ระยะนี้เป็นระยะที่การคิดอย่างนามธรรมและการสร้างความคิดรวบยอดเกิดขึ้นอย่างมั่นคง จากทฤษฎีของเปียเจต์ เกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก สามารถนำมาเป็นหลักในการสอนอ่านได้เป็นอย่างดี คือ ในระยะแรก ๆ ของพัฒนาการ เด็กจะคิดได้โดยอาศัยรูปธรรมเป็นสำคัญ ดังนั้น ในระยะแรก ๆ ของการสอนอ่านจึงจำเป็นต้องใช้รูปธรรมเป็นอันมาก เช่น ในการทำความเข้าใจความหมายของคำ เป็นต้น ต่อมาเมื่อเด็กพัฒนาขึ้น การสอนอ่านจึงเป็นไปในลักษณะของนามธรรม การทำความเข้าใจความหมายของคำ ใช้วิธีอธิบายให้เด็กเข้าใจและให้เด็กคิดด้วยตนเอง เมื่อเด็กรู้วิธีทำความเข้าใจความหมายของคำในการอ่านแล้ว ครูจึงสอนให้เด็กอ่านอย่างอนุমান และการอ่านเพื่อประเมินต่อไป ดังนั้นในการสอนอ่านโดยอาศัยหลักพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจต์ อาจจำแนกได้กับการสอนได้เป็น 3 ชั้น คือ การอ่านเพื่อเข้าใจความหมายของคำโดยวิธีรูปธรรมและนามธรรม การอ่านอย่างอนุমান และการอ่านเพื่อประเมิน

กิลฟอร์ด (Guildford. 1966 : 125) ได้กล่าวถึงเรื่องการอ่านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความรู้และระดับสติปัญญา สติปัญญานั้นประกอบด้วยระบบปฏิบัติการ

ซึ่งประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ปฏิบัติการด้านความรู้ความจำ ความคิดอย่างจำแนก คิดอย่างรวม และการประเมิน กิลฟอร์ด ได้ให้คำแนะนำว่า เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้ก็ดี ความจำก็ดี ความคิดก็ดี จะต้องประกอบกันเป็นหน่วยหรือเป็นระบบที่ใหญ่พอสมควร แนวคิดดังกล่าวของกิลฟอร์ดสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการสอนอ่านได้ เช่น การสอนอ่านเป็นคำ การสอนอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์ การสอนอ่านอย่างอนุมาน เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีนักการศึกษาอีกหลายท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านและได้เขียนเป็นทฤษฎีไว้ ดังนี้

ดอว์สัน (Dowson. 1959 : 7) กล่าวถึงการสอนอ่านว่ามีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. ให้นักเรียนสนใจทั้งเพื่อความบันเทิงและเพื่อเสริมสร้างปัญญา
2. เพื่อสร้างความพร้อมในการอ่านแต่ละระดับ
3. เพื่อให้มีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น
4. เพื่อให้มีนิสัยที่ดีทั้งการอ่านและการฟัง
5. ให้สามารถเลือกหนังสือและอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมตรงกับจุดมุ่งหมายในการเรียนได้

ทูซ (Tooze. 1957 : 245) มีความเห็นว่า วิธีที่จะส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านนั้น ควรจะเน้นให้นักเรียนเริ่มต้นอ่านหนังสือที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของนักเรียน

แฮร์ริส (Harris. 1969 : 487) มีความเห็นสอดคล้องกับทูซว่า วิธีที่จะส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน ควรจะชักจูงและแนะนำให้อ่านด้วยวิธีที่เหมาะสม คือ ขั้นแรกควรให้นักเรียนอ่านหนังสือที่ง่าย สั้นและตรงกับความสนใจ เมื่อนักเรียนเกิดทัศนคติต่อการอ่านแล้ว นักเรียนจะหาหนังสือต่าง ๆ มาอ่านเอง

โฮล์ม (Holm. 1962 : 64) ได้สรุปทฤษฎีที่น่ามาอธิบายการอ่านว่า การอ่านต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดกับความสามารถในการอ่าน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้คือ

ความสามารถในการฟัง

ความเข้าใจความหมายของคำที่มีอยู่ในเนื้อหาของเรื่อง

ความเข้าใจความหมายของคำที่เห็นโดยตา

การเข้าใจความหมายของศัพท์แต่ละคำ

การเข้าใจความหมายของคำอุปมาอุปไมย

องค์ประกอบที่ 2 ความสามารถในการใช้เหตุผล

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการรับรู้

องค์ประกอบของการอ่านทั้ง 3 นี้ จะมีเส้นเกี่ยวข้องกันมากมาย ถ้าบุคคลใด โยกย้ายได้คล่องแคล่ว บุคคลผู้นั้นจะมีความสามารถในการอ่านสูง ซึ่งเป็นผลมาจากการ สร้างความคิดรวบยอดได้มาก

2.2 การสอนทักษะการอ่าน

สมถวิล วิเศษสมบัติ (สมถวิล วิเศษสมบัติ 2525 : 73 - 74) กล่าวถึง การสอนทักษะการอ่าน สรุปได้ว่า

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่ นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ผู้มีนิสัยรักการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูง ย่อมแสวงหาความรู้และการศึกษาเล่าเรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ในต่างประเทศปัจจุบันนี้ได้มีการส่งเสริมทักษะการอ่านเป็นอย่างมาก

ทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา เพราะถือว่าหากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่าน
ดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ
ได้เป็นอย่างดี

การสอนอ่านครูควรพึงเล็งในสิ่งต่อไปนี้

ก. ความเข้าใจ คือความสามารถที่จะเข้าใจในลายลักษณ์อักษร
หรือข้อความที่อ่านอย่างถ่องแท้ คืออ่านรู้เรื่องนั่นเอง การอ่านนั้น ความเข้าใจ
เป็นสิ่งสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง จึงไม่ควรอ่านเร็วจนเกินไปจนไม่รู้เรื่อง คนเราจะอ่าน
หนังสือได้เข้าใจเพียงใก้นั้นย่อมแล้วแต่ประสบการณ์และการศึกษาที่ได้รับมา เมื่อได้เห็น
ได้อ่านและได้ฟังมากขึ้นย่อมจะเข้าใจโลกดีขึ้น และมีผลให้อ่านหนังสือเข้าใจได้รวดเร็ว
และลึกซึ้งยิ่งขึ้นด้วย

ข. ความเร็ว ความเร็วในการอ่านมีความสำคัญรองลงมาจาก
ความเข้าใจ ผู้อ่านที่อ่านเร็วและอ่านมาก ย่อมได้เปรียบทั้งในเรื่องการเรียน การทำงาน
นักเรียนจะอ่านได้เร็วขึ้น ถ้าครูได้ให้เห็นถึงประโยชน์ของความเร็ว แนะนำวิธีอ่านที่
ถูกต้องให้ และให้ฝึกหัดโดยมีกฎควบคุมบ้าง หรือฝึกหัดด้วยตัวเองตามลำพังบ้าง

ค. วิจารณ์ญาณ วิจารณ์ญาณในการอ่านนี้ อันที่จริงเป็นส่วนหนึ่งใน
ความเข้าใจเรื่องวิจารณ์ญาณเป็นเรื่องสำคัญ เพราะในปัจจุบันนี้การโฆษณาอยู่รอบตัว
ถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจให้ลึกซึ้งถึงความหมายหรือความมุ่งหมายของผู้เขียนแล้ว ย่อมจะ
ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาเหล่านั้นได้ง่าย นอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจะช่วย
ให้ผู้อ่านได้ประโยชน์อย่างแท้จริง มิใช่เพียงแต่รับทราบคาบอกล่าของผู้เขียนที่ตรงตาม
ตัวอักษรเท่านั้น ผู้อ่านจะนำเอาความคิดของผู้เขียนมาประสมกับความคิดของตนเอง
ทำให้เกิดความคิดใหม่แล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

ประเทิน มหาจันทร์ (ประเทิน มหาจันทร์ 2523 : 200 - 201) กล่าวถึง
การอ่านเพื่อความเข้าใจพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการสอน สรุปได้ดังนี้ การอ่านคือ

การทำความเข้าใจ ถ้าผู้อ่านปราศจากความเข้าใจในเรื่องที่อ่านตรงความหมายของ ตัวอักษรนั้นถือว่าไม่ใช่การอ่านที่แท้จริง ความเข้าใจในการอ่านโดยทั่วไป ถือว่าการอ่าน คือการสะกดคำที่เป็นตัวอักษรออกมาเป็นคำพูด ความเข้าใจเช่นนี้จึงว่ายังไม่เป็นการถูกต้อง ตามนัยของการอ่านในโรงเรียนจุดประสงค์หลักของการสอนอ่านก็คือ ใ้ผู้อ่านสามารถ ทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ถูกต้องตรงกับจุดประสงค์หลักของการสอนอ่านก็คือ ใ้ผู้อ่าน สามารถทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ถูกต้องตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียน การอ่านเพื่อความ เข้าใจจึงเป็นขั้นหนึ่งของการทักษะทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การสอนอ่านให้โดยดั้นครูจะเป็นหาวิธีสอน วิธีฝึกหัด และหาวิธีสร้างทักษะ ความเข้าใจให้แก่นักเรียน ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น การตั้งคำถาม การใช้ หนังสือแบบฝึกหัด การใช้หนังสือคู่มือ การใช้วัสดุประกอบการสอนอย่างอื่นเป็นต้น การตั้ง คำถามของครู ช่วยสร้างทักษะในการทำความเข้าใจในการอ่านให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี ศาถามของครูนอกจากจะช่วยให้เด็กสามารถนำเอาประสบการณ์เพิ่มมาใช้ในการทำความเข้าใจ เรื่องราวที่อ่านได้เป็นอย่างดีแล้ว ยังช่วยให้เด็กเข้าใจความสัมพันธ์ของแนวความคิด และการปรับความมุ่งหมายของการอ่านให้เหมาะสมกับความต้องการในการอ่านด้วย

2.3 หลักการอ่าน

สมพิศ ตูศรีพิทักษ์ (สมพิศ ตูศรีพิทักษ์ 2526 : 656) กล่าวถึงหลักการอ่าน ว่าประกอบด้วย การสำรวจ การตั้งคำถาม การอ่าน การจด โดยดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านเพื่อสำรวจเพื่อให้ทราบโครงสร้างของเรื่อง ผู้อ่านจะได้ ประโยชน์มาก ขั้นตอนนี้ควรอ่านหน้าปกและปกใน เพื่อทำความคุ้นเคยกับชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน คุณวุฒิ หรือประสบการณ์ของผู้เขียน ปีที่พิมพ์และผู้พิมพ์ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านใช้เป็น แนวทางวัดค่าของหนังสือและจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินค่า

ขั้นที่ 2 การตั้งคำถามและจดหัวข้อคำถามต่าง ๆ ที่ต้องการหาคำตอบ การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาของสิ่งที่กำลังศึกษาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ครูต้องพยายามกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักตั้งคำถาม

ขั้นที่ 3 อ่านอย่างวิเคราะห์หรือกลั่นกรอง จับแนวคิดของผู้เขียนอยู่ตลอดเวลา พยายามตีความหมายของคำสำคัญหรือคำไขความ และสรุปแนวคิดด้วยเหตุผล

ขั้นที่ 4 จับความสำคัญของแต่ละย่อหน้าแล้วบันทึกย่อความสัมพันธ์ของแต่ละย่อหน้า ซึ่งจะเป็นการฝึกความคิดไปด้วย

ขั้นที่ 5 อ่านทบทวน

ถนนวงศ์ ฉายอมรรคผล (ถนนวงศ์ ฉายอมรรคผล 2526 : 610 - 612) เสนอแนวทางในการพัฒนาความคิดในการอ่านว่า ถ้ามีภูมิหลังในเรื่องที่อ่านที่อยู่แล้วก็พยายามอ่านโดยให้เข้าไปในรูปแบบ เนื้อหา และแนวความคิดของข้อเขียนนั้น ๆ โดยฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจและเข้าถึงความคิดของงานเขียน ดังนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ โฉยอ่านเรื่องอย่างเคร่ง ๆ
2. ปรับจุดประสงค์ในการอ่านให้เข้ากับจุดประสงค์ของเรื่อง เช่น อ่านพุทธประวัติโดยมีจุดประสงค์เพื่อค้นหาความคิดแง่ปรัชญา เมื่ออ่านถึงอิทธิบาทก็ไม่ควรหมอบข้ามความหมายที่แฝงไว้ หรือไม่ควรเชื่อว่าเป็นเรื่องจริง
3. ศึกษาลักษณะภาษาของเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้เข้าใจความคิดได้ง่ายขึ้น
4. หาข้อชี้บาย ความคิดในงานเขียนมีหลายระดับ มีทั้งรูปธรรมและนามธรรม เมื่อไม่เข้าใจควรพึงหาผู้รู้ให้ข้อชี้บายและซักถามจนเข้าใจ อาจจะได้ความคิดเพิ่มเติมจากสิ่งที่อ่าน

ตรีศิลป์ บุญขจร (ตรีศิลป์ บุญขจร 2526 : 700) เสนอวิธีฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ว่าควรหาความคล้ายกันดังนี้

1. อ่านหนึ่งจบแล้วลองตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เราได้อ่านไว้ว่า เป็นเรื่องของใคร ทำอะไร เมื่อไร อย่างไร หรือด้วยสาเหตุใด

2. อ่านหนึ่งจบแล้วลองแยกสิ่งที่อ่านว่าส่วนใดคือความคิดเห็น ส่วนใดคือข้อมูล ใช้กลวิธีการเขียนอย่างไร มีอคติหรือไม่ มีลักษณะชวนเชื่อหรือไม่ เขาคิดเห็นอย่างไร เห็นด้วยหรือไม่กับข้อความที่อ่าน

3. อ่านจบแล้วลองจับประเภทของสิ่งที่อ่าน เพราะถ้ารู้จักประเภทของงานเขียนที่อ่าน จะสามารถแสดงความคิดเห็นได้ถูกต้องมากขึ้น

2.4 ความพร้อมสำหรับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ในการสอนเพื่อให้เด็กมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ครูจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กหลายด้านเป็นเบื้องต้น เมื่อเด็กมีความสามารถในด้านต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก็จะพัฒนาขึ้น เจนกินส์ (Jenkins. อ้างจาก Holman. 1967 : 138) สรุปความสามารถเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการอ่านไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการจำความหมายของคำ
2. ความสามารถในการเลือกความหมายที่เหมาะสมกับคำ
3. ความสามารถในการทำความเข้าใจคำเปรียบเทียบ
4. ความสามารถในการทำความเข้าใจแนวความคิดหลักของผู้เขียน
5. ความสามารถในการย่อหรือเขียนข้อความใหม่จากข้อความที่ผู้เขียน

ได้เขียนไว้เดิม

6. ความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ในข้อความ
7. ความสามารถในการปรับแบบในการจัดรูปการเขียนของผู้เขียนเสียใหม่
8. ความสามารถในการคาดคะเนความมุ่งหมายของผู้เขียน ทรรศนะของผู้เขียน ความลำเอียงต่อบุคคลหรือเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการเขียนถึง ตลอดจนความประสงค์ในการเขียน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักและวิธีฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว

องค์ประกอบที่สำคัญในการอ่านมี 2 ประการคือ อัตราเร็วในการอ่านและความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน การเพิ่มอัตราเร็วในการอ่านสามารถทำได้โดยไม่ทำให้เสียความเข้าใจแต่อย่างใด (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ 2524 : 70) ดังนั้นในการฝึกการอ่านเร็วจึงเป็นที่น่าสนใจกันอย่างแพร่หลาย เพราะผู้อ่านที่อ่านได้เร็วกว่าคนอื่นย่อมอ่านได้เนื้อความมากกว่าในเวลาเท่ากัน เฟอร์กูสัน (Forguson.

1973 : 29 - 34) สนับสนุนให้มีการฝึกอ่านเร็วโดยชี้ให้เห็นว่ามีคุณค่ามาก ดังนี้

1. ทำให้เข้าใจเรื่องราวที่อ่านดียิ่งขึ้น
2. จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น
3. อ่านได้คล่องแคล่วขึ้น
4. เกิดความมั่นใจในการอ่านเพราะเชื่อในความสามารถของตน
5. เกิดความต้องการที่จะอ่านต่อไป
6. สามารถแยกสิ่งที่ต้องการจะศึกษาจากรายละเอียดส่วนรวมได้

การฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วนั้น ได้มีผู้เสนอหลักการและวิธีการฝึกไว้หลายวิธี เช่น

ชอว์ (Shaw. 1965 : 43) ได้เสนอแนะวิธีปรับปรุงสมรรถภาพในการอ่านเร็วไว้ดังนี้ คือ

1. วางแผนในการฝึกอ่าน โดยกำหนดเวลาที่แน่นอน
2. เลือกหนังสือที่ใช้ฝึก ความยากง่ายของภาษาและสาระที่จะได้จากการอ่าน
3. อ่านจบแล้วต้องทดสอบความเข้าใจในเรื่องด้วยการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ทำนั้น
4. จับเวลาในการอ่านแต่ละเรื่องว่ามีอัตราเร็วในการอ่านกี่คำต่อนาที
5. ให้ผู้ฝึกบันทึกความก้าวหน้าของตน

รอช และ เวินสไตน์ (จินตนา พวงจันทร์แกง 2524 : 12 อ้างอิงมาจาก Rauch and Weinstein. 1968 : 357) ได้เสนอแนะวิธีเพิ่มความเร็วในการอ่านไว้ดังนี้

1. จะต้องสำนึกอยู่เสมอว่าการเพิ่มความเร็วในการอ่านมีความสำคัญ จะต้องมีความเต็มใจที่จะฝึกฝน
2. พยายามอ่านเรื่องง่าย ๆ และน่าสนใจให้มาก ซึ่งจะทำให้เลิกนิสัยการอ่านทีละคำได้โดยอัตโนมัติ
3. ฝึกฝนการอ่านทุกวันอย่างน้อยวันละ 30 นาที
4. สะสมประสบการณ์การอ่านให้มาก สามารถอ่านข้ามคำและข้อความที่รู้จัก สะสมความรู้ที่มีประโยชน์จากการอ่าน ต้องสนใจภูมิหลังของนักประพันธ์และเบื้องหลังการเขียนของเขา
5. พยายามเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ ปัญหาเรื่องศัพท์ทำให้การอ่านช้าลง ความรู้เกี่ยวกับเรื่องศัพท์เป็นหัวใจของการอ่านเร็ว การวางแผนที่จะเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเรื่องศัพท์อย่างมีระบบ จะส่งผลในทางบวกต่อความเร็กและความเข้าใจในการอ่าน
6. พยายามใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์ช่วยฝึกการอ่านเร็วให้มาก เช่น เครื่องควบคุมการอ่าน เครื่องวัดความเร็วในการอ่าน ภาพยนตร์ฝึกการอ่าน เพื่อตรวจสอบว่าอัตราเร็วในการอ่านนั้นเพิ่มขึ้นจริงหรือไม่เพียงใด
7. พยายามบันทึกความก้าวหน้าในการอ่านแต่ละวัน โดยบันทึกทั้งอัตราเร็วและคะแนนความเข้าใจ เหน้การอ่านเร็วเป็นอย่างน้อย 500 คำต่อนาที และมีความเข้าใจในเนื้อเรื่องร้อยละ 70
8. ในการอ่านแต่ละครั้งตั้งจุดหมายในการอ่านไว้อย่างชัดเจน ทำจิตใจให้มุ่งมั่นที่จะปรับปรุงความเร็วในการอ่าน ควรกำหนดตารางเวลาในแต่ละวันให้เป็นช่วงที่ร่างกายและอารมณ์พร้อมที่จะทำการฝึก
9. ควรอ่านวัตถุประสงค์ของผู้เขียนโดยการอ่านค่านำ และอ่านบทสรุปของบทความนั้น ๆ หรือข้อความที่บอกให้ทราบว่าผู้เขียนต้องการจะเน้นสิ่งใด

10. อ่านให้มากที่สุดเพื่อเป็นพื้นฐานที่จะใช้ในการฝึกอ่านในชั้นสูงต่อไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน

บรอน (Braun. 1965 : 2318) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างสิ่งทาบกับความสามารถในการอ่านของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาในรัฐมิชิแกน โดยมุ่งศึกษาว่าความสามารถในการสร้างสิ่งทาบกับความสามารถในทางสติปัญญาทางคำนึกที่เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการอ่านของนักเรียนมากกว่ากัน ผลการทดลองปรากฏว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างสิ่งทาบกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

พิทซ์แพทริก (Pizpatrick. 1970 : 2789) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบฝึกสำหรับการอ่านข้ามคำและแบบฝึกเพิ่มความเร็ว ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เดวิดสัน (Davidson. 1971 : 6273) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำตอบของนักเรียน ในขณะที่มีกิจกรรมการอ่านแบบธรรมชาติและแบบให้ใช้ความคิดในขณะที่อ่าน ปรากฏว่านักเรียนที่อ่านโดยถูกฝึกให้คิดอยู่เสมอ นั้นมีแนวโน้มจะตอบคำถามในรูปความเชิงวิจารณ์ และพิ จ्ञที่จะแสดงความคิดเห็นของคนออกมา ส่วนนักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านแบบธรรมชาติ ไม่ค่อยใช้ความคิดลึกซึ้งนักและมีแนวโน้มที่จะตอบคำถามแบบไม่มีความคิดเชิงวิจารณ์อีกทั้ง ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของคนออกมา

มอสเลย์ (Mosley. 1978 : 3427) ได้ศึกษาทักษะการอ่านด้านความผิดพลาดในการใช้เหตุผล โดยเปรียบเทียบเด็กที่อยู่ในสภาพสังคมและเศรษฐกิจดีกับเด็กที่อยู่ในสภาพสังคมและเศรษฐกิจไม่ดี ทดลองกับเด็กชั้นประถมศึกษาในรัฐคาโรไลนาโดยเลือกลักษณะความผิดพลาดในการใช้เหตุผล 7 ชนิดมาศึกษา คือ ความผิดพลาดที่สืบเนื่องมาจาก

สิ่งที่เหมือนกัน ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง การที่หักเอาเองว่าเหมือนกัน ต้นตำหรับที่ผิด ผลการทดลองทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันระหว่างส่วยย่อยกับส่วนรวม และการชักแย้งในตัวเอง ผลการทดลองทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

บุญเรือน ศิริมงคล (บุญเรือน ศิริมงคล 2517 : 55) ได้วิจัยเรื่องการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าระดับความสามารถในการอ่านเอาเรื่องของนักเรียนจากการอ่านแบบทดสอบประเภทแปลความ ที่ความ และขยายความยังไม่ดีนัก

มารศรี ขวลิท (มารศรี ขวลิท 2517 : 64) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในปีเดียวกันได้มีผู้วิจัยเรื่องเดียวกันกับมารศรี ขวลิท อีก 4 คน คือ พูนพงษ์ งามเกษม, มลวิภา กมลพรวัฒนา, วริตา ภูทิชาติ และ เยาวมาลย์ สุขอุดม แต่เปลี่ยนระดับชั้นที่วิจัยให้แตกต่างกันออกไป คือ เป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ ผลการวิจัยของทั้งสี่คน พบว่า พัฒนาการทางความสามารถในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปรียกา จันทรโรจน์ (ปรียกา จันทรโรจน์ 2522 : 51) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีพัฒนาการในการอ่านดีขึ้น

สุปรียา มาลาภาณุจน์ (สุปรียา มาลาภาณุจน์ 2523 : 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เชาวนี เกิดเพทางค์ (เชาวนี เกิดเพทางค์ 2524 : 49) ได้ทดลองเปรียบเทียบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แบบฝึกกับไม่ใช้ ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนการอ่านโดยใช้แบบฝึก มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จินตนา พวงจันทร์แกง (จินตนา พวงจันทร์แกง 2524 : 51) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า องค์ประกอบทางด้านความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์ ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านเร็วมากที่สุด ส่วนองค์ประกอบทางด้านความสามารถในการเคลื่อนไหวสายตาและความสามารถในการอ่านเข้าใจโครงสร้างประโยค ส่งผลรองลงมาตามลำดับ

นิทัศน์ เสมอพิทักษ์ (นิทัศน์ เสมอพิทักษ์ 2524 : 58) ได้ศึกษาประสิทธิภาพชุดการฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ววิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าการฝึกอย่างต่อเนืองทำให้ทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนายังผลให้สมรรถภาพการอ่านสูงขึ้น

ไพบุลย์ เพิ่มพูน (ไพบุลย์ เพิ่มพูน 2524 : 50) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทที่อาศัยการเพิ่มจำนวนเครื่องหมายคำพูด พบว่า ค่าเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหนังสือแบบเรียนที่เพิ่มเครื่องหมายมากกว่าค่าเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านหนังสือแบบเรียนที่ไม่เพิ่มเครื่องหมาย

สนธิ ทังทวี (สนธิ ทังทวี 2526 : 64) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยโดยใช่และไม่ใช้บทเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช่บทเสริมทักษะ มีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บทเสริมทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

5.1 ความหมายของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 96) อธิบายว่า การสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง และเสริมสร้างนิสัยให้ผู้เรียนเป็นคนช่างคิด รู้จักซักถามและแก้ปัญหา เป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนกระตือรือร้นและเชื่อมั่นในตนเอง

วีรยุทธ วิเชียรโชติ (วีรยุทธ วิเชียรโชติ 2514 : 55 - 60) ได้อธิบายว่าการสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นกระบวนการแห่งความคิด เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยกระบวนการทางความคิด ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

กาเย่ (Young. 1968 : 138 - 141 Citing Gango') มีความเห็นว่า การสืบสวนสอบสวนเป็นชุดของกิจกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา เมื่อเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ใหม่ ๆ ที่ท้าทายความคิดให้คิด

ซันค และ ไทรวริจ (Sun and Trowbridge. 1967 : 73) ได้นิยามการสอนแบบสืบสวนสอบสวนว่าเป็นการค้นคว้าหาความรู้หรือความจริงโดยเน้นวิธีหาความจริงมากกว่าตัวความจริงซึ่งเป็นผลของการค้นคว้า สิ่งสำคัญในการสอนแบบนี้คือครูจะต้องให้นักเรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นการสอนเน้นพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มุ่งให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งครูเป็นผู้เฝ้าเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัย

ในการแก้ปัญหา ช่วยจัดสถานการณ์และอุปกรณ์ให้เหมาะกับการแก้ปัญหา และอาจร่วมอภิปรายกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้สังเกตที่ถูกต้อง

5.2 ประวัติความเป็นมาของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

การสอนแบบสืบสวนสอบสวนเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1961 เมื่อ ดร.ริชาร์ด ซุกแมน (Suchman) ได้ตั้งโครงการวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบนี้ขึ้นที่มหาวิทยาลัยฮิลลีนอยส์ สหรัฐอเมริกา โดยเน้นการสอนวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีให้นักเรียนตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบหลักการและกฎเกณฑ์ด้วยตนเอง การสอนแบบสืบสวนสอบสวนของซุกแมนนี้ แบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ตั้งปัญหา ในชั้นนี้ครูสร้างสถานการณ์ที่ขัดแย้งกันในหลักการ เพื่อให้นักเรียนเกิดช่องว่างระหว่างโครงสร้างการรับรู้และความคิดเห็นกับปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ ทำให้นักเรียนเกิดความกระหายที่จะสืบค้นต่อไป

ชั้นที่ 2 ชักถาม ในชั้นนี้นักเรียนจะตั้งคำถามเพื่อชักถามครู โดยได้คำถามนั้นอยู่ในรูปที่จะตอบว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" เท่านั้น การที่จำกัดคำถามเช่นนี้ก็เพื่อให้การสืบค้นเป็นแบบอนุมานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นักเรียนจะได้รับการกระตุ้นให้รวบรวมข้อมูลโดยการชักถาม ซึ่งเป็นการบังคับให้เด็กใช้เหตุผลเชิงอนุมาน

ชั้นที่ 3 วิเคราะห์กระบวนการสืบค้นด้วยคำถาม ชั้นนี้ครูจะช่วยวิจารณ์ว่านักเรียนควรจะปรับปรุงการถามอย่างไร บางครั้งครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนฟังคำถามของตนเองเพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไข

ซุกแมน (Suchman, 1964 : 1) มีความเห็นว่านักเรียนที่ไม่เป็นตัวของตัวเองมีความรู้แต่ไม่เข้าใจอย่างแท้จริงในสิ่งที่เรียน ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่เป็นตัวของตัวเองจะแสวงหาวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ กัน อาจใช้การเดา หรือรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดหมวดหมู่ เพื่อนำมาทดสอบแนวความคิดของตนเอง รู้จัก

ประเมินผลงานเพื่อเลือกไว้เฉพาะที่ใช้ได้จริง การเป็นตัวของตัวเองในการเรียนเช่นนี้จะเป็นการเสริมแรงให้กับตนเอง เพื่อให้มีกำลังสำหรับความรู้ใหม่ ๆ วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนช่วยฝึกให้เด็กเป็นตัวของตัวเองได้ แต่ต้องคำนึงถึงเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. สร้างจุดสนใจเพื่อเร้าให้อยากสืบสวนสอบสวน คือสร้างสถานการณ์หรือทำการสาธิตให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นเป็นเช่นนั้น
2. ให้อิสระภาพ เด็กจะไม่สืบสวนต่อไปถ้าเข้าใจว่าคำอธิบายที่หาอ่านได้จากหนังสือเล่มนั้นเป็นที่สิ้นสุด หรือตั้งใจว่าจะเรียนเพื่อหาเกณฑ์ที่คิดเท่านั้น แต่ถ้าเด็กได้พบข้อเหตุการณ์ที่ตนเองไม่เข้าใจทั้งอยากรู้อยากเห็นเป็นอย่างไร และไม่มีใครให้คำตอบได้ ก็จะเกิดความกระวนกระวายที่จะสืบค้นสิ่งที่ครูช่วยให้เด็กรู้สึกเป็นอิสระจากภายนอกได้ คือ ไม่ทำตนเป็นผู้นำ แต่ให้เด็กแสดงความคิดแนะนำกันเอง นอกจากนี้ ครูยังต้องช่วยให้เด็กรู้สึกสบายใจไม่กลัวว่าตนจะทำผิด โดยไม่ทำให้เด็กรู้สึกอึดอัดใจ เช่น กล่าวไว้ว่า "นั่นเป็นความคิดที่ไม่ดีเพราะ" หรือ "คำถามนี้ใช้ไม่ได้เลย" เพราะว่าถ้าเด็กเกิดความรู้สึกกลัวว่าสิ่งที่ตนกระทำจะเป็นความผิด เด็กจะไม่ยอมสืบสวนสอบสวนต่อไป ครูต้องยอมรับฟังคำถามและความคิดเห็นโดยไม่ตัดสินว่าถูกหรือผิด ไม่ว่าจะถามก่อนหรือหลังเกิดปัญหานั้น ความคิดของเด็กเป็นสิ่งที่มีความค่าที่ควรเคารพเอาใจใส่ การอธิบายด้วยคำพูดแสดงความเข้าใจของตัวเองมีความหมายยิ่งกว่าคำอธิบายจากที่ใด ๆ

3. สร้างสิ่งแวดล้อมที่มีการตอบสนอง ครูต้องหาคนเป็นผู้ตอบสนองมากกว่าผู้ชี้แนะโดยการให้ข้อมูลสนเทศ เมื่อเด็กต้องการหรือเพื่อเสริมให้มีการทดสอบทฤษฎีต่อไป

ในปี ค.ศ. 1966 ซุกแมน (Suchman. 1966 : 7 - 34) ได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนภายหลังที่ได้ทดลองมาแล้วว่า การพัฒนาทฤษฎีของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ คือ

1. อุปกรณ์และวิธีดำเนินการ เป็นสิ่งที่ช่วยครูในการทำให้เด็กเรียนค้นคว้าด้วยตนเองประกอบด้วย

1.1 ภาพยนตร์ เป็นภาพยนตร์สั้น ๆ ไม่มีเสียง ไม่มีชื่อเรื่องหรือคำบรรยายให้เป็นสิ่งเร้าที่ท้าทายให้คิด

1.2 การสาธิต เป็นการรวบรวมความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีโอกาสเอาอุปกรณ์มาทดลองเองได้ การสาธิตช่วยให้นักเรียนเข้าใจปัญหาจากภาพยนตร์ได้ชัดเจนขึ้น ถ้านักเรียนมากให้แบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และครูจะต้องเตรียมพร้อมที่จะทดลองซ้ำให้นักเรียนดูได้

1.3 เครื่องมือสำรวจเป็นชุด นักเรียนควรมีเครื่องมือคนละชุด เพื่อให้ นักเรียนรวบรวมข้อมูล เป็นการทดสอบความคิด

1.4 หนังสือคู่มือ ถือว่าเป็นแหล่งความคิดของนักเรียนช่วยแนะวิธีรวบรวมข้อมูลให้ส่งกับใหม่ ๆ เพื่อนามาใช้ถาม หาหน้าที่เสมือนแหล่งที่ช่วยจัดระเบียบของส่งกับต่าง ๆ ที่ได้มา หนังสือคู่มือมีใช้ตำราหรือคู่มือ แต่เป็นสิ่งที่ผู้สืบสวนจะใช้เมื่อคิดว่าจำเป็น การศึกษาหนังสือคู่มือนี้จะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ให้ตรงกับเนื้อหาวิชาและให้มีคุณค่าพอที่จะทำให้ให้นักเรียนสนใจค้นคว้าเองได้โดยครูไม่ต้องสั่ง

1.5 หนังสือที่ใช้ประกอบ จะให้ข้อสนเทศที่สัมพันธ์กับปัญหา บอกความเป็นมา ประโยชน์ที่จะนำไปใช้ได้จริง มีการแนะนำเกี่ยวกับการจัดระเบียบของส่งกับเล็กน้อย มีเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความสนใจในปัญหา แต่ไม่มีการแก้ปัญห

1.6 การใช้เครื่องช่วยสอน เครื่องช่วยสอนต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นต้องใช้ประกอบกันไม่แยกอย่างใดอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ตัวครูเองก็ถือได้ว่าเป็นสิ่งเร้าอย่างหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนแสดงความสามารถหาข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ตำรา หรือวารสาร เป็นต้น

1.7 วิธีการดำเนินการในแต่ละช่วงเวลา การเสนอปัญหาไม่ว่าจะเป็น ภาพยนตร์หรือการสาธิต ครูจะต้องเน้นให้เห็นว่าภาพยนตร์หรือการสาธิตนั้นมีสิ่งใดน่าสงสัยบ้าง

คำถามที่เกิดขึ้นต้องเป็นของนักเรียนเอง และนักเรียนทั้งชั้นเข้าใจคำถามตรงกันเมื่อได้ปัญหา ช่วงเวลาส่วนใหญ่ของกระบวนการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนอยู่ที่การถาม - ตอบ (ใช่ - ไม่ใช่) ของนักเรียนกับครู การตอบคำถามนี้แตกต่างกับการเล่น 20 คำถาม เพราะการเล่น 20 คำถาม เมื่อได้รับคำตอบแล้วการคิดจะยุติลง แต่การสืบสวนสอบสวน เมื่อได้ทฤษฎีหรือหลักการแล้วไม่หยุดเพียงแค่นั้น กลับขยายกว้างออกไปยังสิ่งอื่นรอบ ๆ ตัว ดังนั้นครูต้องคอยระวังการถาม - ตอบให้ดี มิให้การสืบสวนสอบสวนเป็นเพียงการเล่น 20 คำถาม โดยอาศัยหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณาการสืบสวนสอบสวนดังนี้

1.7.1 เป็นคำถามที่ตอบได้ด้วยคำว่า "ใช่" - "ไม่ใช่" ถ้านักเรียนถามด้วยคำถาม "ทำไม" แล้วได้คำตอบทันทีต่อไปก็จะถามเช่นนั้นอีก โดยตนเองไม่ได้คิดหาคำตอบด้วย ย่อมเชื่อคำตอบของครูเสมอไป บ้างคำตอบตอบด้วยคำว่า "ใช่" - "ไม่ใช่" ไม่ได้ ครูต้องระวังในการแก้ไขคำตอบหรือในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อมิให้เป็นการสะกิดกันความคิดของนักเรียน

1.7.2 นักเรียนแต่ละคนจะถามคำถามได้ไม่จำกัดจำนวน ให้ถามได้ตามความพอใจจนกว่าจะยุติเอง คำถามจะได้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน เป็นไปตามกระบวนการสืบสวนสอบสวน

1.7.3 ครูจะไม่ตอบคำถาม (ใช่ - ไม่ใช่) สำหรับคำถามที่เป็นทฤษฎี เพราะจะทำให้นักเรียนหยุดคิดทดสอบทฤษฎีของตนเอง

1.7.4 นักเรียนทุกคนมีสิทธิ์จะทดสอบทฤษฎีของคนอื่นได้ ให้แสดงความคิดเห็นโต้แย้งโต้ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีการทดสอบ เพื่อจะได้ฟังความคิดเห็นของหลาย ๆ คน

1.7.5 เปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษากันเอง โดยครูไม่ต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แต่ไม่ควรให้เวลาปรึกษากันนานเกินไป

2. เจื่อนใจของการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน หมายถึง สภาพที่จะสนับสนุนความสามารถในการสืบสวนสอบสวนของนักเรียนซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

2.1 ความรู้สึกเป็นอิสระ ให้นักเรียนมีอิสระในการหาข้อสนเทศตามความต้องการได้ปกครองตนเอง เป็นผู้นำตนเองและเริ่มต้นด้วยตนเอง

2.2 สภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ครูจะต้องหาสิ่งที่จะให้ข้อสนเทศแก่นักเรียน ตัวครูก็อาจให้ข้อสนเทศได้ แต่ต้องไม่ตัดสินว่าสิ่งใดถูกหรือผิด

2.3 สภาพของจุดสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการทดลองหรือเหตุการณ์ก็เป็นจุดสนใจได้ จะต้องทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกขัดแย้ง

2.4 ความสบายใจ พฤติกรรมของครูที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสบายใจ คือ การตอบสนองต่อนักเรียนในทางที่ดีและเป็นกลางกับความคิดของนักเรียน ยอมให้มีการทดสอบ การตัดสินใจเกี่ยวกับสมมติฐานต่าง ๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับแนวการบริหารโรงเรียน การสอนและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน

3. การจัดห้องเรียน หมายถึง ที่นั่งเรียน กระดานดำและอุปกรณ์อื่น ๆ

3.1 การจัดที่นั่ง ควรจัดที่นั่งเป็นวงกลมใกล้กับฉากหรือกระดานดำ เพื่อสะดวกในการติดต่อสื่อสารกัน เหมาะสำหรับชั้นที่มีนักเรียน 12 - 15 คน แต่ถ้ามีมาก 30 - 40 คน ก็จัดแบบห้องเรียนธรรมดา

3.2 การจัดกลุ่ม ถ้ามีนักเรียนมากกว่า 20 คน ควรแบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ทำงานเป็นคณะ

3.3 สิ่งจำเป็นอื่น ๆ การจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ก่อนเริ่มบทเรียนเป็นสิ่งจำเป็น สิ่งที่ต้องเตรียม เช่น กระดานดำ หรือกระดานแผ่นใหญ่ที่เขียนข้อมูล คำถามหรืออื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ประกอบการอ้างอิงภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียงควรเตรียมให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที

4. บทบาทของครู ที่ส่งเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมให้เกื้อหนุนการสืบสวนสอบสวน ครูควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 เฝ้าและท้าทายให้นักเรียนคิด

4.2 ให้อิสระในการทดลอง การถามหรือการอภิปราย

- 4.3 ทาสีที่จะช่วยสนับสนุนการสืบสวนสอบสวน
- 4.4 ช่วยวิเคราะห์ความยุ่งยากที่นักเรียนแก้ไขไม่ได้
- 4.5 ช่วยแนะแนวทางการมีโอกาส เช่น ให้ข้อมูลเพิ่มเติม

5. ช่วงแรกของการเริ่มต้นเรียนควรดำเนินการให้นักเรียนเห็นและเข้าใจหลักการที่ถูกท้วงติงบางอย่าง เพื่ออีกเป็นแนวทางปฏิบัติในครั้งต่อไป สิ่งที่ต้องเข้าใจ คือ

5.1 การเป็นตัวของตัวเอง ให้นักเรียนเข้าใจว่าตนจะต้องรับผิดชอบ
ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้เอง

5.2 ความเป็นอิสระและรู้สึกว่าได้ได้รับความสนับสนุน

5.3 ความไม่รู้จักจบสิ้นของความรู้

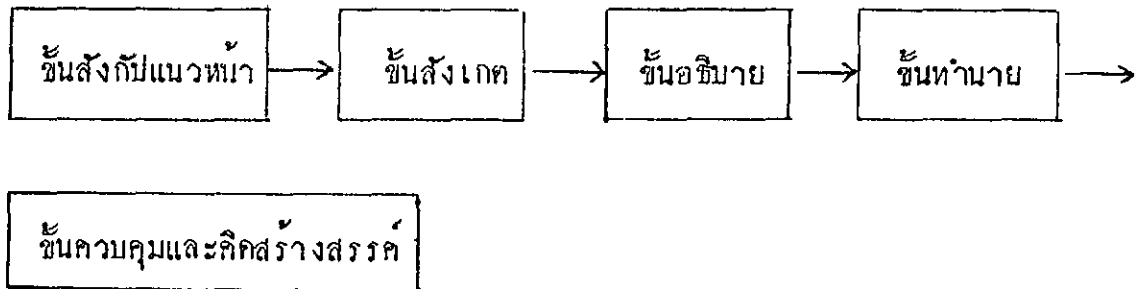
5.4 ความเชื่อมั่นและความนับถือในตนเอง

5.5 การสืบสวนสอบสวน นักเรียนควรทำการสืบสวนสอบสวนเร็วที่สุด
เมื่อมีโอกาส

การสร้างความรู้ในกระบวนการเรียนแบบสืบสวนสอบสวนและเข้าใจธรรมชาติของกระบวนการเรียนจะช่วยให้เด็กมีทักษะดีขึ้น แต่ก่อนที่จะมีความรู้ดังกล่าวจะต้องให้นักเรียนคุ้นเคยกับศัพท์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน เช่น ทฤษฎีข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล สมมติฐาน เป็นต้น

วิรุทธ วิเชียรโชติ (วิรุทธ วิเชียรโชติ 2521 : 30) กล่าวถึงปัญหาการศึกษาของไทยว่า การสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา เป็นการบรรยายเนื้อหาเพื่อให้เด็กท่องจำเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นผลให้นักเรียนค่อยความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และแก้ปัญหา ซึ่งถ้าปล่อยไว้ต่อไปจะเป็นผลร้ายต่อการพัฒนาประเทศ จึงได้หาทางคิดหาวิธีแก้ปัญหานี้ "การคิดไม่เป็น" ของเด็กไทย จึงได้ตั้งใจโครงการวิจัยการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน โดยได้รับทุนจากมูลนิธิเอเซียและได้พัฒนาทฤษฎีการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนให้มีระบบ

โครงสร้างแน่นอน โดยนำหลักวิจัยมาสังเคราะห์กับหลักการเรียนรู้ จนได้ระบบโครงสร้างของการเรียนแบบสืบสวนสอบสวน ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังแสดงไว้ในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงระบบโครงสร้างการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

หลักการเรียนรู้ที่นำมาสังเคราะห์คือ หลักปรับเข้าโครงสร้าง และการปรับขยายโครงสร้างของเพียเจต์ (Piaget) และของออสทูนเบล (Ausubel) ความหลักการนี้ถือว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการผกผันระหว่างการรับประสบการณ์เข้าสู่โครงสร้างเดิม กับการปรับขยายโครงสร้าง การประสบการณ์นั้นมีโครงสร้างสอดคล้องกับโครงสร้างการรับรู้และความคิดเดิมของนักเรียน แต่ถ้าประสบการณ์นั้นเป็นสิ่งใหม่ โครงสร้างเดิมของผู้เรียนไม่สามารถรับไว้ได้ ผู้เรียนก็จะปรับขยายโครงสร้างการรับรู้ และความคิดของตน เพื่อที่จะให้ประสบการณ์ใหม่นั้นเข้าสู่โครงสร้างที่ขยายใหม่ได้

จากหลักการนี้ เมื่อจะมีการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ครูจึงควรสร้างความพร้อมในเชิงโครงสร้างการรับรู้ และความคิดให้กับผู้เรียนก่อนที่จะมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การปรับเข้าสู่โครงสร้างจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าครูจะเร้าให้นักเรียนนำความรู้เดิมมาใช้ในชั้นเรียน เด็กจะเรียนรู้โดยการใช้ความรู้เดิมเป็นแนวทางในการรับรู้และการคิด เช่น ครูถามนักเรียนว่า "สัตว์ชนิดหนึ่งมี 4 ขา ชอบกินปลาเป็นอาหาร สัตว์นั้นคืออะไร"

เด็กอาจจะตอบว่า "แมว" การที่เด็กตอบเช่นนั้น เพราะเด็กนำความรู้เดิมหรือโครงสร้างการรับรู้เดิมเกี่ยวกับแมวมาใช้ในการรับรู้ประสบการณ์ (คือคำพูดของครู) แต่ถ้าครูกลับบอกเด็กว่า "ไม่ใช่แมว" เด็กจะเกิดความสับสนและงุนงง ทั้งนี้เพราะโครงสร้างการรับรู้เดิมของเด็กขัดกับประสบการณ์ใหม่ เด็กจึงต้องปรับขยายโครงสร้างการรับรู้และความคิดของตนเอง เพื่อที่จะเข้าใจประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ กระบวนการนี้ เรียกว่า "การปรับขยายโครงสร้างการรับรู้และความคิด" ถ้าไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเดิมที่ไม่สามารถจะรับความรู้ใหม่ได้ ครูจะต้องช่วยให้นักเรียนปรับขยายสิ่งป็นหรือความคิดรวบยอด เช่น ดังตัวอย่างครูจะต้องช่วยให้นักเรียนปรับขยายสิ่งป็นหรือความคิดรวบยอดของสัตว์ชนิดที่กินปลาว่ามีหลายชนิด ไม่ใช่เฉพาะแมวที่เป็นสัตว์กินปลา เช่น เสือปลาก็ชอบกินปลา ตัวนาคก็ชอบกินปลา เป็นต้น

การสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีกระบวนการที่นำมาใช้ในการสอน 4 กระบวนการด้วยกัน คือ

1. กระบวนการสร้างสิ่งป็น คือกระบวนการเรียนรู้ลักษณะนิยามของสิ่งป็นต่าง ๆ ส่วนมากใช้การคิดแบบวิเคราะห์และแบบแยกประเภท ซึ่งตรงกับขั้นสังเกต
2. กระบวนการสร้างทฤษฎี คือกระบวนการแก้ปัญหาโดยการตั้งทฤษฎี เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งป็นหรือตัวแปรหรือสิ่งป็น ส่วนมากใช้การคิดแบบโยงหาความสัมพันธ์ หาเหตุผลและแบบอ้างอิงนับเป็นสิ่งสำคัญมาก การสอนเด็กเกี่ยวกับกระบวนการสร้างทฤษฎี เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติ โดยพยายามชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งป็นหรือตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป

3. กระบวนการทดสอบและพิสูจน์ทฤษฎี เป็นกระบวนการสำหรับทดสอบและพิสูจน์สมมติฐานที่ได้จากทฤษฎี โดยทดลองซักถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลแล้วมาประเมินผลสรุปว่าสมมติฐานนั้นใช่หรือไม่ ส่วนมากใช้การคิดแบบสังเคราะห์และการคิดแบบวิจารณ์ และแบบประเมินผล

4. กระบวนการสร้างสรรค์ คือกระบวนการที่นำความรู้ขั้นพื้นฐานที่เรียนมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในรูปต่าง ๆ หลายวิธีและแนวใหม่ ๆ เป็นสื่อนำไปสู่การสอบสวนขั้นต่อ ๆ ไป ส่วนมากใช้ความคิดแบบริเริ่มสร้างสรรค์และการคิดแบบสังเคราะห์

การสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีลำดับขั้นในการสอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นได้สังเกตกับแนวหน้า (สน.) คือขั้นที่ครูปูพื้นฐานความรู้พร้อมให้ความรู้ให้กับผู้เรียนทั้งในด้านการสร้างแรงจูงใจและในก้านความรู้

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสังเกต (ส.) คือขั้นที่ครูสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้สังเกต ส่วนใหญ่จะเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์สถานการณ์

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นอธิบาย (อ.) เป็นขั้นที่จะกระตุ้นให้นักเรียนหาคำอธิบายหรือหาสาเหตุของปัญหาข้อเท็จจริงในรูปการใช้เหตุผล ในขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนวิเคราะห์จากผลไปหาเหตุ

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นทำนายและทดสอบ (ท.) คือขั้นที่ครูช่วยให้นักเรียนรู้จักทำนายผล เมื่อแปรค่าที่สาเหตุ และฝึกให้รู้จักวิธีแก้ปัญหาค้นคว้าวิธีการตั้งสมมติฐานเชิงทำนาย และการทดสอบสมมติฐานนั้น

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นควบคุมและคิดสร้างสรรค์ (ค.) เป็นขั้นที่ครูส่งเสริมให้นักเรียนสามารถประยุกต์นำหลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีแก้ปัญหาค้นพบไปใช้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการควบคุมและสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก

ในการสอนดังกล่าวจะใช้คำถามเป็นสื่อที่สำคัญในการสอน และเร้าให้นักเรียนถามคำถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนเป็นขั้น ๆ จนสามารถค้นพบความจริง

คำถามประเภทสังเกตกับแนวหน้า (สน.) นี้ มักจะขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยคำว่า "เกี่ยวข้องกันอย่างไร" "สิ่งนี้หรือความรู้ข้อนี้เกี่ยวข้องกับอย่างไร" ซึ่งเป็นคำถามที่มุ่ง

ถึงประสบการณ์เดิมให้มาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ หรือคำถามที่ว่า "ความรู้
ข้อนี้มีอะไรเป็นพื้นฐาน" ซึ่งเป็นคำถามที่อาจนำไปสู่การสำรวจว่า ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน
เพียงพอหรือไม่ และถ้าหากพบว่าผู้เรียนยังขาดความรู้พื้นฐานสำหรับที่จะเรียนรู้ความรู้ชั้น
สูงต่อไป ครูก็อาจจะใช้คำถามให้ผู้เรียนค้นพบสิ่งกับและหลักการใหม่ ๆ ที่จำเป็นสำหรับ
เป็นบันไดขั้นบันไดในการที่จะก้าวไปสู่ความรู้ชั้นสูงต่อไป

คำถามประเภทสังเกต (ส) มักจะขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยคำว่า "อะไร"
"ใคร" "ที่ไหน" "อย่างไร" เป็นคำถามที่ผู้เรียนใช้สำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ
ความต้องการของปรากฏการณ์ต่าง ๆ คำถามที่ขึ้นต้นหรือลงท้ายประโยคด้วยคำว่า "อะไร"
นี้เรามักจะใช้มากในกรณีที่เราคาดถึงประสบการณ์ปะติดปะต่อ สิ่งของ สถานการณ์ หรือความคิดใหม่
หลักฐานในการพิจารณาว่า คำถามใดเป็นคำถามประเภทสังเกตหรือไม่ เราใช้เกณฑ์ที่ว่า
คำถามนั้นเป็นผลของการสังเกตสถานการณ์ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือไม่ และถาม
เกี่ยวกับสิ่งที่สามารถสังเกตในขณะนั้นได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือไม่ สรุปแล้วคำถาม
ประเภทสังเกตเป็นการถามให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำถามประเภทอธิบาย มักจะขึ้นต้นประโยคด้วยคำว่า "ทำไม" "เพราะเหตุใด"
"อะไรคือสาเหตุ" "เหตุใด" หรือ "อะไรเป็นเหตุปัจจัย" คำถามประเภทอธิบาย
เป็นคำถามที่แสวงหาสาเหตุของปัญหาของจิต เพื่อตั้งสมมติฐานทั่วไปอันจะนำไปสู่การสร้าง
ทฤษฎีที่อาจใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง คำถามประเภท "ทำไม"
นี้เรามักจะใช้มากในกรณีที่เราก่อเกิดความสงสัย ในรูปของปัญหาของจิต ซึ่งมักจะเกิดขึ้น
ได้ง่ายในกรณีที่เราสังเกตสิ่งต่าง ๆ อย่างเปรียบเทียบ หลักสำคัญในการพิจารณาว่า
คำถามใดประเภทอธิบายหรือไม่ก็คือการใช้เกณฑ์ว่า คำถามนั้นถามเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา
หรือไม่ เป็นคำถามที่แสวงหาความสัมพันธ์ระหว่างผลกับเหตุหรือไม่ สรุปแล้วคำถามประเภท
อธิบายเป็นการถามเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เหตุผลและหลักการ

คำถามประเภททวนาย มักจะขึ้นต้นประโยคว่า "ถ้า" "หาก" "แม้ว่า" และลงท้ายประโยคด้วย "ใช่ไหม" หรือ "อะไรจะเกิดขึ้นบ้าง" คำถามประเภทนี้เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้า และมักจะเป็นคำถามในรูปของสมมติฐานเชิงทวนายผลในเมื่อเราแปรเปลี่ยนเหตุในอีกความหมายหนึ่ง คำถามประเภททวนายนี้ใช้ในโอกาสที่เรานำกฎเกณฑ์ที่เราค้นพบมาเป็นแนวทางในการทวนายปรากฏการณ์ใหม่ ๆ หลักสำคัญในการพิจารณาว่าคำถามใดเป็นคำถามประเภททวนาย เราใช้เกณฑ์ที่ว่า คำถามนั้นเป็นการพยากรณ์ผลของเหตุปัจจัยหรือไม่สรุปแล้วคำถามประเภททวนายเป็นคำถามที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีทั้งสมมติฐานและรู้จักวิธีแก้ปัญหา โดยอาศัยหลักการหรือปรากฏการณ์กฎเกณฑ์ที่ค้นพบ

คำถามประเภทควบคุมและคิดสร้างสรรค์ มักจะลงท้ายประโยคด้วยคำว่า "ได้อย่างไร" "ได้หรือไม่" คำถามประเภทนี้เป็นคำถามในกรณีที่เรานำเอาหลักการและกฎเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง ซึ่งอาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าเป็นคำถามแบบประยุกต์วิทยาที่มุ่งจะควบคุมตัวสาเหตุเพื่อให้เกิดผลตามที่เรต้องการ และเป็นคำถามที่กระตุ้นให้เกิดความคิดที่จะแก้ปัญหาในลักษณะริเริ่มและสร้างสรรค์ หลักสำคัญในการพิจารณาว่าคำถามใดเป็นคำถามประเภทควบคุมและคิดสร้างสรรค์ เราจะใช้เกณฑ์ที่ว่า คำถามนั้นเป็นคำถามที่นำเอาหลักการที่ค้นพบมาใช้ในการแก้ปัญหา หรือแก้ไขปรับปรุงสภาพชีวิตความเป็นอยู่อย่างเป็นจริงหรือไม่ และการนำเอาหลักการมาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์หรือไม่ สรุปแล้วคำถามประเภทควบคุมและคิดสร้างสรรค์เป็นคำถามที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาโดยอาศัยหลักการอย่างสร้างสรรค์

๑

5.3 ชนิดของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

ชนิดของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนแบ่งได้ 3 ชนิด คือ

ชนิดที่ 1 *Passive Inquiry* การสอนแบบนี้ครูจะเป็นผู้ถามนำโดยนักเรียนเป็นฝ่ายตอบเป็นส่วนใหญ่ ครูต้องพยายามกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามอยู่เสมอ

สรุป คือ ครูจะเป็นผู้ตั้งคำถาม 90 % นักเรียน 10 % การสอนชนิดนี้เหมาะสำหรับการเริ่มสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นครั้งแรก ๆ เพราะนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการเป็นผู้ซักถามครู

ชนิดที่ 2 Active Inquiry การสอนแบบนี้ นักเรียนจะเป็นผู้ถามและตอบเป็นส่วนใหญ่ ครูมีหน้าที่แนะแนวหรือเน้นจุดสำคัญที่นักเรียนมองข้ามไป สรุปก็คือ ครูจะเป็นผู้ตั้งคำถามเพียง 10 % นักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถาม 90 % การสอนชนิดนี้นักเรียนมีความชำนาญในการใช้คำถามแบบสืบสวนสอบสวนแล้ว นักเรียนจึงสามารถตั้งคำถามและหาคำตอบด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

ชนิดที่ 3 Combined Inquiry การสอนแบบนี้ทั้งครูและนักเรียนจะเป็นผู้ถามคำถาม คือครูจะเป็นผู้ตั้งคำถาม 50 % และนักเรียนจะเป็นผู้ตั้งคำถาม 50 % การสอนชนิดนี้ใช้ในโอกาสที่นักเรียนเริ่มคุ้นเคยกับการซักถามครูมากขึ้น ซึ่งจะเป็นช่วงที่ครูได้ฝึกนักเรียนให้ตั้งคำถามแบบสืบสวนสอบสวนมานานประมาณ 3 เดือน ข้อควรระวังในการส่งเสริมให้ผู้เรียนตั้งคำถาม คือ ให้นักเรียนคิดก่อนการถามครู และหลักสำคัญคือครูพยายามไม่ให้คำตอบ แต่จะส่งเสริมหรือถามต่อเพื่อให้นักเรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

5.4 ข้อเสนอแนะในการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

การที่จะนำการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมาใช้สอนให้เกิดผลดีที่สุดนั้น นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ 2517, : 13 - 20) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละประมาณ 4 คน ให้อภิปรายเพื่อตอบคำถามที่ผู้สอนถามตามขั้นการสอน แล้วทั้งตัวแทนมารายงานผล ถ้าผลการอภิปรายได้คำตอบครบถ้วน ก็ถามขั้นต่อไป ถ้ายังไม่ได้คำตอบที่ต้องการ ให้ผู้สอนสรุปผลการอภิปราย

เท่าที่ใดแล้วชี้จุดให้ผู้เรียนเอาไปใช้อภิปรายต่อในการกลับเข้ากลุ่มอภิปรายอีกครั้ง จนได้คำตอบที่ต้องการ

2. ระหว่างผู้เรียนอภิปราย ผู้สอนควรเฝ้าฟัง เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนอภิปรายตรงจุดหรือไม่ บ้างที่ผู้เรียนมีข้อคิดที่ ๆ จะได้นำมาชมเชยหน้าชั้น ถ้าผู้เรียนไม่ได้นำมารายงาน

3. ถ้าผู้เรียนตอบไม่ตรงคำถามที่ได้ไว้ ผู้สอนจะปฏิบัติได้ 2 อย่าง คือ ถามนาให้อภิปรายต่อถ้าสังเกตเห็นผู้เรียนยังสนุกที่จะอภิปราย หรืออ่านคำตอบให้ฟังเลยถ้าผู้เรียนเหนื่อย

4. จกคำตอบของผู้เรียนโดยย่อไว้บนกระดาน โดยเฉพาะชั้นอธิบาย และชั้นทำนายเพราะต้องใช้บ่อยและเขียนขึ้นยากกับไว้วัย เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าตนกำลังฝึกคิดในชั้นใด

5. พยายามให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและเสนอรายงานหน้าชั้น

6. ความมุ่งหมายทั่วไป ความมุ่งหมายเฉพาะเรื่อง และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มีไว้ให้ผู้สอนเข้าใจว่าสอนเพื่ออะไรให้อ่านความมุ่งหมายเฉพาะเรื่องให้ผู้เรียนฟังทุกครั้งทีสอนแต่ละบทเรียนจนจบแล้วถามเขาว่าได้เรียนตรงความนั้นหรือไม่

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

ซุคแมน (Suchman. 1962 : 63 - 110) ได้ทำการทดลองสอนแบบสืบสวนสอบสวน โดยทั้งโครงการฝึกชั้น แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม จุดมุ่งหมายในการฝึกเพื่อช่วยพัฒนาและวางแผนอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นสาเหตุให้รู้จักการรวบรวมและจัดระเบียบตัวแปรต่าง ๆ และทำการสอบสวนสมมติฐานโดยการให้การถามคำถาม ทาการเปรียบเทียบความเข้าใจความรู้ทางฟิสิกส์ และการใช้การสืบสวนสอบสวน ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองถามคำถามชนิดต่าง ๆ ได้มากกว่ากลุ่มควบคุม

เมเยอร์ (Mayor. 1959 . 451 - 453) ได้ศึกษาการเชิญชวนให้ใช้ความคิดแบบสืบสวนสอบสวน ในเวลา 1 ปี โดยเปรียบเทียบว่ามีผลต่อความเข้าใจในวิทยาศาสตร์ ความเข้าใจในการคิดอย่างมีวิจารณ์ และผลสัมฤทธิ์ในวิชาชีววิทยาหรือไม่ การศึกษาพบว่า การสอนโดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน ทำให้นักเรียนมีสมรรถภาพที่ขึ้นทั้ง 3 ทาง

ผลการวิจัยของเมเยอร์สอดคล้องกับการศึกษาของ ยัง (Young. 1970 : 53) ที่ได้ทำการศึกษาซึ่งเป็นการสนับสนุนการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่ว่า ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่ขึ้น โดยการศึกษาผลการใช้อุปกรณ์การสอนและวิธีสอนที่ใช้สำหรับโครงการพัฒนาความคิดแบบสืบสวนสอบสวน โปรแกรมนี้ใช้สอนให้เด็กรู้จักการเรียนรู้อย่างอิสระ , จัดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างขัดแย้งกัน โดยเปรียบเทียบผลระหว่างสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในการหาค่าอธิบายเหตุการณ์นี้ได้จัดกลุ่มทางให้เด็กใช้ความคิดแบบสืบสวนสอบสวนหลายทางด้วยกัน ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองสามารถอธิบายปัญหาที่ก่อกวนได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มงคล เอี่ยมสำอางค์ (มงคล เอี่ยมสำอางค์ 2516 : 85) ได้ศึกษาผลการสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ การสร้างสิ่งกับและความคิดสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปรากฏว่าพัฒนาการการสร้างสิ่งกับชนิดสิ่งกับสัมพันธ์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พยอม กันมณี (พยอม กันมณี 2516 : 89 - 92) ได้ศึกษาบทบาทของการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ที่ส่งผลต่อพัฒนาการ ด้านบุคลิกภาพทางแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ ความคิดในการสร้างสิ่งกับและผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน กลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิสุทธิ มุญเจริญ (พิสุทธิ มุญเจริญ 2522 : 78 - 81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม ของการสอนด้วยชุดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวนตามปกติ ในวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความจำและความเข้าใจของนักเรียนกลุ่มควบคุมสูงกว่านักเรียนกลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ผลสัมฤทธิ์ทางความคิดของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกด้านแล้ว กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประยูร นิมพาสี (ประยูร นิมพาสี 2522 : 74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพการเรียนรู้วิชาภาษาไทยด้านความคิดแบบสืบสวนสอบสวนและความคิดแบบสร้างสรรค์ โดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนแบบปกติ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วนิดา ม่วงสุริยชัย (วนิดา ม่วงสุริยชัย 2523 : 86) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ การสร้างสัจกับและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีและหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนตามปกติ ปรากฏว่า ภายหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการสร้างสัจกับไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คงไคย เรืองเดช (คงไคย เรืองเดช 2524 : 76) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ความสามารถในการสร้างสัจกับของคา และความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้สัจกับด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีความสามารถทางการอ่านสูงกว่า

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยพบว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด เพราะนักเรียนต้องใช้ในการเรียนวิชาการต่าง ๆ และในการดำเนินชีวิตประจำวันจะต้องมีการเกี่ยวข้องกับการอ่านอยู่ตลอดเวลา ครูจึงควรที่จะฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านให้มาก โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาซึ่งมีการแสดงออกด้านการอ่านมากขึ้น เด็กในวัยนี้จะมีอายุระหว่าง 13 - 19 ปี ซึ่ง วิชัย วงษ์ใหญ่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2521 : 35 - 36) กล่าวว่า เด็กระดับนี้ มีความเจริญเติบโตทางสมองมีความคิดมีเหตุผล เหมือนกับผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านการอ่านเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับการอ่านเพิ่มขึ้น นอกจากจะใช้สื่อและการใช้แบบฝึกชนิดต่าง ๆ แล้ว เทคนิควิธีสอนที่เหมาะสม ก็เป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากการศึกษาวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน ผู้วิจัยเห็นว่ารูปแบบเหมาะสมที่จะใช้สอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นนี้ ดังนั้นจึงนำวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน มาทดลองสอนการอ่านในวิชา ท.305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกัน
2. หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น
3. หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น
4. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู มีสมรรถภาพในการอ่านเร็วแตกต่างกัน

5. นักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่านต่างกันมีสมรรถภาพในการอ่านเร็วแตกต่างกัน
6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็ว

ของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. รูปแบบของการทดลอง
4. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
8. สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นของข้อสอบ

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนฤราชบุรีรังสฤดิ์ อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียน 242 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนฤราชบุรีรังสฤดิ์ อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 60 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายมา 2 ห้องเรียน แล้วหานักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียนมาสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก จนได้จำนวนคนในกลุ่มทดลองของกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 แผนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนแบบสืบสวน

สอบสวนจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสม

2.1.2 สร้างแผนการสอนแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนและผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย ตรวจสอบในเรื่องความสอดคล้องของวิธีการกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมาย แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโทอีกครั้ง

2.1.3 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 45 คน ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.1.4 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการวิจัยต่อไป

2.2 แผนการสอนตามคู่มือครู มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 สร้างแผนการสอนโดยยึดคู่มือการสอนหนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลัก

2.2.2 นำแผนการสอนไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาภาษาไทย ที่เป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโทเพื่อนำมาแก้ไข

2.2.3 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปดำเนินการวิจัยต่อไป

2.3 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ชวาล แพทย์กุล หนังสือเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษาของ สมบูรณ์ ชิตพงศ์ และหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล

2.3.2 คัดเลือกเนื้อเรื่องหรือข้อความจากนิตยสาร วารสาร และแบบเรียน เพื่อนำมาใช้ออกข้อสอบ นำไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน และนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปริญาานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความยากง่ายของเนื้อหาอีกครั้ง

2.3.3 นำเนื้อเรื่องที่มีความยากง่ายที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบปรนัย 5 ข้อเลือก จำนวน 100 ข้อ โดยออกข้อสอบให้ครอบคลุมพฤติกรรม ด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นำแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุม ปริญาานิพนธ์ และนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของพฤติกรรมที่ต้องการวัดให้สัมพันธ์กับจำนวนข้อ ของแบบทดสอบ

2.3.4 นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 90 คน

2.3.5 นำแบบทดสอบที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยให้ คะแนนข้อถูก 1 คะแนน ข้อที่ผิดหรือไม่ได้ทำไม่ให้เป็นคะแนน เมื่อตรวจและรวมคะแนนแล้ว จึงวิเคราะห์ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้ หลักคักกลุ่ม 27 เปอร์เซนต์บน - ล่าง เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หากค่า p และ r โดยเปิดตารางสำเร็จรูปของ จุง เทห์ ฟาน (Fan. 1952 : 6 - 32) แล้วเลือก

เฉพาะข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

2.3.6 ถักเสื่อขอลอบใต้หลื่อ 50 ข้อ ให้สัปดาห์ของข้อลอบ กับนิคของพฤติกรรมสัมพันธ์กัน โดยปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท และอาจารย์ ผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน

2.3.7 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้แล้วไปหาความเชื่อมั่นกับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเพลงวิทยา อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี จำนวน
90 คน โดยใช้สูตร KR - 20 (ฉ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 168)
ได้ค่าความเชื่อมั่น .7534

2.4 แบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.4.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ชาวัด
แพรัตกุล หนังสือเทคนิคการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษาของ สมบูรณ์
จิตพงศ์ และหนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ วันทิมา ขจรหมัทธิกุล

2.4.2 คัดเลือกเนื้อเรื่องหรือข้อความจากนิตยสาร วารสาร และแบบเรียน เพื่อนำมาใช้ออกข้อสอบ นำไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน และปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบความยากง่ายของเนื้อหาและความยาวของเนื้อหา

2.4.3 นาเนื้อเรื่องที่มีความยากง่ายและความยาวที่เหมาะสมกับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาสร้างแบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว แบบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยออกข้อสอบให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความเข้าใจนาแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ แล้วจึงนาไปปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดให้สัมพันธ์กับจำนวนข้อของแบบทดสอบ

2.4.4 นำแบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็วไปทดลองใช้กับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน
90 คน

2.4.5 นำแบบทดสอบที่นักเรียนทำแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนน
ข้อที่ถูก 1 คะแนน ข้อที่ผิดหรือไม่ได้ทำไม่ให้เป็นคะแนน เมื่อรวมคะแนนแล้วจึงวิเคราะห์
หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้หลักคิกกลุ่ม
27 เปอร์เซนต์ - ล่าง เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หาค่า p และค่า r โดยเปิด
ตารางสำเร็จรูปของ จุง เทห์ ฟาน (Fan. 1952 : 6 - 32) แล้วเลือกเฉพาะ
ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก
(r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

2.4.6 คัดเลือกข้อสอบให้เหลือ 50 ข้อ ให้ใกล้ชิดส่วนกับพฤติกรรม
และเวลาที่ใช้ในการอ่าน โดยปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท และอาจารย์ผู้สอน
วิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน

2.4.7 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นกับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเพลงวิทยา อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี จำนวน
90 คน โดยใช้สูตร KR - 20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 168)
ได้ค่าความเชื่อมั่น .6907

3. รูปแบบของการทดลอง

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และสมรรถภาพการอ่านเร็ว ผู้วิจัยจึงได้วางแผนการทดลองไว้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

3.1 การดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบ Randomized control
Group pretest - posttest design สำหรับการศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ มีลักษณะการทดลอง ดังตาราง 1 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ
2528 : 219)

ตาราง 1 รูปแบบการทดลองแบบ Randomized control Group pretest - posttest design

Group	Pretest	Treatment	Posttest
R E	T_I	X_I	T_2
R C	T_I	X_2	T_2

R แทน การกำหนดตัวอย่างแบบสุ่ม

E แทน กลุ่มทดลอง

C แทน กลุ่มควบคุม

X_I แทน การสอนที่ใช้แผนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน

X_2 แทน การสอนที่ใช้แผนการตามคู่มือครู

T_I แทน การสอบก่อนการทดลอง

T_2 แทน การสอบหลังการทดลอง

3.2 คำใบ้การทดลองความแปรผันการทดลองแบบแฟคทอเรียล (Factorial design) สำหรับการศึกษาสมรรถภาพการอ่านเร็ว มีลักษณะการทดลอง ดังตาราง 2 (ฐศรี วงศ์รัตน์ 2529 : 178)

ตาราง 2 รูปแบบการทดลองแบบแฟคทอเรียล (Factorial design)

เวลาที่ใช้อ่าน วิธีสอน	วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน	วิธีสอนตามคู่มือครู
20 นาที	10 คน	10 คน
15 นาที	10 คน	10 คน
10 นาที	10 คน	10 คน

4. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนการเรียนกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.2 ทำการสอนแต่ละกลุ่มโดยผู้วิจัยสอนเอง ใช้ระยะเวลาในการสอนเท่ากันเป็นเวลา 12 คาบ โดยสอนในชั่วโมงเรียนปกติของการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530

4.3 หลังเสร็จสิ้นการสอนแล้วสอบ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 สอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการเรียน ครั้งที่ 2 สอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว โดยสุ่มนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองออกเป็นกลุ่มละ 3 กลุ่มย่อย ๆ ละ 10 คน ให้กลุ่มย่อยที่ 1 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอ่านข้อความที่กำหนดให้โดยใช้เวลาอ่าน 20 นาที แล้วให้

แต่ละคนหาเครื่องหมายกากับไว้ว่าอ่านได้แค่ไหน เก็บข้อความคืน แล้วจึงแจกทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็วให้ทำ (คำถามจะสัมพันธ์กับข้อความที่ให้อ่านไปแล้ว) กลุ่มย่อยที่ 2 และ 3 ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองก็ดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มย่อยที่ 1 เพียงแต่กลุ่มย่อยที่ 2 ให้เวลาอ่าน 15 นาที กลุ่มย่อยที่ 3 ให้เวลาอ่าน 10 นาที ทั้ง 3 กลุ่ม ใช้ข้อความที่ให้อ่านและแบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็วฉบับเดียวกัน ใช้เวลาในการทำข้อสอบเท่ากัน แต่ใช้เวลาในการอ่านไม่เท่ากัน

4.4 ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและแบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตามจำกัดังนี้ ✓

5.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง โดยใช้สูตร t - test แบบ Independent Group

5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียนกับหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้สูตร t - test แบบ dependent Group

5.3 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียนกับหลังการเรียนของกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t - test แบบ dependent Group

5.4 เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วและทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านก่อนเรียนและการอ่านเร็วของนักเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two - way Analysis of Variance) ชนิด Two - way classification serveral observation percell

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

6.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนน คำนวณจากสูตร (ฉันทน์ สายยศ และอังคณา
สายยศ 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนนักเรียน

6.2 ความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ฉันทน์ สายยศ
และอังคณา สายยศ 2528 : 63)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

7. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานได้แก่

7.1 ทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้สูตร

t - test

แบบ Independent คำนวณจากสูตร (ฉันทน์ สายยศ และอังคณา

สายยศ 2528 : 87)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

7.2 ทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t - test แบบ **dependent** จำนวนจากสูตร (ฉวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N แทน จำนวนคู่

7.3 ทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว และทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านคือสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two - way Analysis of Variance) ชนิด Two - way classification serveral observation percell (ทูตวี วังศ์รัตนะ 2525 : 177) ดังนี้

7.3.1 เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_c}{MS_w}$$

7.3.2 เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่านต่างกัน ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_r}{MS_w}$$

7.3.3 ทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านคือสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_{int}}{MS_w}$$

เมื่อ r แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

MS_r แทน ความแปรปรวนระหว่างแถว

MS_c แทน ความแปรปรวนระหว่างคอลัมน์

MS_{int} แทน ความแปรปรวนระหว่างแถวและคอลัมน์

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขั้นต่อไป
ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาค่าความแตกต่างของคะแนนแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่โดยใช้วิธี
q - Statistic ของ นิวแมน คูลส์ (Newman Kuls) (ทศวี วังวัธนยะ
2525 : 162 - 167)

8. สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นของข้อทดสอบ

หาความเชื่อมั่นของข้อทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว ใช้สูตร K - R 20 (ดวัน สายยศ และอังคณา สายยศ
2528 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ หรือ $1 - p$
s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
ตรงกัน ดังนี้

N	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
s^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนน
t	หมายถึง	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
df	หมายถึง	ขั้นของความเป็นอิสระ
SS	หมายถึง	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
q	หมายถึง	ค่า q ในการแจกแจง q - Statistic (วิธีของ Newman Keuls)
F	หมายถึง	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอคำตอบดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนการเรียนกับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนสอบสวน และของ

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

3. เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนและทดสอบปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

จากจุดมุ่งหมาย 1 ที่ว่าเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมี 'วิจารณญาณ' ของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู โดยมีสมมุติฐานข้อ 1 ที่ว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณแตกต่างกัน จากการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนทั้งสองกลุ่มหลังการเรียนแล้ว ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียน วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนได้ 29.33 และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูได้ 25.33 เพื่อให้ทราบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ จึงได้ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t - test แบบ Independent Group ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทั้งสองกลุ่ม ถึง ปรากฏผลในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่าง
นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	29.9333	31.3057	3.6234**
กลุ่มควบคุม	30	25.1333	21.4298	

$$** t_{.01} (df \ 58) = 2.66$$

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีความ
สามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียน กับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนและของนักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

จากจุดมุ่งหมายข้อ 2 ที่ว่า เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่าง
มีวิจารณญาณก่อนการเรียนกับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน
และของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครุนั้น ได้ทำการทดสอบสมมุติฐาน 2 ข้อ คือ

สมมุติฐานข้อ 2 ที่ว่า หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนนักเรียน
มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น จากการทดสอบความสามารถในการอ่าน

อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ก่อนการเรียน 23.8333^{*} หลังการเรียน 29.333^{*} เพื่อให้ทราบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ จึงได้ทดสอบโดยใช้

t-test แบบ dependent Group จึงปรากฏผลในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียน กับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

กลุ่มตัวอย่าง	การทดสอบ	$\bar{x}$	$\bar{y}$	s_D^2	t
กลุ่มทดลอง	ก่อนการทดลอง	23.8333 [*]			
	หลังการทดลอง	29.9333 [*]	6.3666 [*]	31.3057	17.6683 ^{**}

**

$$t_{.01} (df \ 29) = 2.462$$

จากตาราง 4 พบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนก่อนการเรียนกับหลังการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมุติฐานข้อ 3 ที่ว่า หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูนักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น จากการทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียน

23.8333° หลังการเรียน 25.1333° เพื่อให้ทราบว่าความสามารถในการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ จึงได้ทดสอบโดยใช้ t - test
แบบ dependent Group ทั้งปรากฏผลในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียน
กับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง	การทดสอบ	$\bar{x}$	$\bar{y}$	s_D^2	t
กลุ่มควบคุม	ก่อนการทดลอง	23.8333°	3.1333°	21.4298	1.6106**
	หลังการทดลอง	25.1333°			

**
 $t_{.01} (df \ 29) = 2.462$

จากตาราง 5 พบว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียน
กับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 และ 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียน
ด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนและนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู มีความสามารถ
ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนและทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน

จากจุดมุ่งหมายข้อ 3 ที่ว่า เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู และจุดมุ่งหมายข้อ 4 ที่ว่า เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลการสอนทั้งสองวิธีกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านที่มีต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนนั้น ได้ทำการทดสอบสมมุติฐาน 3 ข้อ คือ

สมมุติฐานข้อ 4 ที่ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูมีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกัน สมมุติฐานข้อ 5 ที่ว่า นักเรียนที่ใช้เวลาอ่านต่างกันมีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกัน และสมมุติฐานข้อ 6 ที่ว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนนั้น จากการทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนและนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 75.7734 นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 67.7593 และจากการทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนกลุ่มที่ใช้เวลาในการอ่านต่างกันโดยไม่คำนึงถึงวิธีสอน ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่ใช้เวลาอ่าน 10 นาทีได้ 60.5635 กลุ่มที่ใช้เวลาอ่าน 15 นาทีได้ 78.6530 กลุ่มที่ใช้เวลาอ่าน 20 นาทีได้ 76.0780 เพื่อให้ทราบว่าสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนทั้งสองวิธี แตกต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนหรือไม่ จึงทดสอบความแตกต่างและความมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two - way Analysis of Variance) ชนิด Two - way classification serveral observation percell ดังปรากฏผลในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสมรรถภาพการอ่านเร็ว และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับเวลาที่ใช้อ่านก่อนสมรรถภาพการอ่านเร็ว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
วิธีสอน	1	963.59	963.59	4.1395*
เวลา	2	3827.7	1913.87	8.2418**
ปฏิสัมพันธ์	2	296.26	148.13	0.6363
ความคลาดเคลื่อน	54	12570.04	232.77	
รวมทั้งหมด	59	17657.59		

*

$F_{.05}(1, 54) = 4.00$

**

$F_{.01}(2, 54) = 4.98$

จากตาราง 6 พบว่า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู โดยไม่คำนึงถึงเวลาที่ใช้อ่าน มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่านต่างกันโดยไม่คำนึงถึงวิธีสอน มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อแสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มใดมีสมรรถภาพการอ่านเร็วสูงกว่ากลุ่มใด จึงนำ มาทดสอบคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี q - Statistic ของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) ดังปรากฏผลในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสมรรถภาพการอ่านเร็วระหว่างนักเรียน
ที่ใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที 15 นาที 20 นาที

เวลาที่ใช้อ่าน		10 นาที	20 นาที	15 นาที
	$\bar{x}$	60.5635	76.078	78.653
10 นาที	60.5635	-	15.5085	18.0835**
20 นาที	76.078	-	-	2.575
15 นาที	78.653	-	-	-

	r	2	3
q.01 (r, 57)		3.76	4.28
MS_w			
n q .01 (r, 57)		12.8275	14.6015

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่านักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที กับ 15 นาที มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนกลุ่มที่ใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที กับ 20 นาที มีสมรรถภาพในการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่กับนักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่าน 15 นาที กับ 20 นาที มีสมรรถภาพการอ่านเร็วไม่แตกต่างกัน

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และสมรรถภาพการอ่านเร็ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนแบบสืบสวน สอดสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครู สรุปได้กับขั้นตอนและผลของการศึกษาดังนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน เปรียบกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการ เรียน กับหลังการเรียนของนักเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนและนักเรียนที่เรียนด้วย วิธีสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อ เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบ สืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู
4. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพระหว่างผลการสอนของทั้งสองวิธีกับระยะเวลาที่ได้ ในการอ่านที่มีต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธี สอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกัน
2. หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน นักเรียนมีความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น
3. หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น

4. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่านต่างกัน มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกัน
6. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็ว

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ อําเภอยอมบึง จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียน 242 คน
2. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ อําเภอยอมบึง จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 3.1 แผนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน
 - 3.2 แผนการสอนตามคู่มือครู
 - 3.3 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 3.4 แบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว
4. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองสอนในช่วงเวลาปกติของโรงเรียน โดยสอนแต่ละกลุ่มสัปดาห์ละ 2 วัน ๆ ละ 2 คาบ สัปดาห์เป็นเวลา 3 สัปดาห์ มีลําดับชั้น ดังนี้

 - 4.1 นำกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียนที่ได้จากการสุ่มมาทดสอบก่อนเรียน

โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำคะแนนมาใช้แบ่งกลุ่มโดยวิธีจับคู่

4.2 การดำเนินการทดลองโดยใช้เวลาสอนกลุ่มละ 12 คาบ ๆ ละ 50 นาที กลุ่มทดลองเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน กลุ่มควบคุมเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

4.3 ทดสอบหลังการเรียนทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว

4.4 นำคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและสมรรถภาพการอ่านเร็วมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังการทดลองแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้ $t - test$ แบบ Independent Group

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียนกับหลังการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ $t - test$ แบบ Dependent Group

3. เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วและทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two - way Analysis of Variance) ชนิด Two - way classification several boservation percoll

ถ้ามีนัยสำคัญทางสถิติก็เปรียบเทียบค่าของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ $q - statistic$ ของ นิวแมน คูลส์ (Newmen Kouls)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครู มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่านไม่เท่ากันมีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนที่ใช้เวลาอ่าน 10 นาที กับ 15 นาที มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ใช้เวลาอ่าน 10 นาที กับ 20 นาที มีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักเรียนที่ใช้เวลาอ่าน 15 นาที กับ 20 นาที มีสมรรถภาพการอ่านเร็วไม่แตกต่างกัน

6. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้อ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครู

ในการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างนักเรียน

ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนแต่ละกลุ่มปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ คงโคย เรืองเพชร (คงโคย เรืองเพชร 2524 : 76) ที่ศึกษาความสามารถในการอ่าน พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสุทธิ บุญเจริญ (พิสุทธิ บุญเจริญ 2522 : 78 - 81) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการแก้ปัญหาเป็นกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดการสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนตามปกติ พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดวิดสัน (Davidson 1971 : 6273) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับนักเรียนในขณะอ่าน พบว่านักเรียนที่ถูกฝึกให้อ่านโดยให้ฝึกคิดอยู่เสมอ มีแนวโน้มจะตอบคำถามเชิงวิจารณ์ได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับคำถามให้คิด จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นวิธีสอนหนึ่งที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้สอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้เพราะ

1.1 นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนได้รับการฝึกให้คิดอย่างมีขั้นตอน คือ ชั่งชั่งเกก อธิบาย ทานาย และคิดสร้างสรรค์ การที่นักเรียนได้มีโอกาสฝึกคิดบ่อย ๆ ย่อมทำให้มีวิจารณญาณสูงขึ้น ดังที่ เมเยอร์ (Mayor 1959 : 451 - 453) กล่าวว่า การสอนโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนทำให้นักเรียน

มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น เมื่อนักเรียนนาทักษะในการคิดเหล่านี้มาใช้ในการอ่าน จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

1.2 การสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีการอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อหาคำตอบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับการแสดงความคิดเห็น และประกอบกับการได้รับฟังความคิดที่หลากหลายของกลุ่ม ทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน รู้จักคิดหาเหตุผลในหลายแง่หลายมุมและหาข้อสรุปจากเหตุผลที่เหมาะสมที่สุด ประกอบกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความรอบคอบต้องรู้จักประเมินความถี่ของผู้เขียน ฉะนั้นจึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูง

1.3 การสอนอ่านที่ได้นั้นต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดหาเหตุผลด้วยตนเอง ดังที่ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย 2524 : 1 - 8) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิดตามว่าผู้เขียนกล่าวว่อย่างไร การสอนอ่านที่ควรยึดหลักการสอนกับหลักการของการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่ว่าให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ฉะนั้นเมื่อนำวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมาใช้ในการสอนอ่าน จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

ผลการทดลองครั้งนี้สรุปได้ว่า การสอนอ่านโดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีผลทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าการสอนอ่านที่ใช้วิธีสอนตามคู่มือครู

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการ เรียนกับหลัง การเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

ในการ เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการ เรียน

กับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน พบว่าหลังจากเรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนนักเรียน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุปรียา มาลากาญจน์ (สุปรียา มาลากาญจน์ 2523 : 61) ที่ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมเยอร์ (Mayor. 1959 : 451 - 453) ที่ศึกษาเรื่องการเชิญชวนให้ใช้ความคิดแบบสืบสวนสอบสวนมีผลต่อความเข้าใจในวิทยาศาสตร์และความเข้าใจในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าการเชิญชวนให้ใช้ความคิดแบบสืบสวนสอบสวนมีผลทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในวิทยาศาสตร์และความเข้าใจในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าการสอนอ่านโดยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนนั้นมีการฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้กระบวนการคิดหาเหตุผลมาประเมินเพื่อหาผลสรุปข้อความที่อ่าน นักเรียนที่ได้รับการฝึกให้คิดบ่อย ๆ ย่อมมีทักษะในการคิดหาเหตุผลมากขึ้น และเมื่อนำทักษะเหล่านี้มาใช้ในการอ่านจึงทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น

ผลการทดลองครั้งนี้สรุปได้ว่า หลังจากเรียนด้วยวิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวนนักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น

5. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียนกับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

ในการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการเรียนกับหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู พบว่าหลังการเรียนด้วยวิธี

สอนตามคู่มือครูนักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 แสดงให้เห็นว่าการสอนอ่านโดยวิธีสอนตามคู่มือครูทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น ทั้งนี้ เพราะการเรียนการสอนนั้นไม่ว่าจะใช้วิธีสอนใดก็ย่อมทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูถึงแม้จะไม่ได้เน้นฝึกกระบวนการคิด แต่การที่มีครูคอยเป็นผู้ชี้แนะความคืบหน้าและนักเรียนได้ฝึกคิดเองบ้าง ก็สามารถช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นได้เช่นกัน

ผลการทดลองครั้งนี้สรุปได้ว่า หลังจากเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูนักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น

4. เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครู

ในการ เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วหลังการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนกับวิธีสอนตามคู่มือครูมีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 4 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยที่วัดได้จากนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนทั้งสองวิธี ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน มีสมรรถภาพการอ่านเร็วสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู แสดงให้เห็นว่าวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเป็นวิธีสอนหนึ่งที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้สอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการอ่านเร็ว ทั้งนี้ เพราะนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนได้รับการฝึกให้อ่านเองคิดเองอันก่อให้เกิดสมาธิในการอ่านและมีทักษะในการคิด นอกจากนี้ยังได้รับการฝึกให้มีทักษะในการตั้งคำถามและหาคำตอบเองซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น เมื่อนักเรียนมีทักษะในการคิด ความมีสมาธิ

ในการอ่านและทักษะในการตั้งคำถามตอบคำถามมาใช้ในการอ่าน จึงทำให้อ่านได้เร็ว พร้อมทั้งเข้าใจเนื้อหาได้ดีด้วย จะเห็นเมื่อนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน มาทดสอบสมรรถภาพการอ่านเร็ว ซึ่งเป็นเรื่องของการทดสอบความเร็วและความเข้าใจในการอ่าน นักเรียนกลุ่มนี้จึงมีสมรรถภาพการอ่านเร็วสูง สอดคล้องกับข้อเสนอแนะวิธีปรับปรุงสมรรถภาพการอ่านเร็วของ ชอว์ (Shaw. 1965 : 43) ที่กล่าวว่า การเพิ่มสมรรถภาพการอ่านเร็วขึ้นเมื่ออ่านเรื่องแล้วต้องฝึกตั้งและตอบคำถามจากเรื่อง เพราะการตั้งและตอบคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น และสอดคล้องกับคำกล่าวของ จีวลิคซัน บัญญากาญจน์ (จีวลิคซัน บัญญากาญจน์ 2524 : 70) ที่กล่าวว่า เมื่อนักเรียนอ่านเข้าใจแล้วการเพิ่มความเร็วในการอ่านย่อมทำได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนนั้น มีสมรรถภาพการอ่านเร็วสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

5. เปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนที่ใช้เวลาอ่านต่างกัน

ในการเปรียบเทียบสมรรถภาพการอ่านเร็วหลังการเรียนของนักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่านต่างกันโดยไม่คำนึงถึงวิธีสอน พบว่านักเรียนที่ใช้เวลาอ่านต่างกันมีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 5 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการอ่านเร็วมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่านักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที กับ 15 นาที มีสมรรถภาพในการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที กับ 20 นาที มีสมรรถภาพในการอ่านเร็วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่าน 15 นาที กับ 20 นาที มีสมรรถภาพในการอ่านเร็วไม่แตกต่างกัน และจากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยสมรรถภาพการอ่านเร็วที่นำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้เวลาในการอ่าน 15 นาที มีสมรรถภาพการ

อ่านเร็วกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที และ 20 นาที แสดงให้เห็นว่าการให้เวลาอ่านที่พอเหมาะคือ 15 นาที นักเรียนจะมีสมรรถภาพการอ่านเร็วที่สุด ทั้งนี้เพราะการให้เวลาอ่านน้อยเกินไปนักเรียนไม่มีเวลาพอที่จะทำความเข้าใจ จึงทำให้มีสมรรถภาพการอ่านเร็วต่ำ ดังที่ สุขุม เฉดยทรัพย์ (สุขุม เฉดยทรัพย์ 2529 : 117) กล่าวว่า ข้อบ่งชี้ของการอ่านในชั้นจิตวิทยาข้อหนึ่งคือ การให้เวลาในการอ่านน้อยเกินไปทำให้ผู้อ่านเกิดความตกใจและขาดสมาธิในการอ่าน อันเป็นแรงผลักดันให้เกิดการอ่านย้อนกลับไปมาเพื่อรวบรวมความหมายต่าง ๆ ที่ตกลงไป วิธีการอ่านย้อนกลับนี้ทำให้การอ่านช้าลง และการให้เวลาในการอ่านมากเกินไป อาจทำให้นักเรียนเกิดความล่าช้าและเบื่อหน่ายต่อการอ่าน จึงไม่พยายามที่จะคิดทำความเข้าใจ ซึ่งส่งผลทำให้สมรรถภาพการอ่านเร็วต่ำ สอดคล้องกับคำกล่าวของ นิลลา สมิท (Nile Smith. 1973 : 44) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้อ่านหนังสือล่าช้า มีสาเหตุมาจากไม่ค่อยสนใจในการอ่าน และปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ไม่สนใจในการอ่านก็คือ การให้เวลาอ่านข้อความหนึ่ง ๆ นานเกินไป

ผลการทดลองครั้งนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่ใช้เวลาในการอ่านต่างกันมีสมรรถภาพการอ่านเร็วแตกต่างกัน

6. ความมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน

ในการศึกษาความมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน พบว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 6 แสดงว่าวิธีสอนกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านไม่มีผลร่วมกันต่อสมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นไปได้สองกรณี คือ กรณีที่หนึ่งไม่มีวิธีสอนใด

ที่เหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านใดโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะใช้เวลาในการอ่าน 10 นาที 15 นาที 20 นาที วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนก็ยิ่งให้ผลดีกว่าวิธีสอนตามคู่มือครู อีกกรณีหนึ่งอาจเป็นไปได้ว่า แบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถภาพการอ่านเร็วมีอำนาจจากคุณลักษณะทั้งกล่าวไม่สูงพอ เนื่องจากความยาวของข้อความที่ให้อ่านกับเวลาที่ให้อ่านมีสัดส่วนไม่เหมาะสม กล่าวคือข้อความสั้นเกินไปเมื่อเทียบกับเวลาทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มเวลาใดอ่านได้จบ ทำให้ไม่เห็นความแตกต่างของสมรรถภาพการอ่านเร็ว

ผลการทดลองครั้งนี้สรุปได้ว่า ไม่มีวิธีสอนใดที่เหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านใดโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะใช้เวลา 10 นาที 15 นาที 20 นาที วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนก็ยิ่งให้ผลดีกว่าวิธีสอนตามคู่มือครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1.1 การสอนอ่านโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน ควรเริ่มต้นจากวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนชนิด *Passive Inquiry* คือ ครูเป็นผู้ถามนำ เมื่อนักเรียนคุ้นเคยกับการเรียนด้วยวิธีสอนนี้ดีแล้ว จึงค่อยใช้วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนชนิด *Combining Inquiry* คือ ให้นักเรียนตั้งคำถามและหาคำตอบด้วยตนเอง

1.2 การสอนอ่านโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน ควรยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับความสนใจในการอภิปรายเพื่อหาคำตอบของนักเรียน จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและสมรรถภาพการอ่านเร็วสูงขึ้น

1.3 การสอนอ่านด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน ครูควรกวาดขันให้นักเรียนคิดอย่างมีลำดับขั้น คือ ขั้นสังเกต อธิบาย ทำนาย ความคุมและคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ได้เข้าใจยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทดลองนำวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมาใช้สอนอ่านในระดับอื่น เพื่อหาว่าวิธีสอนนี้เหมาะที่จะใช้สอนอ่านไทยในระดับชั้นใดมากที่สุด

2.2 ควรทดลองนำวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนมาใช้สอนภาษาไทยในทักษะ คำอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูด ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน เพื่อหาว่าวิธีสอนนี้ จะช่วยพัฒนาทักษะคำอื่น ๆ ให้สูงขึ้นหรือไม่

2.3 ควรทดลองนำวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนเปรียบเทียบกับวิธีสอนอื่น ๆ ในวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

2.4 ควรปรับปรุงแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว โดยเพิ่มความยาว ของข้อความที่ให้อ่านให้ใกล้เคียงส่วนที่พอเหมาะกับเวลาที่ใช้ให้

បរិយាកាស

บรรณานุกรม

- โกวิท วรพิพัฒน์ "การคิดเป็น" เรื่องฟ้า 1 : กุมภาพันธ์ - พ.ค. 2523
 คงไอย เรื่องเลข การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างสัจกับของคำและ
ความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวน
สอบสวนกับวิธีสอนปกติ ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2524
- จันทิมา พรหมโชติ การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2527, 97 หน้า
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ จิตวิทยาการอ่าน ไทยวัฒนาพานิช 2524, 114 หน้า
- ชวาล แพร์ทกุล เทคนิคการวัดผล สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2522, 343 หน้า
- ชุกินันท์ บุญฉ่ำ การศึกษาคผลการสอนแบบสืบสวนสอบสวน ที่มีค่าต่อความเชื่อมั่นในตัวเอง
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสอนโดยทั่วไป ปรินญาณพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 152 หน้า
 อิศำเนา
- ชูศรี วงศ์รัตน์ แบบแผนการวิจัยและสถิติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2528, 310 หน้า
- เชาวนีย์ เกิดเพทางค์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้
แบบฝึกหัดกับไม่ได้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยพนธ์ศิลปศาสตร์
 มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 156 หน้า อิศำเนา
- ฐะปะนีย์ นาคกรรพ คู่มือครูประเทศไทยมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาภาษาไทย กรมวิชาการ
 กระทรวงศึกษาธิการ 2514, 163 หน้า
- ศรีศิลป์ บุญขจร การใช้ภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2524, 610 หน้า

ถนอมวงศ์ ล้ายอคมรรคมล การใช้ภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2524, 610 หน้า

นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ อารยประชาชิปไทย พระนคร 2517, 125 หน้า

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทย - วิชาที่ถูกลืม ชุมชนส่งเสริมการใช้
ภาษาไทย 2520, 109 หน้า

บุญเรือน ศิริมงคล การอ่านเอาเรื่องภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 152 หน้า
อักษาเนา

ประจักษ์ ประภาพิตยากร "การสอนภาษาไทย" ศูนย์ศึกษา 11 (22) : 22 - 34
มกราคม 2521

ประเทิน มหาจันทร์ การสอนอ่านเบื้องต้น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2523, 326 หน้า

ประกาศรี สีหอาไพ วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา วัฒนาพานิช 2524, 291 หน้า

ปรียดา จันทโรจน์ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกเสริม
ทักษะและไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกช่างก่อสร้าง
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคธนบุรี วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 229 หน้า อักษาเนา

พยอม คันทณี บทบาทการสอนแบบสืบสวนสอบสวนที่ส่งผลต่อพัฒนาบุคลิกภาพทางแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ ความคิดในการสร้างสิ่งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์
ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2516, 174 หน้า อักษาเนา

พูนพงษ์ งามเกษม การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถม
ปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเดิม ปริญญาโททางการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 190 หน้า อักษาเนา

พจน์ น้อยแสงศรี ปัญหาการอ่านภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รวมคำแห่ง 2521, 321 หน้า

มาถิด เวียนมลายงค์ การศึกษาการสอนวิทยาศาสตร์แบบสืบสวนสอบสวนที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ การสร้างสิ่งกับและความคิดแบบสืบสวนสอบสวน ของปริญญาโท

การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2516, 184 หน้า
มดวิภา กมลพรวัดนา การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเกม ปริญญาโท
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 129 หน้า
อักษาเนา

มารศรี ขวลิศ การทดลองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านระดับชั้นประถมศึกษา
โรงเรียนขุนนันทวิทยาคม ปทุมธานี วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2524, 229 หน้า อักษาเนา

เวาวมาลัย ฟูอุดม การทดลองเพื่อเปรียบเทียบการสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 7 โดยใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะกับการสอนแบบเกม ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 130 หน้า อักษาเนา

ฉวน จายยณ, อังณา งามน หลักการวิจัยทางการศึกษา ศึกษาประจำภาค 2524,
314 หน้า

วณดี ชูสงค์ การเปรียบเทียบสัมฤทธิผลของการเรียนและเจตคติต่อวิชาหลักภาษาเพื่อ
การสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ปริญญาโท
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 149 หน้า
อักษาเนา

- วนิกา น่องสุริยชัย การศึกษาเปรียบเทียบการสร้างสิ่งทอและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาวรรณคดีและหลักภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีสอน
แบบสืบสวนสอบสวนกับการสอนแบบปกติ ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 178 หน้า อักษรานา
- วนิกา วงศ์คำวัน "การนำความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้" วารสารข้าราชการ
 21 (1) : 30 - 33 พฤศจิกายน 2519
- วที ชาตฤทธิศและคนอื่น ๆ โครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2526 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 วิชัย วงษ์ใหญ่ กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เอกสารประกอบการเรียน
 ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2523, 65 หน้า
- วิชาการ, กรม การประเมินผลมาตรฐานการเรียนระดับชาติ แสงการพิมพ์ 2525,
 110 หน้า
- วิรุทธ วิเชียรโชติ จิตวิทยาการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2514, 243 หน้า
- สนม ครุฑเมือง การสอนภาษาไทย เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยุโลก 2523, 332 หน้า
- สนิท ทังทวี เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยโดยการใช้และไม่ใช้
บทเสริมทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม
 ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2526, 215 หน้า อักษรานา
- สมาน แสงมะลิ การอ่านกับการพัฒนาชาติ ในการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการรณรงค์
 เพื่อการอ่านเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2528, 18 หน้า (อักษรานา)

- สมถวิล วิเศษสมบัติ วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา อักษรบัณฑิต 2525, 326 หน้า
- สมบูรณ์ ชิตพงษ์ เทคนิคการวิเคราะห์ประเมินผลการเรียนรู้การสอนสังคมศึกษา ประสานมิตร
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2523, 143
- สุชุม เฉลยทรัพย์ การส่งเสริมการอ่าน ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครู
เพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์ 2529, 330 หน้า
- สุปรียา มาลากาญจน์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างใช้วิจารณ์เฉพาะก่อน
และหลังการใช้แบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณ์เฉพาะในระหว่างประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นสูง วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2523, 155 หน้า
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย Readability Through the Thinking Process .
Methods and Techniques คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2528, 8 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับแก้ไข
พิมพ์ครั้งที่ 1 จงเจริญการพิมพ์ 2521, 109 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ, หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ประโยค
มัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 3 โรงพิมพ์คุรุสภา 2523, 225 หน้า
- อัจฉรา ชีวพันธ์ คู่มือการสอนภาษาไทย กิจกรรมการเล่นประกอบการสอน พระนคร :
ไทยวัฒนาพานิช 2523, 117 หน้า
- อุบล เรืองสุวรรณและคนอื่น ๆ วิชาชุดครูมัธยมศึกษาตอนต้น 2 หลักการสอนและวิธีสอน
วิชาเฉพาะ สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย 2509, 218 หน้า

- Arrowsmith, Gary "Reading VS Thinking" Bulletin of the English Language Center. 2(October, 1972).
- Bond, Guy L. and Miles A. Tinker. Reading Difficulties, Their Diagnosis and Correction. New York, Appleton - Century - Crofts, 1957. 486 p.
- Davidson, Janel., The Relationship between Teacher's Questions and Pupils Responses during a directed Reading Activity and Directed Reading Thinking Activity. Dissertation Abstracts International. 31(2) : 6273 - 6274 - A, 1971.
- Dowson, Mildred Agnes. Fundamental of Basic Reading Instruction. New York, Language, Green and Co., Inc., 1959. 304 p.
- Dechant, Emeral V. Improving the Teaching of Reading. New Delhi, Prince Hall of India, 1969. 360 p.
- Dunn, William A. (ed.). Reading Instruction ; Dimension and Issues, Boston, Houghton Mifflin Company, 1967. 359 p.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis Table. New Jersey, Education Testing Service, Princeton, 1952. 32 p.
- Fitzpatrick, Elaine Marie. "Development and Evaluation of Skinning Techniques of Teaching Flexibility in Teaching of high School Students," Dissertation Abstracts International, 31 . 2789 - A, December, 1970.
- Ferguson, Nicolas, "Some Aspects of the Reading Process," English Language Teaching. 28 . 29 - 34, November, 1973.
- Frase, Lawrence T., "Boundary Conditions for Mathmagenic Behaviors," Review of Educational Research. 40(3) : 337 - 347, 1970.
- Fries, Charles C. Linguistics and Reading. Holt, Rinehart and Winston, 1963. 265 p.

- Fry, Edward. Teaching Faster Reading. London, A Manual
The Cambridge University Press, 1963. 142 p.
- Goodman, Kenneth S. "Reading, A Psycholinguistic Guessing
Game," Journal of the Reading Specialist. 4(May, 1967)
: 126 - 135 p.
- Guilford, J.P. Personality. New York, McGraw - Hill.
1959. 562 p.
- Harris, David Payne. Testing English as a Second Language.
New York, McGraw - Hill Book Company, 1956. 151.
- Hildreth, Gertrude, Teaching Reading. New York, Henry
Holt and Company, 1958, 612 p.
- Heilman, Arthur W. Principles and Practices to Teaching
Reading (2 nd. ed.) Columbus, Ohio, Charles E.
Merrill Publishing Company, 1967. 562 p.
- Lado, Robert, Language Teaching : A Scientific Approach.
New York, McGraw - Hill Book Company, 1964. 239 p.
- Mosley, Mireia Yongue "Differents between Disadvantaged
and Nonadvantaged Six Grade Students in the Ability
to Detect Certain Types of Reading Fallacies,"
Dissertation Abstracts International, : 3427 - A
December, 1978.
- Smith, Nila, Barton, Read Faster, N.J. Prentice - Hall,
Inc., Englewood Cliffs, 1958. 391 p.
- Spache, George D. and Paul C. Berg. The Art of Efficient
Reading New York, The Macmillan Company, 1955. 273 p.
- Suchman, J. Richard. The Elementary School Training
Program in Scientific Inquiry. 1962. 128 p.
- _____. Illinois Studies in Inquiry Training. December,
1964. (Newsletter)

Tinker, Miles A. Teaching Elementary Reading. New York, Appleton Century - Crofts, Inc., 1952. 351 p.

Tooe, Ruth, Young Children Want to Read. New Jersey, Prentice - Hall, 1957. 300 p.

Young, Richard C. "The Nurturance of Independence of Independent Learning in Fourth Grade Children Through Inquiry Development Final Report," Research in Education. 5 : 53, 1968.

ກາດຜນວກ

ภาคผนวก ก.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 8 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 ข้อ

ข้อที่	P_H	P_L	P	r
1	.33	.11	.22	.32
2	.88	.66	.78	.30
3	.74	.44	.59	.31
4	.66	.22	.43	.45
5	.48	.11	.28	.44
6	.74	.55	.65	.21
7	.62	.14	.36	.51
8	.37	.11	.23	.35
9	.62	.25	.43	.38
10	.77	.59	.68	.21
11	.59	.22	.40	.39
12	.88	.59	.75	.37
13	.40	.11	.24	.38
14	.96	.48	.76	.62
15	.44	.22	.33	.25
16	.51	.29	.40	.23
17	.55	.22	.38	.35
18	.55	.18	.36	.40

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	P_H	P_L	P	r
19	.92	.40	.69	.58
20	.55	.29	.42	.26
21	.66	.29	.47	.37
22	.55	.29	.42	.26
23	.40	.18	.28	.26
24	.96	.48	.76	.62
25	.96	.25	.65	.74
26	.44	.22	.33	.25
27	.62	.18	.39	.46
28	.33	.11	.21	.31
29	.44	.22	.33	.25
30	.35	.11	.21	.31
31	.59	.07	.30	.59
32	.40	.11	.24	.38
33	.59	.22	.40	.39
34	.77	.59	.68	.21
35	.66	.11	.36	.58
36	.59	.07	.30	.59

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	P_H	P_L	P	r
37	.74	.40	.57	.38
38	.37	.11	.23	.35
39	.55	.33	.44	.23
40	.51	.29	.40	.23
41	.37	.14	.25	.30
42	.81	.25	.54	.56
43	.37	.11	.23	.35
44	.51	.29	.40	.23
45	.74	.14	.43	.60
46	.59	.14	.35	.49
47	.44	.22	.33	.25
48	.66	.33	.49	.33
49	.21	.31	.21	.31
50	.30	.11	.21	.31

ค่าความเชื่อมั่น .7534

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
 อย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{90}{90-1} \left\{ 1 - \frac{11.66}{45.82} \right\} \\
 &= 0.7534
 \end{aligned}$$

ตาราง ๑ คำตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ก	18	ก	35	จ
2	ค	19	ง	36	จ
3	ก	20	ค	37	ค
4	จ	21	จ	38	ง
5	ก	22	ง	39	จ
6	ก	23	ข	40	ข
7	ข	24	ก	41	ก
8	ค	25	ค	42	ข
9	ข	26	ข	43	ก
10	จ	27	ง	44	ข
11	ง	28	จ	45	ค
12	จ	29	ง	46	ง
13	ง	30	ค	47	ง
14	ข	31	จ	48	ข
15	ค	32	ข	49	ง
16	ข	33	ค	50	ค
17	ค	34	ค		

ตาราง 10 คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างการสอบก่อน
การเรียนกับหลังการเรียนของกลุ่มควบคุม

เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	33	33	16	23	26
2	32	35	17	23	21
3	31	35	18	22	20
4	30	30	19	22	25
5	29	30	20	22	24
6	28	21	21	21	24
7	27	30	22	21	26
8	26	18	23	21	28
9	26	25	24	21	22
10	25	27	25	20	23
11	25	22	26	19	26
12	25	26	27	19	24
13	24	26	28	18	24
14	24	27	29	18	21
15	23	18	30	17	17

ตาราง 11 คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างการสอน
ก่อนการ เรียนกับหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง

เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	เลขที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	33	42	16	23	29
2	32	39	17	23	28
3	31	35	18	22	27
4	30	39	19	22	20
5	29	36	20	22	30
6	28	35	21	21	32
7	27	33	22	21	27
8	26	32	23	21	28
9	26	31	24	21	29
10	25	29	25	20	25
11	25	33	26	19	24
12	25	30	27	19	26
13	24	32	28	18	25
14	24	32	29	18	25
15	23	30	30	17	15

ตาราง 12 ค่าความยากง่าย (P_H) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบ
ทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ

ข้อ	P_H	P_L	P	r
1	.75	.50	.62	.25
2	.54	.25	.40	.29
3	.83	.50	.66	.33
4	.62	.41	.46	.33
5	.24	.58	.79	.41
6	.91	.58	.75	.33
7	.75	.54	.64	.20
8	.83	.62	.72	.20
9	.83	.25	.54	.58
10	.91	.45	.69	.46
11	.75	.41	.58	.33
12	.91	.50	.70	.41
13	.87	.45	.67	.42
14	.75	.29	.52	.45
15	.70	.41	.56	.29
16	.79	.41	.60	.38
17	.62	.33	.38	.29

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	P_H	P_L	P	r
18	.83	.41	.62	.42
19	.33	.50	.66	.33
20	.83	.45	.64	.38
21	.83	.41	.63	.42
22	.79	.37	.58	.42
23	.70	.50	.44	.54
24	.54	.20	.38	.33
25	.95	.50	.72	.46
26	.79	.41	.60	.38
27	.95	.50	.75	.42
28	.75	.41	.58	.33
29	.75	.37	.56	.38
30	.87	.50	.68	.38

ค่าความเชื่อมั่น .6907

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{90}{80} \left\{ 1 - \frac{6.7929}{21.4322} \right\} \\
 &= .6907
 \end{aligned}$$

\

ตาราง 13 คำตอบแบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ค	16	ค
2	ค	17	ง
3	จ	18	จ
4	ข	19	ค
5	ก	20	ง
6	ก	21	จ
7	ข	22	จ
8	จ	23	ค
9	ค	24	จ
10	จ	25	ก
11	ก	26	ง
12	ก	27	ค
13	จ	28	จ
14	ค	29	ข
15	ค	30	จ

ตาราง 14 ค่าแน่นสมรรถภาพการอ่านเร็วของกลุ่มควบคุม

เวลา	เลขที่	อัตราเร็ว	คะแนน	สมรรถภาพการอ่าน	$\bar{x}$
10 นาที	4	251	30	75.3	59.621
	5	258	22	56.76	
	7	145	20	29.-	
	9	289	32	92.48	
	11	183	29	53.07	
	13	179	27	48.33	
	16	222	29	64.38	
	24	251	31	77.81	
	27	164	38	42.92	
	30	208	27	56.16	
	2	282	35	98.7	73.739
	3	209	27	56.43	
	8	286	34	97.24	
	13	266	30	85.8	
	22	269	25	67.25	
	23	179	31	55.49	
	25	294	29	85.26	
	26	240	28	67.72	

ตาราง 14 (ต่อ)

เวลา	เลขที่	อัตราเร็ว	คะแนน	สมรรถภาพการอ่าน	$\bar{x}$
15 นาที	28	207	28	57.96	
	29	226	29	65.54	
20 นาที	1	251	30	75.3	69.918
	6	216	28	60.48	
	10	243	26	63.18	
	12	249	29	72.21	
	14	243	31	75.33	
	15	249	29	72.21	
	16	207	29	60.03	
	19	263	30	78.9	
	20	227	32	72.64	
	21	265	26	68.9	

ตาราง 15 คะแนนสมรรถภาพการอ่านเร็วของกลุ่มทดลอง

เวลา	เลขที่	อัตรา	คะแนน	สมรรถภาพการอ่าน	$\bar{x}$
10 นาที	2	193	32	61.76	61.518
	9	199	18	35.82	
	15	258	26	67.08	
	16	164	29	47.56	
	18	296	30	88.8	
	19	386	29	82.94	
	21	218	29	63.22	
	27	214	27	57.78	
	28	214	21	44.94	
	30	204	32	65.28	
15 นาที	3	285	24	68.4	83.567
	5	271	31	84.1	
	6	297	30	89.1	
	7	277	31	85.87	
	8	287	32	91.84	
	11	294	32	94.08	
	12	297	32	95.04	

ตาราง 15 (ต่อ)

เวลา	เลขที่	อัตรา	คะแนน	สมรรถภาพการอ่าน	$\bar{X}$
20 นาที	14	260	24	62.4	82.232
	20	314	29	91.06	
	22	238	31	73.78	
	1	288	28	80.64	
	4	290	29	84.1	
	10	283	35	99.05	
	13	221	28	61.88	
	17	193	27	52.11	
	23	290	37	107.3	
	24	263	33	86.79	
	25	245	33	80.85	
	26	290	36	104.40	
	29	251	26	65.26	

ภาคผนวก ข.

แผนการสอน

แผนการส่งงานอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

เวลา 4 คาบ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. นักเรียนสามารถจัดใจความ สังเกต วิเคราะห์เรื่องที่อ่านและนำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับทราบได้
2. สามารถอภิปรายประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องได้
3. มีโอกาสทำนายและคาดการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่าน
4. วิจารณ์ข้อคิด ที่ได้จากเรื่องที่อ่านและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นได้

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

1. บอกชื่อตัวละครสำคัญในเรื่องได้ครบ
2. เขียนเรื่อเล่าเรื่องย่อได้ใจความถูกต้องครบถ้วน
3. บอกลักษณะนิสัยตัวละครได้อย่างละเอียดและถูกต้อง
4. บอกผลของความมีมานะอดทนได้อ่างน้อย 3 ข้อ
5. บอกสาเหตุที่ทำให้สมเด็จพระเจ้าตากสินเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและนำมาเป็นแบบอย่างได้ถูกต้อง
6. ทำนายได้ว่าหากทุกคนในประเทศมีความมานะอดทนในการทำงานแล้วจะมีผลต่อประเทศชาติอย่างไรได้อ่างน้อย 2 ข้อ

7. บอกลักษณะของสมเด็จเจ้าแตงโมที่นำมาเป็นตัวอย่างได้อย่างน้อย 2 ข้อ
8. บอกวิธีที่จะทำให้ตนได้รับความสำเร็จในชีวิตและสังคมยกย่องได้อย่างน้อย

3 วิธี

9. อธิบายไ้ว่าความมีมานะอดทนก่อให้เกิดความสำเร็จ โดยยกตัวอย่างจากเรื่อง

3. โครงสร้างของเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาให้อ่านคือ เรื่อง สมเด็จเจ้าแตงโม ซึ่งจะทำให้นักเรียนเข้าใจสิ่งเกี่ยวกับความมานะอดทน โดยมีหลักการเรียนรู้ว่า ผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลสำคัญมักจะเป็นผู้ที่กล้าที่จะต่อสู้กับชีวิต ไม่ย่อท้อ และมุ่งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ

4. สื่อการสอน

1. ชุดคำถามแบบสืบสวนสอบสวน
2. บัตรข้อความและบัตรคำตอบ
3. แบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3
4. หนังสือประวัติบุคคลสำคัญของไทย

5. ขั้นตอนการสอน

คาบที่ 1 - 2

กิจกรรมขั้นสังกัปแนวหน้า

สนทนาซักถามเรื่องบุคคลสำคัญที่นักเรียนรู้จัก โดยให้นักเรียนบอกถึงคุณสมบัติของบุคคลเหล่านั้นและบอกด้วยว่าประทับใจคุณสมบัติใ้มากที่สุด ท่อวากนั้นครูจึงเปิดหนังสือ

ประวัตินุคคลสำคัญของไทยให้นักเรียนดูพร้อมทั้งซักถามว่ารู้จักหรือไม่ มีความสำคัญอย่างไร แล้วสรุปว่ากว่าจะได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลสำคัญ แต่ละท่านต้องอดทนมุ่งมั่นในการทำ ความที่อยู่ตลอดชีวิตของท่าน และเพื่อให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของ ความมานะอดทน ครูแจกบัตรสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาข้อความที่กำหนด แล้วแยกสถานการณ์เหล่านั้น ออกเป็นพวก ๆ ตามลักษณะร่วม (ที่เหมือนกันระหว่างตัวอย่างพวกเดียวกันกันลักษณะ) แล้วตั้งชื่อสถานการณ์ที่แจกนั้นให้เหมาะสม

สถานการณ์ในบัตรมีข้อความดังนี้

1. สุภาพบุรุษ 4 คนก็เบื่อแล้วไม่ทำอะไร
2. สมชายคัดหน้าไปไ้ครึ่งสนาม นั่งพัก พอหายเหนื่อยจึงคัดส่วนที่เหลือ

จนเสร็จ

3. พยุงตั้งใจจะเป็นนักฟุตบอลที่ฝีเท้าดีเยี่ยมกับเพื่อน ๆ ทุกวัน
4. เสนอขอวิชาภาษาไทยแต่เมื่อเห็นว่ามีภาระงานมากจึงไม่เลือกเรียน
5. มาลีทำการฝึกมืออยู่หลายวันก็ยังไม่เสร็จจึงเลิกทำ
6. มานะอยากเรียนแพทย์และรู้ว่าจะต้องใช้เงินมาก เขาจึงเริ่มหาเงิน

หางานพิเศษทำ เพื่อเก็บเงินไว้เป็นค่าเล่าเรียน

7. ลีนี่ปลูกผักจากชาวไร่หลายแปลง ต้องรดน้ำทุกเช้าและเย็นตลอด ระยะเวลา 2 เดือน

8. เห็นใคร ๆ ขับรถยนต์ได้ดูเทจึงไปหัดขับบ้าง แต่ก็ขับไม่เป็นสักที จึงเลิกหัดสถานการณ์ที่กำหนดให้สามารถแยกเป็นพวกได้ดังนี้

ข้อ 1, 4, 5, 8 ที่ ชื่อว่า "ไม่มีความมานะอดทน"

ข้อ 2, 3, 6, 7 ที่ ชื่อว่า "มีความมานะอดทน"

กิจกรรมชั้นสังเกต

ให้นักเรียนอ่านเรื่องเจ้าแก้งโม โดยแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม แล้วสังเกต รายละเอียดเนื้อหาที่อ่านนั้นว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง (นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อได้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ใครทำ ที่ไหน อย่างไร) โดยให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ลงในกระดาษคำตอบของกลุ่มแล้วนำเสนอกลุ่มใหญ่เพื่ออภิปรายหาคำตอบ

1. คำศัพท์ต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร เด็กเพชร ใจเพชร เทศน์ ธรรมวัตร อาพาธ สุบิน บุรณะปฏิสังขรณ์ หอไตร อารามนา อ่านมาลัย พระไตรปิฎก

(คำตอบที่คาดหวัง เด็กเพชร หมายถึง เด็กเมืองเพชรบุรี ใจเพชร หมายถึง ใจแข็งราวกับเพชร ไม่กลัวความลำบาก เทศน์ธรรมวัตร หมายถึง เทศน์ท่านเองบรรพชาไปเฝ้าท่านเอง เจ้าอาทิ อาพาธ หมายถึง ป่วย สุบิน หมายถึง ผัน บุรณะปฏิสังขรณ์ หมายถึง ช้อนเช้น หอไตร หมายถึง ที่เก็บพระไตรปิฎก อารามนา หมายถึง เจริญระไม้มากาใช้ อ่านมาลัย หมายถึง อ่านหนังสือพระมาลัย คำหลวง พระไตรปิฎก หมายถึง พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามีสามหมวด)

2. บ้านเกิดของเด็กเพชรอยู่ที่ไหน

(คำตอบที่คาดหวัง บ้านหนองหัว เพชรบุรี)

3. เด็กเพชรอาศัยอยู่กับใคร เพราะอะไร

(คำตอบที่คาดหวัง อยู่กับพี่สาว เพราะกำพร้าบิดามารดา)

4. พี่สาวใช้เด็กเพชรทำอะไรบ้าง

(คำตอบที่คาดหวัง ค่ำข้าว หาเงิน)

5. เด็กเพชรหนีพี่สาวไปอยู่กับใคร

(คำตอบที่คาดหวัง อยู่กับเพื่อนที่เป็นทั้งเด็กบ้านและเด็กวัด)

6. เด็กเพชรนั้นออกข้าวหัวไช วัน ๆ ไก่แต่กินอะไร
(คำตอบที่คาดหวัง ไม่เอาเกี๊ยวทองไปวัน ๆ)
7. วันที่เด็กเพชรเล่นน้ำกับเด็กวัดใหญ่ที่หน้าวัด มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง เด็กเพชรเห็นเปลือกแดงไม่วอยน้ำมาจึงคว่ำคว่ำลง
ไปกิน เพื่อน ๆ จึงพากันเย้ยหยันว่า ๆ นานา และพากันเรียกว่า เด็กแดงโม)
8. เมื่อเพื่อน ๆ ้อเด็กเพชรแสดงความรู้สึกออกมาอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง ไม่เก้อเขินกระดากอายหรือแค้นเคือง คงพูดจาเล่นหัว
ตามปกติ)
9. การที่เด็กเพชรไถ่สนทนากับเด็กวัดใหญ่ ทำให้เด็กเพชรได้อะไรบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง ได้รู้เพื่อน ๆ เรียนหนังสือ จนตัวเองจำได้)
10. คื่นที่เด็กเพชรเข้าไปนอนที่วัดใหญ่ สมภารฝันว่าอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง มีช้างเผือกเชือกหนึ่งเข้ามาในวัด ถลันขึ้นบนหวดไทร
แดงเอาตัวพระไตรปิฎกล้มลงหมดทั้งหอไตร)
11. จากความฝันสมภารทราบอะไร
(คำตอบที่คาดหวัง จะมีคนก็เข้ามาในวัด)
12. สมภารถามใครจึงได้พบเด็กแดงโม
(คำตอบที่คาดหวัง พระเณรในวัด)
13. เมื่อพบเด็กแดงโมสมภารทำอะไรบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง ชวนให้อยู่วัดมิให้ระเห่ร่อนไปไหน)
14. หลังจากอยู่วัด 7 - 8 วันแล้ว สมภารจึงให้เด็กแดงโมทำอะไร
(คำตอบที่คาดหวัง ลองอ่านและเขียนหนังสือ)
15. เด็กแดงโมหาได้หรือไม่
(คำตอบที่คาดหวัง อ่านและเขียนได้แม้กระทั่งพระมาลัยก็อ่านได้)

16. ใครสอนเด็กแดงโมจึงอ่านออกเขียนได้
(คำตอบที่คาดหวัง ไม่มีใครสอน อ่านออกเขียนได้เพราะดูเพื่อน ๆ
เรียน)
17. เด็กแดงโมเป็นคนอย่างไรจึงอ่านเขียนได้ก่อนเรียนทุกอย่าง
(คำตอบที่คาดหวัง เป็นคนมีเขี้ยว หรือคาไว มือไว บัญญาไว)
18. เมื่อสมภารให้เด็กแดงโมมาชฌเนรแล้วก็ให้เรียนอะไรบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง หักเทศน์ธรรมวัตร มหาชาติ และเรียนภาษามาวี)
19. เจ้าเมืองท้าวอย่างไรเมื่อรู้ว่าเฒ่ามาเทศน์แทนสมภาร
(คำตอบที่คาดหวัง ไม่ศรัทธาจึงให้เฒ่าเทศน์ไป ส่วนคนก็เข้าไปข้างใน)
20. เฒ่าเทศน์เป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง กระแสเสียงแจ่มใสเพราะจับใจ จนเจ้าเมือง
ต้องออกมาฟังและผู้ฟังธรรมทุกคนก็เลื่อมใสศรัทธา)
21. เจ้าเมืองท้าวอย่างไรเมื่อเฒ่าเทศน์จบ
(คำตอบที่คาดหวัง เริ่มเครื่องกัณฑ์เทศน์ ปวารณาทั่วเป็นโยมอุปราถ
และอาราธนาให้มาเทศน์แทนสมภารในครั้งต่อไป)
22. หลังจากสมภารแดงโมศึกษาเจ้าเรียนปริยัติธรรมจนสิ้นภูมิของอาจารย์
สาภักต่าง ๆ ในเพชรบุรีแล้ว จึงไปเรียนต่อที่ใด และเรียนอะไรบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง ไปเรียนต่อที่กรุงศรีอยุธยาที่เจ้าคุณวัดหลวง ศึกษา
พระปริยัติธรรมจนจบพระไตรปิฎก)
23. สามเฒ่าแดงโมมาชที่ใด และได้ทำหน้าที่อะไรบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง มาชที่อยุธยาตนเอง และได้เป็นพระอาจารย์สอน
พระราชบุตร พระราชนัดดาของเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน จนภายหลังเมื่อได้ขึ้นครองราชย์
ก็ได้โปรดให้พระอาจารย์เป็นพระราชาคณะ ภายหลังเรียกกันว่า สมเด็จเจ้าแดงโม)

24. เมื่อมั่งกั้วยสมณศักดิ์แล้วสมเด็จพระเจ้าตากมอญให้สิ่งใดบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง ไก่กลับ ไปปฏิสังขรณ์พระอารามที่เคยอยู่อาศัยที่
เมืองเพชรบุรี)
25. เมื่อครั้งกลับไปปฏิสังขรณ์พระอารามเดิม พระเจ้าแผ่นดินถวายสิ่งใด
แก่สมเด็จพระเจ้าตากมอญบ้าง)
(คำตอบที่คาดหวัง ทองพระโรงในพระราชฐานองค์หนึ่ง)
26. สมเด็จพระเจ้าตากมอญให้ทองพระโรงนั้นไปทำสิ่งใด
(คำตอบที่คาดหวัง นำไปสร้างเป็นศาลาที่วัดใหญ่เมืองเพชรบุรี)
27. ใครหล่อรูปสมเด็จพระเจ้าตากมอญเหมือนที่สุด
(คำตอบที่คาดหวัง แม่แก่หลังโกงคนหนึ่ง)
28. นอกจากปฏิสังขรณ์วัดใหญ่แล้ว สมเด็จพระเจ้าตากมอญยังปฏิสังขรณ์วัดใดอีก
(คำตอบที่คาดหวัง วัดหนองหัว ซึ่งเป็นวัดในตำบลบ้านเกิดของท่าน)
29. วัดใหญ่ที่สมเด็จพระเจ้าตากมอญปฏิสังขรณ์ต่อมาได้ชื่อว่าอะไร
(คำตอบที่คาดหวัง วัดสุวรรณาวาส)
30. ปัญหาหรือสิ่งที่ยู่เขียนต้องการจะให้เห็นหรือรู้หลังจากเรียนเรื่องนี้คืออะไร
(คำตอบที่คาดหวัง สมเด็จพระเจ้าตากมอญได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่น่าจะ
นำมาเป็นแบบอย่าง หรือหาไม่ว่าสมเด็จพระเจ้าตากมอญจะมีชื่อเสียงเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป)

กิจกรรมชั้นอธิบาย

เมื่อนักเรียนสามารถอ่านและรายละเอียดของเนื้อเรื่องได้แล้ว ก็ให้จัดเข้ากลุ่ม
เดิมเพื่อทำกิจกรรมชั้นอธิบายที่กล่าวว่ายากลุ่มย่อยความประเด็นที่แจกให้แล้วนำเสนอต่อกลุ่ม
ใหญ่เพื่อช่วยกันสรุปเป็นคำตอบของกลุ่มใหญ่ ประเด็นที่ให้อภิปรายคือ

1. ปัญหาของเรื่องสมเด็จเจ้าแดงโมที่ว่า หากสมเด็จเจ้าแดงโมจึงเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไปทั้งที่เดิมเป็นเพียงเด็กกำพร้าคนหนึ่งเท่านั้น และเป็นบุคคลที่น่านับถือนานานมาเป็นตัวอย่าง มีสาเหตุสำคัญที่สุดคืออะไร

ให้นักเรียนเรียงบัตรข้อความที่ได้จากการสังเกต

(คาตอบที่คาดหวัง นักเรียนสามารถเรียงสาเหตุต่าง ๆ และบอกเหตุผลที่ทำให้จากชั้นสังเกตได้อย่างถูกต้อง โดยเรียงตามลำดับความสำคัญและบอกได้ว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุด)

บัตรข้อความที่แจกให้พิจารณาความดังนี้

- ก. ไร้มีโอกาสไปดูเพื่อนเกิดวัดเขียนอ่านอยู่เนื่อง ๆ
- ข. ได้พบพระและเรียนวรรณคดี
- ค. เทพนกเก่งจนเจ้าเมืองชอบใจ
- ง. มีความอดทนมานานและขยันหมั่นเพียร
- จ. เมื่อมีชื่อเสียงก็กลับมาช่วยเหลือบ้านเกิดเมืองนอน

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าข้อใดควรเป็นสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้สมเด็จเจ้าแดงโม เป็นคนที่มีชื่อเสียงสมควรจะนำมาเป็นแบบอย่าง โดยให้นักเรียนแยกบัตรข้อความที่คิดว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุด จากนั้นให้อธิบายเหตุผลว่า เพราะเหตุใดจึงคิดว่าข้อนั้นเป็นสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เมื่อได้วงเพื่อน ๆ อธิบายถึงสาเหตุที่เลือกข้อนั้นเป็นคาตอบแล้ว ให้นักเรียนลงมติว่าข้อใดถูกต้องมากที่สุด แต่ถ้าคาตอบที่ลงมติดังนี้ผิด กรุณาให้นักเรียนอธิบายใหม่จนกว่าจะได้คาตอบที่ถูกต้อง

(คาตอบที่คาดหวัง คาตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ง มีความมานะอดทนและขยันหมั่นเพียร)

2. เพราะเหตุใดจึงกล่าวได้ว่าสมเด็จเจ้าแดงไม่เป็นคนที่มีความมานะอดทนและมีความขยันหมั่นเพียร จนประสบผลสำเร็จในชีวิต

(คำตอบที่คาดหวัง เพราะจากการศึกษาประวัติของท่านมีอยู่หลายตอนที่แสดงว่าท่านเป็นคนที่มีความอดทน เช่นเมื่อหิวก็ใช้น้ำเกลือท้องไปวัน ๆ เมื่อเพื่อน ๆ ล้อว่าท่านเป็นเด็กแดงไม่ทานก็ไม่แค้นเคืองเพื่อน ๆ จึงยังเป็นเพื่อนกันได้ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องควรศึกษาเล่าเรียนนับว่าท่านมีความพากเพียร เป็นอย่างยิ่งเรียนจนถึงขั้นสิ้นภูมิของอาจารย์ท่านต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่พอยังเกินทางไปเรียนยังสำนักอื่น ๆ อีก นับว่าชีวิตท่านมีความมานะอดทนและขยันหมั่นเพียรมาก)

3. นักเรียนสามารถนำหลักการที่เรียนรู้อธิบายปัญหาของเรื่อง (คืออธิบายว่าความมามีมานะอดทนและขยันหมั่นเพียรทำให้สมเด็จเจ้าแดงไม่ได้รับผลสำเร็จในชีวิตอย่างไร) ได้อย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง การที่สมเด็จเจ้าแดงไม่มีชื่อเสียงขึ้นมาได้ทั้งที่เป็นเพียงเด็กกาพรว้า ก็เพราะท่านมีความอดทนถึงแม้จะหิวหรือถูกล้อว่าเป็นเด็กแดงก็ไม่โกรธ ไม่แค้นเคืองเพื่อนทำให้ท่านเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ นอกจากนั้นความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนวิชาต่าง ๆ ทำให้ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถจนได้เป็นพึงพระอาจารย์ของลูกพระเจ้าแผ่นดิน ถ้าไม่มีความอดทนและขยันหมั่นเพียรในการเล่าเรียนท่านก็จะไม่ได้เป็นคน ที่มีชื่อเสียงเลย)

4. ให้นักเรียนนำสาเหตุของปัญหาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันกับปัญหาของเรื่องโดยเชื่อมโยงจากสาเหตุไปสู่ผลของเรื่อง

(คำตอบที่คาดหวัง สมเด็จเจ้าแดงไม่มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ได้มีโอกาสดูเพื่อน ๆ เขียนอ่านก็เขินอายจนจกจำอ่านออกเขียนได้ เมื่อบวชเณรก็พยายามและขยันหมั่นเพียรศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมจากพระอาจารย์ทั้งจากเพชรบุรีและอยุธยา

จนมีความรู้แตกฉาน จากความอดทนและขยันหมั่นเพียรของท่านนี้เองทำให้ท่านเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและน่ายกย่องนับถือ)

ตอนที่ 3 - 4

ก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมขั้นทนาย ให้นักเรียนร่วมกิจกรรมขั้นสังกัปแนวหน้าอีกครั้ง โดยให้ทำกิจกรรม ดังนี้

1. ให้นักเรียนเล่าเรื่องสเปคเค็จเจ้าแคงโมต่อกันคนละ 1 - 2 ประโยค จบเรื่อง
2. อภิปรายร่วมกันทั้งชั้นถึงลักษณะนิสัยของสมเค็จเจ้าแคงโม
3. ตอบคำถามเพื่อทบทวนสาเหตุที่ทำให้สมเค็จเจ้าแคงโมมีชื่อเสียง

กิจกรรมขั้นทนาย

ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อยแล้วนำเสนอต่อกลุ่มใหญ่เพื่อร่วมกันอภิปรายหาคำตอบเป็นของกลุ่มใหญ่ ประเด็นที่ให้อภิปรายคือ

1. ถ้าสมเค็จเจ้าแคงโมไม่มีความอดทน ไม่มีความขยันหมั่นเพียร ชีวิตท่านจะเป็นอย่างไร

(คาตอบที่คาดหวัง ท่านคงเป็นบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง เพราะท่านคงจะทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ๆ ที่ล้อท่านว่าเป็นเค็กแคงโม และถ้าท่านไม่มีความขยันหมั่นเพียร ท่านก็คงไม่ได้เล่าเรียนวิชาความรู้จนหมดภูมิรู้ของพระอาจารย์หลายท่านทั้งจากเมืองเพชบุรี และอยุธยา จนได้รับการยกย่องนับถือจากพระเจ้าแผ่นดินให้เป็นพระอาจารย์สอนพระราชบุตรพระราชธิดา)

2. ถ้าเค็กเพชรโกรธว่าเพื่อนล้อว่าตนเป็นเค็กแคงโม จะเกิดอะไรขึ้น

(คาตอบที่คาดหวัง คงทะเลาะกับเพื่อนอาจจะถึงขั้นชกต่อยและเค็กเพชรไม่มีโอกาสได้เข้าไปอยู่ในวัดใหญ่จนได้คู่เพื่อนหัดเขียนอ่าน และไต่เต้ากับสมภาร ซึ่งการ

ได้เข้าไปอยู่ในวัดใหญ่นั้นทำให้ท่านได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนจนส่งให้ท่านมีชื่อเสียง)

3. ถ้านักเรียนขยันศึกษาเล่าเรียนเหมือนสมเด็จพระเจ้าตากโม นักเรียนจะเป็นอย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง จะเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรืออาจจะเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไปในอนาคต)

4. ถ้าคนในสังคมทุกคนมีความอดทนในการทำงาน จะมีผลต่อประเทศชาติอย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรือง)

5. ถ้านักเรียนอยากประสบผลสำเร็จในชีวิต นักเรียนต้องปฏิบัติตัวอย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง ขยัน มีความอดทน)

กิจกรรมชั้นควบคุมและคิดสร้างสรรค์

ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อยแล้วจึงเสนอคำตอบต่อกลุ่มใหญ่เพื่อร่วมกันอภิปรายในกลุ่มใหญ่อีกครั้ง ประเด็นที่ให้อภิปรายคือ

1. นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นผู้ที่มีความอดทนหรือไม่ ถ้าตนเองยังไม่มี ความมานะอดทน จะมีวิธีหาตัวให้เป็นผู้ที่มีความมานะอดทนได้อย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง ยังมีไม่มากนัก วิธีที่จะทำให้ตนเองมีความมานะอดทน คือ คิดถึงประโยชน์ของความมีมานะอดทน พยายามฝึกฝนให้มีความอดทนในการทำงานให้ทำงานไถ่กันขึ้นไปเรื่อย ๆ)

2. ความอดทนในการทำงานก่อให้เกิดประโยชน์อะไรบ้าง

(คำตอบที่คาดหวัง งานสำเร็จ มีคนนิยมชมชอบ)

3. หากอย่างไรนักเรียนจึงจะเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป

(คำตอบที่จากหวัง ต้องมีความมานะอดทนขยันหมั่นเพียรศึกษาเล่าเรียนให้มีความรู้มาก ๆ จนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป)

4. นักเรียนมีวิธีที่จะแนะนำเพื่อน ๆ ให้ขยันเรียนได้อย่างไร
 (คำตอบที่คาดหวัง - แนะนำให้เห็นประโยชน์ของการเรียน
 - ยกตัวอย่างของคนที่สำคัญที่เป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป)
5. นักเรียนนำเสนอข้อคิดจากเรื่องสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมาเป็นแนวปฏิบัติ
 (คำตอบที่คาดหวัง - ความมีมานะอดทน
 - ความซื่อสัตย์สุจริต)

6. การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตการร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

เรื่อง โลกานุศาสน์

เวลา 4 คาบ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. นักเรียนสามารถจับใจความ สังเกต วิเคราะห์เรื่องที่อ่านจะนำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับทราบได้
2. สามารถอภิปรายประเด็นปัญหาต่าง ๆ ได้
3. มีโอกาสทำนายหรือคาดการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่าน
4. พิจารณาข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นได้
5. รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล
6. เห็นคุณค่าของปัญญาและธรรม

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

1. บอกชื่อตัวละครในเรื่องโลกานุศาสน์ได้ครบ
2. เล่าเรื่องย่อได้ถูกต้องครบถ้วน
3. ยกคำกล่าวที่เป็นถกคมหรือสุภาษิตจากเรื่องได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ข้อ
4. บอกคุณค่าของปัญญาและธรรมได้ถูกต้องอย่างน้อย 3 ข้อ
5. บอกปัญหาของเรื่องได้ถูกต้อง
6. บอกวิธีแก้ปัญหาโดยใช้หลักการที่เรารู้มาแก้ปัญหาที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
7. อธิบายถึงสาเหตุของการกระทำของตัวละครได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล

8. สามารถวิเคราะห์หตุณลักษณะของตัวละครได้อย่างครบถ้วนและมีเหตุผล
9. ทานายหรือการคาดการณ์ถึงผลของสถานการณ์ที่กำหนดมาให้ได้ทุกสถานการณ์
10. บอกวิธีปฏิบัติตนที่จะช่วยให้สังคมเจริญและสงบสุขได้อย่างถูกต้อง
11. อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีปัญหาและมีธรรมช่วยทำให้สังคมเจริญและสงบสุขได้อย่างถูกต้อง
12. บอกวิธีแก้ไขคนที่ประพฤติไม่ดีได้อย่างน้อย 3 ข้อ

3. โครงสร้างของเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาให้อ่านคือ เรื่องโจกานุศาสนี เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นว่า ปัญหาที่จะต้องควบคู่ไปกับคุณธรรมดีจึงจะก่อประโยชน์ให้กับสังคม โดยมีหลักการเรียนรู้ว่า ผู้ที่มีปัญหาและธรรมอยู่ในใจย่อมกระทำแต่สิ่งที่ดีถูกต้อง อันจะส่งผลให้สังคมเป็นสุขและเจริญรุ่งเรือง

4. สื่อการสอน

1. ชุดคำถามแบบสืบสวนสอบสวน
2. หนังสือเรียนชุดทักษะสัมพันธ์

5. ขั้นตอนการสอน

คาบที่ 1 - 2

กิจกรรมขั้นจ้งกับแนวทาง

สนทนากับนักเรียนถึงโครงการส่งเสริมนักวิทยาศาสตร์ไทยโดยกระทรวงศึกษาธิการ ให้นักเรียนที่มีความสามารถไป การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งให้นักเรียนเหล่านั้น ล้วนเป็นคนที่มีความดีและในอนาคตจะเป็นผู้ที่ให้ประโยชน์แก่ประเทศชาติ แล้วจึงโยง

เข้าสู่เรื่องโลกนาถศาสตร์นี้ ว่า เรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มิมีปัญญาคือในหนังสือแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 3 นี้ก็มีกล่าวไว้เหมือนกัน แต่ก่อนที่จะเรียนเรื่องนี้ ก็ให้หาความหมายของศัพท์ก่อน โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แข่งขันกันหาความหมายของคำศัพท์ที่ครูแจกแล้วออกมาความหมายบนกระดานดำ กลุ่มใดเสร็จก่อนชนะ

กิจกรรมชั้นสังเกต

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง โลกนาถศาสตร์นี้ แล้วให้สังเกตรายละเอียดของเนื้อเรื่องที่อ่านเมื่อจบแล้วให้แต่ละกลุ่มตอบปัญหาที่ครูแจกให้ ซึ่งเป็นปัญหาชั้นสังเกตสถานการณ์ที่เป็นปัญหาของจิต ดังนี้

1. ตัวละครในเรื่องนี้มีใครบ้าง

(คำตอบที่คาดหวัง พระเจ้าขุนหลวง อันทราวุธ ศักถาวุธ เกชาวุธ วิทยาวุธ)

2. อาณาจักรน่านเจ้ามีนครอิสระกี่นคร และปกครองแบบใด

(คำตอบที่คาดหวัง หกนคร มีการปกครองแบบสามัคคีธรรม)

3. ใครเป็นผู้รวมนครอิสระเข้าด้วยกัน

(คำตอบที่คาดหวัง เจ้าเมืองหนองแสงคี่สาม)

4. ใครที่เกิดทุกข์เกี่ยวกับ

(คำตอบที่คาดหวัง อันทราวุธ ศักถาวุธ เกชาวุธ)

5. ชายทั้งสามคนมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง

(คำตอบที่คาดหวัง เป็นคนที่มีรู้จักปรับตนให้เหมาะสมกับสังคม และเห็นว่าคนที่มีคุณวุฒิและธรรมะจะเป็นคนที่เป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไป จึงหมั่นศึกษาทั้งคฤหัสถ์และกษัตริย์จนชำนาญทั้งสองอย่างไปพร้อม ๆ กัน)

6. พระเจ้าขุนหลวงทรงเห็นว่าชาวเมืองเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง หันมานิยมวัตถุ ประพฤติตามอำเภอใจในทางที่ไม่ดี
มากขึ้น)
7. พระเจ้าขุนหลวงรำพึงถึงวิธีการแก้ไขอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง ทรงคิดว่าจะแก้ไขโดยให้การศึกษาเพื่อให้เกิดปัญญา
เพราะทางเห็นว่า ทรัพย์สินสมบัติอะไรจะประเสริฐเท่าปัญญาไม่มี และเห็นว่าการศึกษา
ทำให้เกิดปัญญา ปัญญาส่งให้คนประพฤติกดี ประพฤติที่ทำได้ตาแห่ง ตาแห่งทำให้
ได้ทรัพย์สินนำไปประพฤติกิธรรม เมื่อชาวเมืองมีทั้งปัญญาและธรรมก็จะประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม)
8. พระเจ้าขุนหลวงทรงเห็นว่า ลูกที่กิดควรเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง ต้องเป็นคนเฉลียวฉลาดและมีธรรมจรรยา)
9. พระเจ้าขุนหลวงทรงเห็นว่า โกรเป็นศัตรูก่อใครบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง ทรงเห็นว่าลูกที่ปราศจากความรู้คือศัตรูของพ่อแม่
พ่อผู้สะสมหนี้ก่อศัตรู แม่ผู้ประพฤติกิโมโหริษหัตถ์คือศัตรู พ่อแม่ที่ไม่สั่งสอนลูกคือศัตรู)
10. พระเจ้าขุนหลวงทรงคิดจะให้เขาวชนทำอะไร
(คำตอบที่คาดหวัง ศึกษาเล่าเรียนวิชาความรู้)
11. พระองค์ทรงเห็นว่า เมื่อเขาวชนได้ศึกษาหาความรู้แล้วจะเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง เขาวชนเหล่านั้นจะมีความรู้อันจะก่อให้เกิดความดี
มีสติไม่ประพฤติกิไปในทางเลวทราม)
12. คนกับสัตว์มีคุณสมบัติเหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง สิ่งเหมือนกันคือ มีกิน นอน กลัว และสืบพันธุ์
ส่วนที่ไม่เหมือนกันคือมนุษย์มีสติยังคิดที่จะทำแต่สิ่งดีงาม)
13. ใครที่ไ้รับหน้าที่สอนเขาวชน
(คำตอบที่คาดหวัง อินทราวุธ ศักถาวุธ เกชาวุธ)

14. มัณิศวิทย์หาญเชื่อว่า การให้การศึกษาแก่คนว่าอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง เชื่อว่าการให้การศึกษาที่ถูกต้องมนุษย์จะน่ารักที่สุด
แต่ถ้าให้การศึกษาอบรมที่ไม่ถูกต้องจะเป็นลูกหลานว่านเครือของโลกที่โหดร้ายที่สุด)
15. พระเจ้าขุนหลวงสั่งให้คนทั้งสามสอนเยาวยชนให้เป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง ให้อบรมสั่งสอนให้เป็นคนฉลาดและมีความดี)
16. สิ่งใดบ้างที่แต่งคนให้เป็นคนดี
(คำตอบที่คาดหวัง ความรู้และความมีวินัย)
17. คนที่มีความรู้และมีคุณธรรมเมื่อปกครองบ้านเมืองจะเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง บ้านเมืองจะมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข)
18. คำว่าวาทะที่จัดได้ว่าเป็นสุภาษิตหรือคติสอนใจ
(คำตอบที่คาดหวัง - ผู้ที่มีคุณวุฒิและธรรมะอยู่ในใจย่อมเป็นเจ้าของ
สิ่งทั้งปวง
- สรรพสมบัติโลกจะประเสริฐเท่าปัญญาไม่มี
- มีลูกฉลาดคนเดียวก็น่าดีกว่ามีลูกโง่งงจั่งร้อยคน
- กระจกแม้อยู่ใกล้ทองคำก็จะได้รับแรงเสี้ยนหนาม
กล้ายมรกต)
19. บัญญัติคุณอย่างไรบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง - ประคบอาชีวะได้คือ
- ช่วยให้ไ้ไ้ทรพย์
- ส่งให้ประพฤติธรรม
- เมื่อมีทั้งความรู้และธรรมประจำใจก็จะหาแต่
สิ่งที่ดีงาม)

20. ปัญหาของเรื่องนี้หรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะให้เห็นหรือต้องการสั่งสอนเกี่ยวกับเรื่องใด

(คำตอบที่คาดหวัง ปัญหาของเรื่องนี้ก็คือพระเจ้าขุนหลวงทรงเห็นว่าชาวเมืองนิยมประพฤติตามอำเภอใจในทางที่กำหราบ เพราะหันมานิยมก้นวักดู นั่นคือต้องการชี้ให้เห็นคุณค่าของการศึกษา ธรรม โดยชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มีความรู้และมีธรรมจะเป็นผู้ที่จะกระทำสิ่งที่ถูกต้องเป็นบุคคลที่ก่อประโยชน์ให้แก่สังคม)

กิจกรรมชั้นอธิบาย

1. ปัญหาเรื่องโลกันตาสบปีที่ว่า ชาวเมืองหันมานิยมในก้นวักดูแต่เสื่อมในค่านิจใจ ประพฤติตามอำเภอใจในทางที่เดว มีสาเหตุมาจากสิ่งใดเป็นสำคัญ
(คำตอบที่คาดหวัง สาเหตุสำคัญคือชาวเมืองขาดความรู้ความเฉลียวฉลาดและขาดธรรมประวาใจขาดสติยั้งคิด)

2. พระเจ้าขุนหลวงแก้ปัญหานี้อย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง ทรงโปรดให้หาบัณฑิตมาสอนเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ให้เป็นผู้มีปัญญาเป็นสิ่งแรก เนื่องจากเห็นว่า เมื่อมีปัญญาก็จะก่อให้เกิดจิตที่มามีพรหมอันมีทรัพย์อันจะหนุนให้ประพฤติธรรม เมื่อมีทั้งปัญญาและธรรมก็จะมีสติเลือกทำแต่ในสิ่งที่ดี)

3. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าสิ่งใดประเสริฐเท่าปัญญาไม่มี

(คำตอบที่คาดหวัง เพราะปัญญาไม่สูญหาย เมื่อมีปัญญาก็จะสั่งให้ประพฤติที่มีตำแหน่งมีทรัพย์และหนุนให้ประพฤติธรรมสะดวก ถ้าผู้ใดไม่มีปัญญาก็เท่ากับเป็นคนตาบอด)

4. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าลูกที่ปราศจากความรู้เป็นศัตรูของพ่อแม่

(คำตอบที่คาดหวัง เพราะเมื่อปราศจากความรู้ก็จะลุ่มหลงมกามแต่ในสิ่งที่ผิดจนแต่ความวุ่นวายใจมาสู่พ่อแม่ จึงเท่ากับเป็นศัตรูของพ่อแม่)

5. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าคนแตกต่างจากสัตว์เพราะความดี

(คำตอบที่คาดหวัง เพราะความดีนั้นเกิดจากการประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีงาม มีธรรม มีสติยังคิดเลือกประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกที่ควร)

6. จากเรื่องนี้มีหลักการอันเป็นข้อคิดแนวปฏิบัติคน ให้เป็นคนที่มีประโยชน์ต่อสังคมอย่างไรบ้าง

- (คำตอบที่คาดหวัง - การเรียนรู้ก่อให้เกิดปัญญา ปัญญาช่วยให้ประพฤติดี ประพฤติดีทำให้ได้ตำแหน่งดี ตำแหน่งดีทำให้เกิดทรัพย์ มีทรัพย์หนุนให้ประพฤติธรรมสะดวก
- คนที่มีความรู้แต่ไม่มีธรรมประจำใจไม่ทำให้สังคมมีความสุข
 - การมีความรู้และมีธรรมประจำใจช่วยให้สังคมมีความสุขความเจริญ
 - การศึกษาอบรมทำให้คนมีความรู้)

7. นักเรียนสามารถหาหลักการของการเรียนรู้มาอธิบายปัญหาของเรื่องได้อย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง มนุษย์ทั่วไปนั้นเมื่อขาดความรู้หรือปัญญาก็มักจะไม่ค่อยรู้ว่าทำสิ่งใดก็สิ่งใดเฉย การที่ชาวเมืองมีจิตใจโน้มเอียงไปในด้านวัตถุ ทำให้หลงผิด ประพฤติตามอาภोजซึ่งเป็นไปในทางเลวทรามก็เพราะขาดธรรมประจำใจ ทั้งนี้ก็เนื่องจากชาวเมืองไม่ได้รับการศึกษาจึงไม่เกิดปัญญา ไม่ค่อยประพฤติธรรมจึงขาดสติยังคิด การที่คนจะประพฤติธรรมได้สะดวกนั้นสิ่งแรกที่ส่งเสริมก็คือปัญญา เมื่อเป็นเช่นนี้จึงขาดการยั้งคิด ทำแต่สิ่งที่ตนชอบโดยไม่คำนึงว่าผิดหรือถูก อันเป็นเหตุให้พระเจ้าขุนหลวงต้องทรมานวิเศษแก้ไข)

8. จากเรื่องทั้งหมด นักเรียนสามารถหาเหตุการณ์มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันโดยเรียงจากสาเหตุไปหาผลของเรื่องได้อย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง การที่ชาวเมืองไม่ได้รับการศึกษาทำให้ไม่มีปัญญา

ทำให้ประพาศิโนสิ่งที่ไม่ดีไม่งามจนพระเจ้าแผ่นดินเล็งเห็นว่าถ้าปล่อยให้เป็นเช่นนั้น บ้านเมืองจะไม่สงบสุข ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่า การศึกษานั้นก่อให้เกิดปัญญา เมื่อมีปัญญาก็ส่งให้ประพาศิโน ประพาศิโนทำให้ได้ตำแหน่งดี ตำแหน่งที่ดีทำให้เกิดทรัพย์ ทรัพย์หนุนให้ประพาศิโนธรรมสะดวก ฉะนั้นการที่ชาวเมืองไม่ได้รับการศึกษาจึงขาดปัญญาและประพาศิโนธรรมไม่สะดวกทำให้ขาดสติยั้งคิด จึงทำให้เกิดการหลงผิดไปนิยมวัตถุ ประพาศิโนตามอาเภอใจในทางที่เลวทราม)

เมื่อแต่ละกลุ่มได้คำตอบแล้วจึงให้เสนอข้ออื่น ถ้าคำตอบไม่ตรงกันให้ผู้แทนกลุ่มอธิบายเหตุผลและลงมติคำตอบใหม่ หลังจากนั้นครูอธิบายและซักถามเพื่อทบทวนรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้เรียนมา เป็นการเตรียมตัวเพื่อหากิจกรรมชั้นทานายและชั้นควบคุมและคิดสร้างสรรค์สำหรับการเรียนครั้งต่อไป

คาบที่ 3 - 4

ให้นักเรียนเข้ากลุ่มย่อยเดิมเตรียมอภิปรายหาคำตอบจากประเด็นปัญหาที่ครูแจกให้แต่ก่อนที่ให้อภิปรายครูอธิบายและซักถามรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาในชั้นสังเกตและอธิบายจนเข้าใจที่เสียก่อน จึงค่อยเริ่มกิจกรรมชั้นทานายและชั้นควบคุมและคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมชั้นทานาย

1. ถ้าพระเจ้าขุนหลวงเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านการศึกษาและการปกครอง จะเป็นอย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง พระองค์จะรวบรวมมนตรีสระทั้งหกเข้าด้วยกันไม่ได้ และบ้านเมืองอาจจะไม่ร่มเย็นเป็นสุข)

2. ถ้า อินทราวุธ ศักดาวุธ เวาะเขษาวุธ เป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ จะเป็นอย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง จะไม่ได้รับการยกย่องให้เป็นครูสอนเยาวชนของ

อาณาจักรไทย)

3. ถ้าพระเจ้าขุนหลวงไม่คิดแก้ปัญหาที่ว่าเขาวชนประพาศิไปในทางที่ค่อนข้างเลวทราม จะเป็นอย่างไร)

(คำตอบที่คาดหวัง บ้านเมืองคงจะไม่สงบสุข พคเมืองคงประพาศิตามอำเภอใจมากยิ่งขึ้นเพราะขาดความรู้ศาสตร์ยังถดถอย คงมีแต่การแก่งแย่งชิงดีเพื่อหาประโยชน์ใส่ตน จนในที่สุดบ้านเมืองอาจจะต้องถึงกับการล่มจม)

4. ถ้าเขาวชนทุกคนได้รับการศึกษา จะเป็นอย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง คงประพาศิต่างในสิ่งที่ถูกต้องไม่ประพาศิตามอำเภอใจ บ้านเมืองคงมีแต่ความสุขความเจริญ ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีความรู้มีธรรมมีสัจจะย่อมรู้จักเลือกหาแต่สิ่งที่ดีที่ควร)

5. ถ้าคนในสังคมเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ แต่ขาดจรรยาที่ดี สังคมจะเป็นอย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง สังคมคงมีแต่ความวุ่นวาย เพราะคนที่ถือว่าตนเองฉลาดหลักแหลมจะประพาศิตัวเลวทรามก่อความทุกข์แก่ผู้อื่น ใช้วิธีในทางที่ผิด หรือถ้าคนประเภทนี้เข้าบริหารบ้านเมือง เหตุการณ์บ้านเมืองคงจะวุ่นวาย ความสงบสุขของราษฎรคงจะน้อยลง)

กิจกรรมชั้นความคุมและฝึกสร้างสรรค์

1. การศึกษาเล่าเรียนเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด

(คำตอบที่คาดหวัง เป็นสิ่งที่ดีเพราะ การศึกษาก่อให้เกิดความรู้ความสามารถซึ่งจะเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีความรู้แก้ปัญหาแยกแยะสิ่งผิดสิ่งถูก ได้ดีกว่าผู้ที่ขาดความรู้)

2. คนที่มีความรู้มีมารยาธดีมีศีลธรรมดีหรือไม่ เพราะเหตุใด

(คำตอบที่คาดหวัง ดี เพราะผู้ที่มีความรู้ดีมีจรรยาดีมีศีลธรรม จะสามารถแยกสิ่งดีสิ่งเลวได้และสติก็จะคอยเตือนให้ยังนึกให้กระทำแต่สิ่งดีงามไม่ทำในชั่วร้ายชั่วช้า

3 สังคมจะสงบสุขและเจริญรุ่งเรืองได้ คนในสังคมจะต้องเป็นกันอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง คนในสังคมจะต้องเป็นคนที่มีทั้งความรู้และมีธรรม
ประจำใจมีสติคอยควบคุมให้ประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ถูกที่ควรอยู่เสมอ)

4. นักเรียนควรหาตัวอย่างไร ตนเองจึงจะเป็นคนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม
(คำตอบที่คาดหวัง หมั่นศึกษาเล่าเรียนหาวิชาความรู้อันจะเป็นประโยชน์
ต่อการประกอบอาชีพ มีความยับยั้งชั่งใจไม่ทำตามอำเภอใจ ประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีงาม
ถ้าทำได้เช่นนี้นักเรียนก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้สังคมที่ตนอยู่มีแต่ความสงบสุข)

5. ถ้านักเรียนพบเพื่อนไม่ตั้งใจเล่าเรียน นักเรียนจะหาอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง ชี้แนะให้เพื่อนเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน
ยกตัวอย่างของคนที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยกย่องของคนทั่วไปและเป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่
ประเทศชาติบ้านเมือง ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่หมั่นศึกษาจนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งนั้น)

6. ในสังคมปัจจุบัน มีเยาวชนที่ประพฤติไปในทางที่ค่อนข้างเลวทรามหรือไม่
และควรแก้ไขอย่างไร

(คำตอบที่คาดหวัง มีอยู่บ้างเหมือนกัน วิธีการแก้ไขควรหาดังนี้ 1. ให้การ
ศึกษาเพื่อให้มีปัญญา อบรมสั่งสอนให้มีธรรมประจำใจมีสติรู้จักยังคิด ซึ่งจะทำให้พวกเขา
มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดีสิ่งเลว และรู้จักยังถือกระทำแต่
สิ่งที่ดี)

เมื่อหาคำตอบของกลุ่มได้แล้วก็เสนอข้อขึ้น ถ้าคำตอบไม่ตรงกันให้ผู้แทนกลุ่ม
อธิบายเหตุผลและงามนาคำตอบใหม่ ต่อจากนั้นจึงสรุปโดยการสนทนาซักถามถึงรายละเอียด
ของเรื่อง สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เป็นปัญหา วิธีการแก้ปัญหา หลักการที่นำมาแก้
ปัญหา และการประมูตต์หลักการเพื่อนำไปใช้ในวิถีประจำวัน

6. การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตพฤติกรรม ดูความตั้งใจและการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

เรื่อง แข่งหนังสือเถลิง

เวลา 12 คาบ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. จับใจความสำคัญของเรื่องได้
2. สังเกตและวิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วนำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นรับรู้ได้
3. อภิปรายประเด็นปัญหาของเรื่องได้
4. มีโอกาสทำนายหรือคาดการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
5. พิจารณาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้
6. คิดอย่างมีเหตุผล
7. แยกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
8. เห็นโทษของการพนันและความเจ้าชู้
9. เห็นประโยชน์ของความพยายามและการเชื่อฟังครูอาจารย์

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

1. บอกลักษณะของตัวละครสำคัญของเรื่องแข่งหนังสือเถลิงได้ครบถ้วน
2. เล่าเรื่องย่อได้ครบถ้วน
3. อธิบายศัพท์หรือจำนวนในเรื่องได้อย่างน้อย 5 ใน 8 ส่วน
4. บอกปัญหาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง
5. บอกวิธีแก้ปัญหาโดยนำหลักการที่เรารู้มาไว้แก้ปัญหาคิดถึงขึ้นมาได้อย่างถูกต้อง
6. อธิบายสาเหตุที่แท้จริงของเรื่องได้อย่างถูกต้อง

7. อธิบายการกระทำของตัวละครได้อย่างครบถ้วนและมีเหตุผล
8. วิเคราะห์คุณลักษณะคุณสมบัติของตัวละครได้อย่างครบถ้วนและนำมาอธิบายได้ถูกต้อง
9. ทำนายหรือคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าถ้ามีคนที่มีความเหมือนพริ้งอยู่ในสังคมมาก ๆ สังคมจะเป็นอย่างไร
10. นอกโทษของการพนันได้น้อย 3 ข้อ
11. นอกโทษของการแว้งได้ด่างน้อย 3 ข้อ
12. นอกหลักการเวียนว่ายสามัคคีในการดำเนินชีวิตจากเรื่องได้น้อย 5 ข้อ
13. นวัตกรรมครูที่ได้ได้น้อย 3 ข้อ
14. นอกประโยชน์ของความพยายามยากนั้น ไม่ห่อถอย และเชื่อฟังครูอาจารย์ได้น้อย 3 ข้อ
15. นอกข้อคิดเกี่ยวกับการประกวดศิลปะได้น้อย 3 ข้อ
16. นอกลักษณะของคนที่มีใจนักเลงได้น้อย 3 ข้อ

3. โครงร่างของเนื้อหา

เนื้อหาที่ให้อ่านคือเรื่อง แข่งหนังตะลุง ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้ข้อคิดและหักการเรียนรู้หลายประการ เช่น

- ครูย่อมรักและหวังดีและส่งเสริมศิษย์เสมอ
- ความพยายาม ไม่ห่อถอย และเชื่อฟังครูอาจารย์ย่อมทำให้ปฏิบัติประสบผลสำเร็จ
- ความใจกว้าง ยอมรับความสามารถของผู้อื่น ยอมรับความจริง ไม่กินแรงผู้อื่น เป็นคุณลักษณะที่ดี

- การพนันก่อให้เกิดความบาคหมาง และความเจ้าชู้ยอมน้ออันตรายมาสู่คน
- รางวัลไม่จำเป็นต้องเป็นวัตถุเสมอไป ความนิยมชมชื่นในความดีก็เป็นรางวัลได้

4. สื่อการสอน

1. ชุดคำถามแบบสืบสวนสอบสวน
2. บัตรคำศัพท์
3. หนังสือเวียนชุดหัก ระส่ำ ระสับเล่ม 3

5. ขั้นตอนการสอน

กิจกรรมขั้นสูงกับแนวหน้า

ให้ครูละครเรื่องแห่งหนึ่งตะลึงซึ่งแสดงโดยนักเรียนอาสาสมัคร เมื่อดูแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อแข่งขันหาคำพังเพย สำนวน สุภาษิต ที่เอะเทียบกะละครที่ไ้ชมไปแล้วในแง่มุมต่าง ๆ

(คาตอบที่กากหวัง

- ยกคนชมท่าน
- ยกหางตัวเอง
- ผนทั้งให้เป็นเข็ม
- แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร
- ยืมค้วยปากตากค้วยตา
- เสือสองตัวอยู่ถ้ำเดียวกันไม่ได้
- ความเพียรอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น)

กิจกรรมชิ้นนี้แบ่งเป็น

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องเล่าทางทะเลจากเรื่องโดยแบ่งเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม
2. ส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องย่อ โดยวิธีเล่าต่อกันคนละ 1 ประโยค
3. ให้นักเรียนสังเกตรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน โดยตอบคำถามต่อไปนี้
 - 1) ตัวละครสำคัญในเรื่องนี้มีใครบ้าง
(คาทอมที่คาทหวัง กูกราย พริง เทียง เมฆ)
 - 2) กูกรายมีลักษณะนิสัยอย่างไร
(คาทอมที่คาทหวัง มีเชื้อคิดเป็นพื้นบ้านรักและเทิดทูนบิดาของคนที่หมู่เหล่าถึงกายกาสังใจสั่งสอนศิษย์อย่างเต็มที่ รักและหวังดีส่งเสริมศิษย์อย่างเสมอกันเสมอปลาย)
 - 3) พริงมีลักษณะนิสัยอย่างไร
(คาทอมที่คาทหวัง มีความพยายามมากนั้นไม่ห่อถอย เชื่อฟังครูอาจารย์ อ่อนน้อมถ่อมตน รู้แพ้รู้ชนะ เป็นนายหนังที่มีความสามารถคนหนึ่ง)
 - 4) เทียงมีลักษณะนิสัยอย่างไร
(คาทอมที่คาทหวัง ค่อนข้างอวดดีในความสามารถของตน เจ้าชู้แต่ก็เป็นคนที่ยอมรับความจริง ใจป้ำ ไม่กินแรงคนอื่น)
 - 5) เมฆมีลักษณะนิสัยอย่างไร
(คาทอมที่คาทหวัง เป็นนักการพนัน นักเลงสุรา ค่อนข้างเถรเจ้าชู้)
 - 6) หนังสือกับหนังพริงแข่งขันกันกี่ครั้ง
(คาทอมที่คาทหวัง ครั้งเดียว ครั้งที่สอบยังไม่ได้แข่ง)
 - 7) เมฆกับเทียงทะเลากันเรื่องอะไร
(คาทอมที่คาทหวัง เรื่องเงินเกิมนั้น เพราะเมฆกับพริงจะทำการตัดสินเสมอกัน จึงไม่ยอมจ่ายเกิมนั้น)

- 8) ในการแข่งขันครั้งที่สอง เมฆทำอะไรเพียง
(คำตอบที่คาดหวัง ให้คนทำร้ายเมฆเพียง จนแข่งขันไม่ได้เพราะ
เพียงต้องเข้าโรงพยาบาล)
- 9) ในตอนจบพริ้งกับเพียงมีความรู้สึกต่อกันอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง เข้าใจกันดี โดยพริ้งไปเยี่ยมเพียงขอให้เพียง
เป็นครูสอนคนอื่นคนและจะช่วยเหลือเพียงโดยการให้เงินทั้งด้วย แต่เพียงไม่ยอมรับ
ความช่วยเหลือ)

4. ในเรื่องแข่งหนังตะลุงให้ข้อคิดหรือหลักการการเรียนรู้เรื่องใดบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง)

- ความพยายาม เพื่อหวังครูอาจารย์ยอมทำให้ผู้ปฏิบัติประสบความสำเร็จ
- การอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นสิ่งที่ดี
- การยอมรับความจริง ยอมรับผู้อื่น เป็นคุณสมบัติที่ทุกคนควรมี
- การพินิจก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ
- ความเจ้าชู้ยอมฉ้อฉลร้ายมาสู่ตน
- รางวัลไม่จำเป็นต้องเป็นวัตถุเสมอไป ความนิยมชมชื่นในความคิดก็เป็น
รางวัลที่ดีได้

5. ปัญหาของเรื่องแข่งหนังตะลุงคืออะไร

(คำตอบที่คาดหวัง หนังเพียงถูกทำร้ายจนต้องเข้าโรงพยาบาลและ
แสดงหนังอีกไม่ได้)

กิจกรรมชั้นอธิบาย

1. ปัญหาของเรื่องแข่งหนังตะลุงที่อ่านนั้น มีสาเหตุสำคัญมาจากอะไร

(คำตอบที่คาดหวัง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายสาเหตุที่แท้จริงและ
สาเหตุที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอคำตอบข้ออื่น ซึ่งอาจจะเป็นคำตอบต่อไปนี้

- ก. การแข่งขันระหว่างฝรั่งกับไทย
- ข. นายเมฆกลัวเพื่อนอื่น
- ค. หนึ่งไทยแย่งผู้หญิงของเมฆ
- ง. ความอวดดีของไทย
- จ. การเล่นพนันระหว่างเมฆกับไทย
- ฉ. ความเจ้าชู้ของไทย

เมื่อได้คำตอบเหล่านี้แล้ว ให้นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นว่าข้อใดควรเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุด จากนั้นจึงถามเหตุผลว่าเพราะเหตุใด จึงคิดว่าข้อนั้น ๆ เป็นสาเหตุที่สำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้นให้นักเรียน แล้วให้นักเรียนลงมติของชั้นอีกครั้งหนึ่งว่าข้อใดสมควรเป็นสาเหตุที่แท้จริงของปัญหามากที่สุด ถ้าคำตอบของชั้นไม่ถูกต้อง ให้นักเรียนอภิปรายกันใหม่ว่าข้อใดที่สมควรเป็นสาเหตุที่แท้จริงมากกว่า โดยครูบอกว่าคำตอบที่นักเรียนตอบนั้นถูกต้องแต่มีคำตอบที่ถูกต้องกว่า ให้นักเรียนอภิปรายกันได้ว่าสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา

สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคือ ไทยแย่งผู้หญิงของเมฆ)

2. เพราะเหตุใดฝรั่งจึงมีความสามารถเข่นหมึงได้ก็จนถึงกับแข่งกับไทยได้

(คำตอบที่คาดหวัง เพราะฝรั่งมีความมานะพยายามฝึกฝนจนมีความสามารถ ประกอบกับมีครูที่เอาใจใส่ให้การอบรมสั่งสอนเป็นอย่างดี)

3. เพราะเหตุใดนายเมฆจึงทำร้ายเพื่อน

(คำตอบที่คาดหวัง เพราะตัวนายเมฆเองเป็นนักพนัน ประกอบกับหนึ่งไทยพุดจาหน้าดวงถูกฝรั่ง ซึ่งนายเมฆเห็นว่าที่จริงหนึ่งก็มีความสามารถพอที่จะสู้หนึ่งได้)

4. เพราะเหตุใด เทียงจึงไม่เอาเค็มพันจากเมมในการพนันครั้งแรก
(คำตอบที่คาดหวัง เพราะนายเมมอ้างว่าน่าจะเสมอกัน เพราะก่อน
เที่ยงคืนหนึ่งวันมีคนดูมากกว่า ประกอบกับเที่ยงเป็นคนที่มีใจนักเลงและเชื่อใน
ความสามารถของตนเอง จึงไม่เอาเค็มพันแต่ก็ทำพนันใหม่เพราะเชื่อว่าคนจะชนะแน่)

5. เพราะเหตุใด เทียงจึงแย่งผู้หญิงของเมมไป
(คำตอบที่คาดหวัง เพราะความเจ้าชู้ของเที่ยงเอง)

6. การแข่งขันหนึ่งทะเลเป็นสิ่งดีหรือไม่ เพราะเหตุใด
(คำตอบที่คาดหวัง ดี เพราะการแข่งขันหนึ่งทะเลนั้นเป็นการแข่งขัน
การแสดงออกในเชิงศิลปะ ซึ่งจะช่วยให้จิตใจศิลปะนั้น ๆ คงอยู่และเจริญรุ่งเรือง
มากขึ้น นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้ที่เข้าแข่งขันมีความมานะพยายามในการฝึกฝนเพื่อ
แข่งขันอีกด้วย)

7. สาเหตุของปัญหาเหล่านี้ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่อย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง การแข่งขันเล่นหนึ่งทะเลระหว่างหญิงกับ เียงอวตคน
ว่าเก่งกว่าลูกจากลูกหญิง นายเมมซึ่งเป็นนักพนันไฉยจึงทำพนัน ครั้งแรกเที่ยงชนะแต่
เมมไม่ยอมจึงทำพนันครั้งที่สอง ด้วยความเจ้าชู้ของเที่ยง ๆ จึงไ้ผู้หญิงของเมมไป
เป็นภรรยา ครั้นถึงเวลาแข่งขันครั้งที่สอง เมมจึงให้คนด่าร้ายเที่ยงเพราะความแค้น
ที่เที่ยงแย่งผู้หญิงของตนไป)

8. นักเรียนสามารถนำหลักการการ เรียนรู้มาอธิบายปัญหาของ เรื่องได้ อย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง คนที่อวดดีทงในความสามารถของตนเองโดยลืมคิด
ไปว่าผู้อื่นที่มีความยากนั้นมานะอดทนฝึกฝนก็อาจจะมีความสามารถเสมอจนได้ ก็มักจะพูด
จากถูกเขาะเย้ยผู้อื่น จนคนที่ไฉยเกิดความไม่พอใจจนถึงกับมีการทำพนันอันเป็นสาเหตุ
ให้เกิดความแค้นใจกัน ความเจ้าชู้แย่งผู้หญิงของผู้อื่นก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะนำอันตรายมาสู่คน
เที่ยงนั้นมีความหลงตัวเองว่ารู้จริง ว่าไ้ทุกการร้ายจนเล่นหนึ่งต่อไปไม่ได้)

กิจกรรมขั้นทนาย

1. ถ้าพริ้งไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ จะเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง พริ้งคงเข้าข้างเมฆ เพราะเมฆบอกว่าควรเสมอ เพราะก่อนเที่ยงคืนคนอุโมงค์ของพริ้งมากกว่า และพริ้งกับเที่ยงก็คงจะไม่เข้าใจกัน)
2. ถ้าพริ้งไม่มีความอดทนมากนัก เชื่อฟังครูอาจารย์ จะเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง พริ้งคงจะไม่ประสบความสำเร็จในการเจ้นท์กะลุง จนกระทั่งเป็นคู่แข่งชั้นคนสำคัญของเที่ยงซึ่งเป็นนายหนังที่มีชื่อเสียงมาก)
3. ถ้าเที่ยงไม่คุยอวดคนข่มพริ้งจนเมฆได้ยิน จะเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง เที่ยงกับเมฆคงจะไม่พัวพันกัน และเที่ยงก็คงจะไม่ได้ยุ่งกับผู้หญิงของเมฆ)
4. ถ้าเที่ยงไม่พัวพันกับเมฆและไม่เจ้าชู้จนแย่งผู้หญิงของเมฆ จะเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง เที่ยงคงไม่ถูกเมฆตำราวจนถึงกับเล่นหนังไม่ได้)
5. ถ้านักเรียนขาดเรียนบ่อย ๆ ไม่ค่อยทำการบ้าน ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอน ครูอาจารย์จนสอบตก นักเรียนจะรู้ได้อย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง เสียใจและเสียกายลำบากให้เวลาย้อนไปใหม่ เพื่อให้ได้ใช้เวลาที่มีอยู่หากเพียรเรียนตั้งใจเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ ซึ่งก็คงจะไม่ต้องถากถางขึ้น)
6. ถ้านักเรียนชอบคุยโวโอ้อวดจะเป็นอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง คงไม่มีใครชอบนักเรียน เนื่องจากไม่มีใครอยากจะคบกับคนที่ชอบคุยข่มตนเอง)

ขั้นตอนคุณและกิดสร้างสรรค

1. นักเรียนควรทำอย่างไร จึงจะประสบความสำเร็จในการเรียน
(คำตอบที่คาดหวัง ต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์และพยายามปฏิบัติตามคำสั่งสอนอย่างสม่ำเสมอ)

2. นักเรียนจะทําอย่างไรจึงจะหาให้ตนเป็นที่รักของครูอาจารย์ เพื่อน ๆ และคนทั่วไป

(คาตอบที่คาดหวัง ต้องขยันเรียนหนังสือ อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ข่มผู้อื่น ไม่เด่นการพนัน ไม่เจ้าชู้ พยายามฝึกฝนตนเองให้เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ)

3. ถ้านักเรียนรู้จักบุคคลเป็นคนที่ไม่มีความอดทน ชอบข่มผู้อื่น ชอบเด่นการพนัน และเจ้าชู้ นักเรียนจะมีวิธีการแก้ไขให้บุคคลผู้นั้นมีความมานะพยายาม อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เด่นการพนันและไม่เจ้าชู้ได้อย่างไร

(คาตอบที่คาดหวัง

- ชี้ให้เห็นประโยชน์ของความพยายาม ความอ่อนน้อมถ่อมตน และชี้ให้เห็นโทษของการพนันและความเจ้าชู้
- ยกตัวอย่างเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นให้เห็นประโยชน์และโทษ อันเกิดจากกลัวว่ามีความมานะอดทน การชอบข่มผู้อื่น ชอบเด่นพนันและความเจ้าชู้
- ให้อ่านเรื่องสั้นเรื่องแข่งหนังตะลุง
- ให้อภิปรายตนเองว่าชอบเพื่อนชนิดใด)

4. ให้นักเรียนเขียนกาขวัญในห่านองชักจูงใจให้ทุกคนมีความมานะอดทนและอ่อนน้อมถ่อมตน

(คาตอบที่คาดหวัง

- มีมานะและถ่อมตนทุก ๆ คนจะรักเรา
- อยากเป็นที่รักของทุกคนต้องถ่อมตนและพยายาม
- พยายามจะสำเร็จอยากวิเศษต้องอ่อนน้อม)

5. นักเรียนจะนำข้อคิด หรือหลักการจากเรื่องมาเป็นแนวปฏิบัติในเรื่องใด
ได้บ้าง .

(คำตอบที่คาดหวัง

- อยากได้รับความสำเร็จในชีวิตต้องมีความมานะอดทน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์
- อยากเป็นที่รักของทุก ๆ คน ต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน
- การพนันทำให้เกิดการบาดหมางกันจึงไม่ควรเล่น
- เვა้ารู้ไม่ถ้อาจก่อให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตจึงไม่ควรประพฤตึปฏิบัติ)

6. การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตพฤติกรรม ภูความตั้งใจการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน

แผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

เรื่อง โคลงโลกนิติ

เวลา 2 คาบ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. ฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. คิดอย่างมีเหตุผล
3. อ่านแล้วเข้าใจข้อความ
4. อ่านแล้วมีความรู้ (เข้าใจว่าโคลงบทหนึ่ง ๆ ชี้แจง หรือให้ความรู้ หรือให้ข้อคิด ฯลฯ อะไร)
5. พิจารณารายละเอียด เช่น อุปมาอุปไมย เปรียบเทียบสิ่งใดกับสิ่งใด
6. แสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับข้อความในโคลงได้ เช่น อาจปฏิบัติตามได้หรือไม่เพียงใด
7. คิดไปถึงเหตุการณ์ในชีวิตจริงเปรียบเทียบกับข้อความในโคลงได้

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากอ่านโคลงโลกนิติ 3 บทที่กำหนดให้ นักเรียนสามารถตอบคำถาม และหาสิ่งต่อไปนี้ได้

1. บอกสาระสำคัญของเรื่องได้
2. บอกประเด็นสำคัญของเรื่องได้
3. บอกเจตนาของผู้เขียนได้
4. บอกข้อเท็จจริงจากเรื่องได้
5. บอกข้อคิดเห็นจากเรื่องได้

6. พูกลักษณะความเห็นด้วยหรือคัดค้านได้อย่างมีเหตุผล
7. บอกความสำคัญของประเด็นได้
8. บอกวิธีแก้ปัญหาโดยนำหลักการที่เรารู้มาใช้แก้ปัญหาที่ครูตั้งขึ้นมาได้อย่างถูกต้อง

9. พูควิचारณ์เรื่องได้อย่างมีเหตุผล

3. โครงสร้างของเนื้อหา

1. ให้นักเรียนเข้าใจสิ่งกับ "การวางตัวที่ดี"
2. หลักการสำหรับการเรียนรู้
 1. การวางตัวในสังคม ควรพิจารณาธรรมชาติโลก ว่ากฎธรรมชาติเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน เราควรรับรู้และทำความเข้าใจ การอยู่ในสังคมได้ดีนั้น ขึ้นอยู่กับการปรับตัวเข้ากับความจริงได้ ทั้งเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติ ผู้ฉลาดย่อมเห็นตัวอย่างจากชีวิตมนุษย์
 2. ในสังคมมีคนอยู่สองประเภท คือมีความรู้/พร้อมทั้งมรรยาทงามกับมีความรู้เพียงเล็กน้อยแต่เย่อหยิ่ง สังคมนิยมคนประเภทแรก
 3. การินหาเป็นเรื่องธรรมดาในสังคม ไม่ควรวิตถมาเป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองไม่สบายใจ
 4. ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งที่มีความสูงส่ง
 5. โลกโลกนี้คิดกล่าวสอนไว้ทั้งแบบตรง ๆ และใช้โวหารเปรียบเทียบ

4. สื่อการเรียน

1. ชุดคำสอนแบบมีส่วนร่วม
2. บัตรสาธิต ภาพวาด สุนัขที่กานคให้
3. บัตรภาพที่เป็นตัวแบบ
4. หนังสือแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2

5. สถานการณ์การเรียนรู้การสอนแบบสืบสวนสอบสวน

กิจกรรมขั้นที่ 1 ขั้นสังเกตปัญหา

ก. ให้นักเรียนเข้าใจเป็นพื้นฐานว่า โคลงที่นำมาให้เรียนแบ่งเป็นพวก ๆ คือ พวกหนึ่งบอกธรรมดาโลก อีกพวกหนึ่งเตือนใจให้รำลึกธรรมดาโลกบางอย่าง ใ้หมาก และอีกพวกหนึ่งเป็นคำสอนตรง ๆ นักเรียนต้องแยกให้ออกเพื่อจะได้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตโดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม เพื่อทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนพิจารณาจำนวน คำพังเพย สุภาษิต ที่กำหนดให้
2. ให้นักเรียนแยกจำนวน คำพังเพย สุภาษิต ที่กำหนดให้เป็นพวก ๆ ว่าอันใดเป็นการบอกธรรมดาโลก อันใดเป็นการเตือนใจให้รำลึกถึงธรรมดาโลกบางอย่าง ใ้หมาก อันใดเป็นคำสอนโดยตรง

จำนวน คำพังเพย สุภาษิต ที่กำหนดให้

1. น้ำขึ้นปลากินมکنน้ำตกมกกินปลา
2. ชีช้างจับกั๊กแก
3. ขูดไปสองสามเบี้ยเร่งเสียคารึงทอง
4. เก้งร้างเวียง
5. คนรักเก่าผืนหนังคนชังเท่าผืนเสือ
6. คื่นแต่ถักสีกแต่หม่น

แยกเป็นพวก ๆ ได้ดังนี้

- ข้อ 1,5 บอกธรรมดาโลก
ข้อ 2,4 เตือนใจให้รำลึกธรรมดาโลกบางอย่างใ้หมาก
ข้อ 3,6 เป็นคำสอนตรง ๆ

ข. โคลงโลกนิติกล่าวสอนไว้ทั้งแบบตรง ๆ และใช้โวหารเปรียบเทียบ
การอ่านต้องใช้วิจารณญาณเพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยมีกิจกรรมดังนี้

1. ให้นักเรียนพิจารณาโคลงโลกนิติที่กำหนดให้
2. ให้นักเรียนแยกความพ้องกล่าวสอนไว้แบบตรง ๆ บทใดใช้โวหาร
เปรียบเทียบ

โคลงโลกนิติที่กำหนดให้ มีดังนี้

1. นาคีมีพิบเพียง	สุริโย
เดือยบ่ทาเคโซ	แซมชำ
ผินน้อยหยิ่งโยโส	แมลงป่อง
ฐแต่หาเองอา	อวกอ้างฤทธิ
2. ห้ามเพลิงไว้อย่าให้	มีควน
ห้ามสุริยแสงจันทร์	ส่องไซร
ห้ามอายุอย่าให้ทัน	คืนเล่า
ห้ามกั้งนี้ไว้ได้	จึงห้ามนินทา

จากโคลงที่กำหนดให้สามารถแบ่งได้ดังนี้

บทที่ 1 ใช้โวหารเปรียบเทียบอ่านแล้วต้องตีความ

บทที่ 2 เป็นคำสอนตรง ๆ

กิจกรรมขั้นที่ 2 ขั้นสังเกต

1. ให้นักเรียนอ่านโคลงโลกนิติ 3 บท ต่อไปนี้

1. ห้ามเพลิงไว้อย่าให้	มีควน
ห้ามสุริยแสงจันทร์	ส่องไซร
ห้ามอายุอย่าให้ทัน	คืนเล่า
ห้ามกั้งนี้ไว้ได้	จึงห้ามนินทา

2.	นาศิมิพิษเพียง	สุริโย
	เจ็อยบ่ตาเคโซ	แซมซ้า
	ลินน้อยหยิ่งโยโส	แมลงป่อง
	ชูแต่หางเองอ้า	อวกอ้างอุทธี
-
3.	เสียสินสงวนศักดิ์ไว้	วงศ์หงส์
	เสียศักดิ์สู่ประสงก์	สิ่งรู้
	เสียรู้เร่งการรง	ความสัจย์ ไฉน
	เสียสัจย์อย่าเสียรู้	ชีพม้วยมรณา

2. ให้นักเรียนซึ่งเถกทรายละเอื้อมกวากโคลงที่อ่านว่ากล่าววว่าอย่างไรบ้าง
โดยสามารถตอบคำถามต่อไปนี้ได้

- 1) คำต่อไปนี้มีความหมายว่าอย่างไร สุริโย สุริย เกโซ โยโส ลิน
(คำตอบที่คาดหวัง สุริโย สุริย แปลว่า พระอาทิตย์ เกโซ
แปลว่า อานาจ โยโส แปลว่า ยิ่ง ลิน แปลว่า ทริภัมมปฏิ)
- 2) โคลงบทใดกล่าวสอนโดยตรงบทใดกล่าวโดยอ้อมโวหารเปรียบเทียบ
(คำตอบที่คาดหวัง บทที่ 1,3 กล่าวสอนโดยตรง บทที่ 2 ใช้
โวหารเปรียบเทียบ)
- 3) โคลง บทที่ 1 มีใจความว่าอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง ห้ามไฟอย่าให้มีควัน ห้ามดวงอาทิตย์ดวงจันทร์
อย่าให้ส่องแสง ห้ามอย่าให้อายุล่วงเลยไป ถ้าห้ามทั้งสามสิ่งนี้ได้จึงห้ามภินทราได้)
- 4) โคลงบทที่ 1 ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น
(บาท ที่ 1 - 3 เป็นข้อเท็จจริง บาทที่ 4 เป็นความคิดเห็น)
- 5) โคลงบทที่ 1 ผู้เขียนต้องการพูดถึงประเด็นใดเป็นสำคัญ
(คำตอบที่คาดหวัง การห้ามภินทรา)

- 6) โคลงบทที่ 2 มีใจความว่าอย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง พญานาคมีอำนาจปานดวงอาทิตย์ จะเลื้อยช้า ๆ ไม่แสดงอำนาจ แผลงป่องมีพิษน้อยหยิ่ง ชูแต่หางอวดว่าตนมีพิษมีอำนาจ)
- 7) โคลงบทที่ 2 สรุปใจความได้กระชับรัดกุมได้อย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง นกที่มีพิษมากไม่โอ้อวด พวกที่มีพิษน้อยเย่อหยิ่ง และโอ้อวด)
- 8) โคลงบทที่ 2 กล่าวถึง ถ้านำมาเปรียบเทียบกับคุณสมบัติของคน น่าจะหมายถึงอะไร
(คำตอบที่คาดหวัง อารมณ์ ความรู้ความสามารถ)
- 9) โคลงบทที่ 2 ถ้านำมาเปรียบเทียบกับคนแสดงให้เห็นลักษณะของคนประเภท
(คำตอบที่คาดหวัง 2 ประเภท คือ พวกที่มีความรู้จะไม่โอ้อวด มีกิริยามารยาทเรียบร้อย กับพวกที่มีความรู้น้อยมักจะเย่อหยิ่งชอบโอ้อวด)
- 10) โคลงบทที่ 2 ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็นส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง
(เป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด)
- 11) โคลงบทที่ 3 กล่าวถึง เสือ น่าจะหมายความว่าอย่างไร
(เสียโอกาสที่จะได้ความรู้ พ่ายแพ้)
- 12) โคลงบทที่ 3 ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าควรยอมเสียสิ่งใดเพื่อรักษาสิ่งใด
(คำตอบที่คาดหวัง เสียทรัพย์สินรักษาชื่อเสียง เสียศักดิ์เพื่อได้ความรู้ ยอมเสียชีวิตเพื่อรักษาความสัจ)
- 13) โคลงบทที่ 3 สรุปความได้อย่างไร
(คำตอบที่คาดหวัง ยอมเสียทรัพย์สินเพื่อรักษาชื่อเสียง ยอมเสียเพื่อที่จะได้ความรู้และตายเสียดีกว่าที่จะเสียความสัจ)

- 14) โคลงบทที่ 3 ประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการให้รักษาคืออะไร
(คำตอบที่คาดหวัง ความสัจย์)
- 15) โคลงบทที่ 3 ส่วนใดเป็นความคิดเห็น
(คำตอบที่คาดหวัง เป็นความคิดเห็นทั้งหมด)
- 16) มัญหาก็คือโคลงใดบทที่ 3 บท ต้องการสอนเรื่องอะไรบ้าง
(คำตอบที่คาดหวัง โคลงบทที่ 1 สอนให้เห็นความเป็นธรรมดาของโลก คือ ชี้ให้เห็นว่าการนิทาเป็นเรื่องธรรมดาที่มีอยู่ในสังคม ไม่มีใครจะไปห้ามได้ โคลงบทที่ 2 สอนเรื่องการวางตัว 2 แบบ คืออ่อนน้อมถ่อมตนและเย่อหยิ่ง โคลงบทที่ 3 สอนเรื่องการรักษาความสัจย์)
- 17) โคลงทั้ง 3 บท ต้องการสอนว่าอย่างไร
(โคลงบทที่ 1 สอนให้เห็นว่าการนิทาเป็นเรื่องที่ห้ามไม่ได้ ไม่ควรยึดถือมาทำให้อารมณ์ขุ่นมัวเมื่อถูกนิทา โคลงบทที่ 2 สอนให้ประพฤตินให้เป็นคนอ่อนน้อมไม่เย่อหยิ่ง โคลงบทที่ 3 สอนให้รักษาความสัจย์ยิ่งกว่าชีวิต)

กิจกรรมขั้นที่ 3 ขั้นอธิบาย

ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อตอบคำถามต่อไปนี้

- 1) เพราะเหตุใดจึงสอนให้เห็นว่าการนิทาเป็นเรื่องธรรมดาโลก
เมื่อถูกนิทาก็ไม่ควรเก็บมาขุ่นเคือง
(คำตอบที่คาดหวัง เพราะถ้าเราเก็บมาขุ่นเคือง ก็จะทำให้เสียสุขภาพจิต หากทางใดตอบและจะเกิดการทะเลาะวิวาท ในที่สุดเราเองก็จะหาความสุขไม่ได้)
- 2) เพราะเหตุใดจึงสอนให้อ่อนน้อมถ่อมตนไม่หยิ่งยะโส
(เพราะสังคมนิยมคนที่อ่อนน้อมถ่อมตน ถ้าใครประพฤติเช่นนั้นก็จะเป็นที่รักของคนทั่วไป)

3) เพราะเหตุใดจึงสอนให้รักชาติยิ่งกว่าชีวิต

(เพราะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งที่มีความหมายมีประโยชน์ต่อสังคมมาก
ถ้าในสังคมมีแต่คนปลอมแปลงคบแกล้งสังคมนั้นก็จะเป็นอันตรายความสุขไม่ได้)

กิจกรรมขั้นที่ 4 ขั้นทำนาย

ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อตอบคำถามต่อไปนี้แล้วนำมาอภิปรายกลุ่มใหญ่
อีกครั้ง

1) ถ้าทุกคนในสังคมเห็นว่าการนิทาเป็นเรื่องธรรมดา คนในสังคมนั้นจะเป็นอย่างไร

(มีความสุขและการนิทาที่จะค่อย ๆ หายไปเองเพราะนิทาแล้ว
ไม่มีใครยึดถือเป็นเรื่องจริงจัง)

2) ถ้าสังคมมีแต่คนอ่อนน้อมถ่อมตน คนในสังคมนั้นจะเป็นอย่างไร
(คาดหวังที่คาดหวัง มีความสุข อยู่ด้วยกันอย่างประนีประนอมไม่มี
ใครก้าวร้าวใคร)

3) ถ้าคนในสังคมรักชาติยิ่งกว่าชีวิต สังคมจะเป็นอย่างไร
(คาดหวังที่คาดหวัง มีความสุขไม่ต้องวิตกว่าจะถูกหลอกลวง)

กิจกรรมขั้นที่ 5 ขั้นควบคุมและคิดสร้างสรรค์

ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อตอบคำถามต่อไปนี้แล้วนำมาอภิปรายในกลุ่มใหญ่

1) จงยกตัวอย่างสำนวน คำพังเพย สุภาษิต ที่มีลักษณะการสอนคล้าย
กับโคลงบทที่ 1,2,3 มาโคลงละ 2 สำนวน

(คาดหวังที่คาดหวัง ให้นักเรียนช่วยกันสรุปจากคำตอบของแต่ละกลุ่ม)

2) ถ้านักเรียนรู้ว่า มีผู้โน้มน้าวนักเรียน ๆ ควรทำอย่างไรจึงจะทำให้
นักเรียนมีความสุข

(คาตอบที่คาดหวัง ไม่สนใจถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาโลก ไม่เก็บมาคิดโกรธก็จะทำให้เราสบายใจและมีความสุข)

3) ถ้านักเรียนต้องการให้คนในสังคมรัก นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร
(คาตอบที่คาดหวัง อ่อนน้อมถ่อมตนไม่เย่อหยิ่ง)

4) โคลงบทที่กล่าวว่าเสียชีพอ่าเสียสัจเหมาะที่จะนำมาใช้ในสังคมปัจจุบันหรือไม่

(คาตอบที่คาดหวัง เหมาะสมเพราะจะทำให้สังคมมีแต่ความสุข ไม่มีเรื่องหอกกลางซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมส่วนรวม)

5) โคลงโลกนิติทั้ง 3 บท เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

(คาตอบที่คาดหวัง เป็นประโยชน์มาก เพราะเป็นแนวที่ทำให้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามค่านิยมของสังคมและทำให้ตนเองมีความสุข)

6) นักเรียนคิดว่าโคลงโลกนิติบทใดให้ประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุด และเป็นประโยชน์อย่างไรบ้าง

(คาตอบที่คาดหวัง เปิดโอกาสให้แสดงความคิดอย่างเสรี)

6. การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม

2. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

ภาคผนวก ค.

- ก. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- ข. แบบทดสอบวัดสมรรถภาพการอ่านเร็ว

✓แบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำอธิบายในการทำข้อสอบ

ก่อนทำข้อสอบ โปรดอ่านคำอธิบายนี้ให้เข้าใจโดยตลอดก่อน

1. ก่อนลงมือทำข้อสอบโปรดเขียน ชื่อ นามสกุล ลงบนหัวกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย
2. โปรดอย่าเปิดดูข้อสอบจนกว่าผู้คุมสอบจะบอกให้ลงมือทำข้อสอบ
3. ข้อสอบทุกข้อจะมีใจความสั้น ๆ ให้ท่านอ่านดูก่อน แล้วจึงถาม ให้ท่านอ่านข้อความนี้ให้เข้าใจให้ถี่ถ้วนก่อน ถ้าอ่านแล้วไม่เข้าใจก็ จงทบทวนให้สบายใจก่อนค่อย ๆ อ่านไปที่ละตอน ใครที่ทรงพิจารณาแล้วก็จะตอบคำถามได้
4. ข้อสอบมีทั้งหมด 50 ข้อ ให้เวลาทำ 50 นาที
5. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง

"เป็นมนุษย์สุจริตที่สิ้น
ทรัพย์มีสันติมีบุญสมบุรณกาล

ดีกว่าสินทรัพย์ไฉวันไพศาล
คนชำนานใช้สินหากินเป็น"

(๐) คำประพันธ์นี้กล่าวถึงอะไร

- ก. สัน
- ข. ทรัพย์
- ค. การพูด
- ง. มนุษย์
- จ. ความดี

คำตอบ ก. ข. ค ง. จ.

6. โปรดอย่าหาเครื่องหมาย หรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในข้อสอบ

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (1) - (4)

เมืองไทยของท่านผู้อ่านและของผม มีเรื่องน่ารักน่าเอ็นดูให้พอทะแมงกันอยู่ได้เสมอ ๆ ระหว่างนี้ เราก็ปลอบใจกันในยามว่างว่า เหลืออีกไม่กี่เดือนจะสิ้นปี ปีหน้าจะเป็นปีทองของเราน้างก็ว่า ไม่ว่าจะมีนี้ ปีหน้าหรือปีโน้น เสียงแตรฟลุคฝ่ามือ เศรษฐกิจหายากก็มีสิทธิ์กายหน้าผากได้ไถ้เคียงกัน ยากอาจไถ้กว่านิคหน่วยที่จะใช้คำว่ากระยาจกได้เต็มปากกว่า

(1) คำว่า "ปีทอง" น่าจะมีความหมายว่าอย่างไร

- ก. ปีที่เศรษฐกิจดี
- ข. ปีที่มีแต่ความสนุกสนาน
- ค. ปีที่ชาวปดาอุคมสมบูรณ์
- ง. ปีที่บ้านเมืองสงบเรียบร้อย
- จ. ปีที่มีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์

(2) ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

- ก. ศีลธรรม
- ข. วัฒนธรรม
- ค. เศรษฐกิจ
- ง. การปกครอง
- จ. การเกษตรกรรม

(3) จากข้อความนี้แสดงว่าเมืองไทยในขณะนี้เป็นอย่างไร

- ก. ภาวะเศรษฐกิจไม่ค่อยดี
- ข. บ้านเมืองยังไม่ค่อยสงบเรียบร้อย
- ค. มีเรื่องน่ารักน่าเอ็นดูอยู่เสมอ ๆ
- ง. เศรษฐกิจยากมีฐานะใกล้เคียงกัน
- จ. หมดเมืองที่มีความเห็นแตกแยกเป็นสองฝ่าย

(4) ผู้เขียนแสดงความรู้สึกละเอินออกมาในลักษณะใด

- ก. ชื่นชม
- ข. ชมชื่น
- ค. น้อยใจ
- ง. ผิดหวัง
- จ. ประชดประชัน

✓ คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (5) - (9)

เราเป็นกษัตริย์ผู้ใหญ่อันประเสริฐ ได้ให้คามันสัญญาไว้แก่เขาแล้ว
จะกลับคำไปดังนั้นหาควรไม่ พม่าทั้งปวงจะชวนกันถูหมิ่นได้ว่าจีนพูดไม่จริง
เรารักสัทย์ยิ่งกว่าทรัพย์ เขมร แชก ไทย มอญ ต่างประวัคษ์ในข้อนี้

(5) ผู้พูดเป็นคนชาติใด

- ก. จีน
- ข. ไทย
- ค. มอญ
- ง. พม่า
- จ. เขมร

- (6) ถ้าผู้พูดกับคาพูกแล้วตนเองจะได้รับผลอย่างไร
- ก. ถูกนินทา
 - ข. ไม่มีใครยอมรับ
 - ค. เป็นศัตรูกับคู่สัญญา
 - ง. จะไถ่ทรัพย์สินมากมาย
 - จ. จะได้ผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว
- (7) ผู้พูดกล่าวในลักษณะเช่นไร
- ก. คัดค้าน
 - ข. อธิบาย
 - ค. แนะนำ
 - ง. ปรึกษา
 - จ. แสดงความคิดเห็น
- (8) ข้อความนี้กล่าวถึงความสำคัญของสิ่งใดมากที่สุด
- ก. ความทรงจำ
 - ข. ความซื่อตรง
 - ค. การรักษาคาพูก
 - ง. การหาสงคราม
 - จ. คุณสมบัติของกษัตริย์
- (9) คากล่าวใดสอดคล้องกับข้อความนี้
- ก. เสียชีพอย่าเสียสัตย์
 - ข. กษัตริย์แล้วไม่คั่นคา
 - ค. เกิดเป็นเลื้อยต้องไว้อย่าง
 - ง. ซื่อกินไม่หมดคคกินไม่นาน
 - จ. เสียสินสงวนถักก็ไว้วางศัหงส์

คำสั่งให้ใช้ข้อความประกอบคำตอบ (10) - (13)

ถ้าเห็นคนกำลังจมน้ำตาย ในฐานะผู้สื่อข่าวต้องคว่ำก้นลงเพื่อเก็บภาพตามหน้าที่แต่หน้าที่ของการ เป็นนักข่าวก็ต้องมาที่หลังหน้าที่ของการ เป็นพลเมืองที่ นักข่าวจึงต้องโคกกลงไปช่วยคนที่กำลังจมน้ำอยู่ก่อนจึงจะถูก

แต่กรณีที่น่ามาเขียนถึงนี้ มิได้เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่นักข่าวผู้นั้นต้อง คัดสินใจอย่างปัจจุบันทันด่วน และไม่มีอะไรมาเกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองที่ ของใครได้ เพราะมันเป็นเหตุการณ์ยึกเยื้อที่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ก็อัครราชกำลัง จัดการอยู่แล้ว

(10) ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายในการเขียนข้อความนี้อย่างไร

- ก. กระตุ้นให้นักข่าวรับผิดชอบ
- ข. ชี้ให้เห็นโทษของการก้าวก่ายหน้าที่
- ค. หวังให้ทุกคนปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดีก่อน
- ง. หวังให้มีการวางแนวปฏิบัติสำหรับนักข่าว
- จ. กระตุ้นให้มีวิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่

(11) "กรณีเขียนถึงนี้" หมายถึงเรื่องใด

- ก. นักข่าวไม่ปฏิบัติตามหน้าที่
- ข. นักข่าวปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง
- ค. นักข่าวไม่ปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดี
- ง. นักข่าวปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดีไม่ถูกกาลเทศะ
- จ. นักข่าวปฏิบัติหน้าที่นักข่าวและหน้าที่พลเมืองดี

- (12) ผู้เขียนมีทัศนะในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร
- ก. ต้องปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับผู้อื่น
 - ข. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์
 - ค. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง
 - ง. ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์
 - จ. ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- (13) จากข้อความนี้ถือได้ว่านักข่าวผู้นั้นเป็นคนเช่นไร
- ก. ไม่ใช่ เพราะไม่ทำหน้าที่นักข่าว
 - ข. ไม่ใช่ เพราะแย่งหน้าที่รับผิดชอบผู้อื่น
 - ค. ไม่ใช่ เพราะทำหน้าที่นักข่าวไม่สมบูรณ์
 - ง. ไม่ใช่ เพราะทำหน้าที่พลเมืองที่ไม่ถูกต้องเทศะ
 - จ. ไม่ได้ เพราะขาดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (14) - (16)

เล่าปีจึงว่าแกขงเบ้งว่า กัวหนันก็รู้ว่าโจโฉจะยกทัพมาตี จึงชวนโจโฉไปครั้งนี้ มาตราว่าพบโจโฉเข้ากวนอูจะไม่ทำอันตราย และการตั้งปวงซึ่งท่านคิดไว้ก็จะมิเสียไปหรือ

- (14) "ผู้มีคุณ" ในข้อความนี้หมายถึงใคร
- ก. เล่าปี
 - ข. โจโฉ
 - ค. ขงเบ้ง
 - ง. เล่าปีและขงเบ้ง
 - จ. เล่าปี ขงเบ้ง และโจโฉ

(15) คาพูกของเล่าปี่เข้าลักษณะใด

- ก. สงสัย
- ข. อธิบาย
- ค. คาคคะเน
- ง. เสนอแนะ
- จ. ให้ความเห็น

(16) ถ้าถือตามขนบธรรมเนียมไทย บุคคลใดที่จัดได้ว่าเป็นคนที่สุจริตตามข้อความนี้

- ก. โจโฉ
- ข. กวนอู
- ค. เล่าปี่
- ง. ชงเบ้ง
- จ. ไม่สามารถประเมินได้

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (17) - (20)

ใครว่าอะ ... คงชะตาของลูกน่ะบ่งบอกมาว่าจะต้องทำงานเบา ๆ
จึงจะเหมาะสมไม่ใช่แม่กำแม่ชายหรือลูก จะว่าไปการเป็นแม่ค้าแม่ขายน่ะ
มันที่ไหนดกัน เหนื่อยนะไม่ว่าจะขายแบกะดินหรือว่าขายขึ้นห้างขึ้นร้าน แล้วยัง
ต้องเสี่ยงกับการขาดทุนคั่นหายกาไรหกลึก .. เอ้า ... ตามจริง ๆ เอะว่า
ลูกจะสู้กับมันได้จริง ๆ หรือ ในเมื่อเคยแต่ทำงานนั่งโต๊ะอยู่ในห้องแอร์มา
ตลอดคนนะ

คงทิพย์นั่งอึ้งจนวนต่อเหตุผล เพราะหล่อนเองก็ไม่เคยมีประสบการณ์
วางค้าขายมาจริงถึงว่า มีแค่ความคิดที่อยากจะหาเท่านั้นเอง

- (17) ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร
- ก. ความสามารถในการทำงาน
 - ข. ประสบการณ์การทำงาน
 - ค. การเลือกอาชีพที่เหมาะสม
 - ง. ความคิดที่จะประกอบอาชีพ
 - จ. ความอดทนในการประกอบอาชีพ
- (18) ทวงทีพทย์ตกอยู่ในลักษณะอย่างไร
- ก. สิ้นใจ
 - ข. วัวเหว
 - ค. โล่งใจ
 - ง. ปลงตก
 - จ. เหมือนหน้าย
- (19) คนที่พุกกับทวงทีพณ์น่าจะเป็นใคร
- ก. พี่
 - ข. ครู
 - ค. เพื่อน
 - ง. หมอ
 - จ. เจ้าของร้านค้า
- (20) คำกล่าวในย่อหน้าแรกเป็นการกล่าวเพื่อจุดมุ่งหมายใด
- ก. สั่งการ
 - ข. โน้มน้าวใจ
 - ค. ให้ความเห็น
 - ง. ทอว่าต่อชาน
 - จ. ประชดประชัน

คำสั่ง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (21) - (24)

เด็กค่อยเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมชั้นที่ละน้อย ระยะแรกเริ่มทีเดียว เป็นความเข้าใจแบบขาวกับดำ คนมีสองชนิดคือ คนดีกับคนไม่ดี คนใจดีกับคนใจร้าย เราจะได้เห็นในนิทานสำหรับเด็กเล็กนั้น บุคคลในนิทานมี 2 ชนิดเท่านั้น เมียหลวงก็แสนดี เมียน้อยก็แสนร้าย

(21) ข้อใดจัดได้ว่าเป็นความเข้าใจแบบขาวกับดำ

- ก. แมวบางตัวก็ดุร้าย
- ข. พอเหล้าเข้าปากความยากก็หาย
- ค. ไก่แน่นหรือบางครึ่งแม่เลี้ยงก็เป็นคนดี
- ง. กรุงเทพฯเป็นทั้งเมืองสวรรค์และเมืองนรก
- จ. สาวกรุงสวยสาวต่างวังหวั่นไม่สวย

(22) ข้อความข้างต้น กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. ลักษณะของเด็กเล็ก
- ข. ลักษณะนิทานสำหรับเด็กเล็ก
- ค. ลักษณะบุคคลที่เด็กเล็กชอบและไม่ชอบ
- ง. ทัศนคติการกีดกันความเข้าใจของเด็กเล็ก
- จ. ความถี่ความเคยของคนในสายตาของเด็กเล็ก

(23) ถ้าแก่นนิทานสำหรับเด็กเล็ก ให้ตัวละครตัวเดียวมีบุคลิกทั้งด้านดี และด้านเลว จะเป็นอย่างไร

- ก. เด็กไปอยากอ่าน
- ข. เด็กอ่านแล้วไม่เข้าใจ
- ค. เรื่องจะยาวและซับซ้อน
- ง. ต้องใช้ตัวละครหลายตัว
- จ. หนังสือไม่ประสบความสำเร็จ

- (24) บุคคลใดที่สามารถใช้ความรู้จากข้อความนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด
- ก. พ่อ - แม่
 - ข. นักเขียน
 - ค. ตัวเด็กเอง
 - ง. นักจิตวิทยา
 - จ. นักการศึกษา

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (25) - (28)

มีชายคนหนึ่งหลงอยู่กลางป่าวันหนึ่ง เขาได้พบพระพุทธรูปองค์หนึ่งและได้ขอเดินทางไปกับท่าน เมื่อถึงตอนเย็นชายคนนั้นก็ออกไปหาผลไม้มาถวาย แล้วเขาก็หลงทางอีก พอลตกกลางคืนก็อาศัยนอนบนต้นไม้ พอสว่างก็ออกเดินทางไปและไปพบเมืองลับแล พอเข้าไปอาศัยในเมืองก็ชอบพบกับสาวลับแลคนหนึ่งและแต่งงานอยู่กินกันจนมีลูกคนหนึ่ง วันหนึ่งออกไปหาอาหารร้องไห้หาแม่จึงบอกลูกว่า "โน่นแม่มาแล้ว" ทั้งที่แม่ยังไม่มา ยายแก่ข้างบ้านได้ยินก็ไล่ให้ออกจากเมืองลับแลเพราะที่นั่นห้ามพูดโกหก ก่อนออกไปยายแก่ว่าไปแล้วอย่ากลับมาอีก พร้อมให้หีบ 7 ใบ แล้วบอกว่า "ถ้าเปิดกลางทางจะมีอันตรายและตอนกลับให้ทิ้งไปประว้างทางด้วย" ชายคนนั้นก็ทำตามตามที่บอก พอถึงบ้านเหลือหีบใบเดียวเปิดออกมาพบเพชรนิมิตมากมาย ชายคนนั้นย้อนกลับไปดูหีบที่ทิ้งไว้ตามทางก็ไม่พบอะไรอีก

(25) จุดมุ่งหมายของเรื่องนี้คืออะไร

- ก. สั่งสอน
- ข. ตักเตือน
- ค. ให้ข้อคิด
- ง. เจ้าประวัติ
- จ. ให้ความบันเทิง

- (26) เรื่องนี้เน้นความสำคัญของอะไร
- ก. ความรัก
 - ข. ความสัจย์
 - ค. ความเสียสละ
 - ง. ความประมาท
 - จ. ความเคร่งครัดประเพณีชาวลิบแล
- (27) เรื่องข้างบนมีลักษณะก่ายตากกล่าวใด
- ก. ปีศาจหลอ
 - ข. โศภมากลางหาย
 - ค. เข้าเดือนอย่าลืมหว่า
 - ง. ชื้อกินไม่หมดคคกินไม่นาน
 - จ. เค้นคามหจิงผู้ใหญ่หมาไม่กัก
- (28) จากเรื่องนี้ใครเป็นผู้ผิด
- ก. ลูก
 - ข. พระ
 - ค. ภรรยา
 - ง. หญิงชรา
 - จ. ชายหนุ่ม

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (29) - (34)

ฝ่ายพระเจ้ากรุงหงสาวดีก็คิดที่จะหักเอาพระนครศรีอยุธยาให้จงได้ จึงตรัสปรึกษากับพระมหาธรรมราชา ๆ คิดว่า ถ้าจะหักเอาพระนครโดย กางังทหารนั้น เห็นจะเสียไพร่พลเป็นอันมาก แะบ้านเมืองวิฤวาทารามของ กรุงศรีอยุธยาก็จะถูกทำลายพินาศสิ้น จึงให้หาตัวพระยาจักรี ซึ่งพระเจ้า หงสาวดีขอตัวขึ้นไปเลี้ยงดูไว้ พร้อมกับพระราเมศวรและพระสุนทรสงคราม มาเฝ้าสองต่อสอง ให้พระยาจักรีสาบานตัวแล้วจึงปรึกษากันว่าแต่ก่อนท่านกับเรา ก็เป็นข้าพระเจ้าช้างเผือกมาด้วยกัน ครั่งนี้เรากลับมาเป็นข้าพระเจ้าหงสาวดี ด้วยกันแล้ว ฝ่ายพระเจ้าช้างเผือกก็สวรรคตแล้ว ตัวเราสืบทอดความชอบไว้ แก่พระเจ้าหงสาวดี ไว้มาก แต่ตัวท่านหาได้หาความชอบอันใดไม่ เราคิด จะให้ท่านได้มีความชอบไว้แก่พระเจ้าหงสาวดี เราเห็นอุบายอันหนึ่งซึ่งจะเป็น ความชอบของท่านตลอดไปถ้าท่านเป็นใจด้วยแล้วเราก็จะไ้กรุงศรีอยุธยาโดยง่าย ไม่ยากร้อนแก่อาณาประชาราษฎร์และสมเด็จพรหม

(29) "แต่ก่อนท่านกับเราก็คือเป็นข้าพระเจ้าช้างเผือกมาด้วยกัน" "เรา"

จากข้อความนี้คือใคร

- ก. พระยาจักรี
- ข. พระสุนทรสงคราม
- ค. พระมหาธรรมราชา
- ง. พระยาจักรีและพระมหาธรรมราชา
- จ. พระยาจักรี พระมหาธรรมราชาและพระสุนทรสงคราม

- (30) การกระทำของพระมหากษัตริย์ราชาน่าจะเกิดขึ้นได้กับใครมากที่สุด
- พระยาจักรี
 - พระราเมศวร
 - พระเจ้าหงสาวดี
 - พระสุนทรสงคราม
 - พระมหาธรรมราชา
- (31) ข้อความนี้ผู้อ่านที่เป็นคนไทยอ่านแล้วจะเกิดความรู้สึกละอย่างไร
- เห็นใจพระยาจักรี
 - ชื่นชมในความกตัญญู
 - ยกย่องพระเจ้าหงสาวดี
 - สงสารชาวเมืองอยุธยา
 - โกรธพระมหาธรรมราชา
- (32) คาพูดของพระมหาธรรมราชา มีลักษณะเช่นไร
- ขู่
 - ชักจูง
 - อธิบาย
 - ปลอบโยน
 - ทวงบุญคุณ
- (33) หากสาวใดสอดคล้องกับพฤติกรรมของพระเจ้าหงสาวดี
- รักชาติยิ่งชีพ
 - เกลียดเป็นหนอน
 - ไม่ได้ช่วยเจ้าก็ต้องเอาตัวถลก
 - แค้นต้องชำระบุญคุณต้องทดแทน
 - เป็นข้าต้องรักเจ้าเป็นบ่าวต้องรักนาย

(34) ใครคือผู้ที่มีความคิดรอบคอบที่สุด

- ก. พระยาจักรี
- ข. พระราเมศวร
- ค. พระเจ้าหงสาวดี
- ง. พระสุนทรสงคราม
- จ. พระมหาธรรมราชา

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (35) - (37)

"ผมถือว่าการสอบไล่ไม่ใช่มาตรฐานที่จะวัดความสามารถของบุคคล แต่เป็นเครื่องวัดโอกาสของผู้สอบในช่วงเวลานั้นเท่านั้นเอง ผมไม่เสียใจนักที่สอบพลาดไปหลายครั้งหลายครา ผมถือเสียว่าผม "ตะพุ่น" เพราะสอบเข้าไม่ได้ ยิ่งคิดว่าตะพุ่นหลังจากได้ปริญญา"

(35) ข้อใดเป็นสาระสำคัญของเรื่องนี้

- ก. การสอบไม่ใช่สิ่งสำคัญ
- ข. การสอบไม่ใช่เครื่องมือ ไม่ใช่เรื่องที่น่าเสียใจ
- ค. การสอบไม่ใช่เครื่องมือ ที่ใช้วัดความสามารถของบุคคล
- ง. การสอบเข้าเรียนต่อได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับโอกาสของผู้สอบเข้า
- จ. การสอบเข้าเรียนก่อนมีความสำคัญน้อยกว่าการสอบบรรจุเข้าทำงาน

(36) ลักษณะของผมในเรื่องนี้ ตรงกับข้อใดมากที่สุด

- ก. นักทอฐ
- ข. ไม่รักที่
- ค. เข้าข้างตนเอง
- ง. มีจิตใจเข้มแข็ง
- จ. รู้จักปล่อยใจตนเอง

(37) การสอบที่กล่าวถึงนี้ ตรงกับการสอบในข้อใด

- ก. สอบเลื่อนชั้น
- ข. สอบเข้าทำงาน
- ค. สอบเข้าเรียนต่อ
- ง. สอบวัดสมรรถภาพ

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความตอบคำถามข้อ (38) - (41)

"ผมเข้าไปกราบลา คุณพ่อ คุณลุง คุณอา สภาครอบครัว คุณพ่อ
หน้าตาปลานปล้ม ท่าทางภูมิฐานแน่ละ ท่านรู้สึกภูมิใจที่ท่านสามารถส่งเสียบุตรชาย
คนเดียวของท่านไปเรียนต่อต่างประเทศได้ และส่วนดีกลงไปนั้นเป็นความวิ
สมหวัง ท่านกำลังจะป็น "ลูกแห่ง"

(38) "ลูกแห่ง" หมายถึงข้อใด

- ก. ลูกคนเล็ก
- ข. ลูกชายคนเดียว
- ค. ลูกที่ร้องอ้อนกวนใจ
- ง. ลูกที่หาตัวเงินเก็บอยู่เสมอ
- จ. ลูกที่ไม่ยอมออกห่างพ่อแม่

(39) เรื่องนี้ผู้เฒ่าเฒ่าต้องการเน้นเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. ความรักของพ่อ
- ข. ความผูกพันของ"ค"
- ค. ความภูมิใจของพ่อ
- ง. ความสำเร็จของพ่อ
- จ. ความสมหวังของเฒ่า

- (40) ท่านคิดว่า "ผม" จะเรียนสำเร็จได้จะต้องใช้คุณลักษณะใดเข้าช่วยมากที่สุด
- ก. อคทน
 - ข. กังใจจริง
 - ค. รับผิดชอบ
 - ง. รู้กาลเทศะ
 - จ. ขยันหมั่นเพียร
- (41) สิ่งที่คุณพอปลานปลื้มมากที่สุด น่าจะเป็นอะไร
- ก. สามารถทำให้ลูกชายรู้จักช่วยตนเองได้
 - ข. สามารถเปลี่ยนลูกชายกลายเป็นคนดีได้
 - ค. สามารถทำให้ลูกชายมีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - ง. สามารถส่งลูกชายไปเรียนต่างประเทศได้
 - จ. สามารถทำให้ลูกชายมีความเข้มแข็งอดทนได้

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (42) - (43)

<p>ในชีวิตมีถนนแม่ทนไทร
ในม่านจิตจึงจะมีรังสีทอง
เราพบกันวันนี้จึงมีค่า
หลังจากที่ชีวิตเรามีถนน</p> | <p>เมื่อทุกข์จากจากใจเคยไหมหมอง
เป็นค่าของชื่นชมที่กรมทน
หลังจากฟ้าชุ่มน้ำด้วยน้ำฝน
เราพันธุ์บรรพบุรุษที่รักไกล</p> |
|---|---|
- (42) "รังสีทอง" ในบทประพันธ์นี้หมายถึงอะไร
- ก. ความรัก
 - ข. ความสุข
 - ค. ความผูกพัน
 - ง. ความสำเร็จ
 - จ. ความภาคภูมิใจ

(4๖) บทประพันธ์นี้สะท้อนอารมณ์ใด

- ก. ยินดีปรีดา
- ข. เงามหงอย
- ค. เศร้าสร้อย
- ง. อาลัยอาวรณ์
- จ. อ่อนแอโรยแรง

คำชี้แจง ใ้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (44) - (46)

ชายซาญเห็นไค้เมื่อ	สงคราม นั้นเนอ
ความซื่อสัตย์นัยาน	ส่งหน้
เห็นมิตรคิดเห็นความ	วริงเมือ ทุกข์แล
เมียสัจย์ซื่อซี้	เมื่อใช้ไร่ล้น

(44) โคลงบทนี้มีใจความคล้ายกับข้อใด

- ก. ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่
- ข. คบคนให้ดูหน้าดักผ้าให้ดูเนื้อ
- ค. สาเนียงบอกลาภาษา กริยาบถสกล
- ง. ระยะทางพิสุจน์น้ำ กาลเวลาพิสุจน์คน
- จ. ชายข่าวเปลือกหญิงข่าวสารโบราณว่า น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าอรรณาลัย

(45) โคลงบทนี้ต้องการให้คติเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. การคบเพื่อน
- ข. การหาภรรยาที่ดี
- ค. การดูธาตุแท้ของคน
- ง. การปฏิบัติตนตามกาลเทศะ
- จ. การปฏิบัติตนให้เป็นที่ชื่นชมของคนทั่วไป

(46) โคลงบทนี้ น่าจะใช้ได้ดีที่สุดในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- ก. การคบคน
- ข. การเรียน
- ค. การค้าขาย
- ง. การพิจารณาความดีของคน
- จ. การแสดงความกตัญญูแก่ผู้ที่เคยช่วยเหลือ

คำชี้แจง ให้ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ (47) - (50)

เพื่อนกันสิ้นทรัพย์แล้ว	แพงหนี
หาง่ายหลายหมื่นมี -	มากได้
เพื่อนตายง่ายแทนซี	วาทะ
หายากยากมีใช้	ยากแท้จักหา

(47) คำสอนนี้คล้ายกับคำกล่าวใดมากที่สุด

- ก. คู่วิวให้กูหางูนางให้กูแม่
- ข. อย่าไว้ใจทางอย่าวางใจคน
- ค. คบคนต้องกูหน้า ชื่อผ้าต้องกูเนื้อ
- ง. เพื่อนกันหาง่ายเพื่อนตายหายาก
- จ. คบคนพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตมิตรพาไปหาผล

(48) คำประพันธ์นี้ให้คติเตือนใจในเรื่องใด

- ก. การคบคน
- ข. การคบเพื่อน
- ค. การอยู่ในสังคม
- ง. การตอบแทนคุณคน
- จ. การปฏิบัติตนตามค่านิยมของไทย

(49) ผู้ปฏิบัติความศาสนานี้จะเกิดผลอย่างไร

ก. รักสันโดษ

ข. ไม่มีเพื่อน

ค. มีเพื่อนมาก

ง. รู้จักเลือกคบคน

จ. ไม่เข้าสังคมกับใคร

(50) ใจความของโคลงบทนี้มีลักษณะอย่างไร

ก. เป็นข้อแนะนำ

ข. เป็นคำปรึกษา

ค. เป็นคติเตือนใจ

ง. เป็นคำทำนายที่มีเหตุผล

จ. เป็นความเห็นที่ใช้ได้ในบางโอกาส

แบบทดสอบวัดอัตราเร็วในการอ่าน

คำชี้แจง ข้อความที่กำหนดนี้ นักเรียนจะอ่านก็เท่าที่ได้จนกว่าจะเข้าใจ แต่ต้องใช้
เวลาในการอ่านไม่เกิน _____ นาที เมื่อหมดเวลาแล้วให้บันทึกในกระดาน
คำตอบว่าอ่านได้กี่ตัวเกี่ยวกับอีกกี่บรรทัด

กล่าวกันว่า คนไทยเรามีนิสัยรักความสนุกสนาน จะเห็นได้จากประเพณีต่าง ๆ
ที่มักจะแทรกการละเล่นเอาไว้เสมอ เช่น ประเพณีแห่ชิงไฟ ประเพณีแข่งเรือ เป็นต้น
ประเพณีเหล่านี้ให้ความสนุกสนานครื้นเริงแก่ผู้มาร่วมงานในรูปของการจัดขบวนแห่
ขบวนเกวียน การประกวดประชันแข่งขันในด้านการงาน และการประชันรถแข่ง
แต่นิสัยรักความสนุกสนานอย่างเกินขอบเขตของคนไทยรุ่นหลังนี้กำลังจะทำลายประเพณี
ที่งดงามบางอย่างของบรรพชนไปอย่างไม่รู้ตัว ตัวอย่างเมื่อเร็ว ๆ นี้ก็คือ ประเพณีสงกรานต์

เมื่อพูดถึงประเพณีสงกรานต์ เด็กไทยทุกวันนี้จะนึกถึงปืนฉีดน้ำที่พ่อค้าหัวใส
ประชันออกมามีใจในรูปแบบต่าง ๆ กัน เด็กวัยรุ่นก็นึกถึงความสนุกสนานในการสาดน้ำ
ใส่ผู้อื่นที่เดินผ่านไปมาอย่างไม่วางใจว่าเขาจะเจ็บใจหรือไม่ เพราะวันสงกรานต์สำหรับเขา
ก็คือวันที่จะเปียกโชกหรือทำให้ผู้อื่นเปียกปอน โดยไม่ผิดกฎหมายนั่นเอง

ก่อนที่จะพูดถึงประเพณีสงกรานต์ในความหมาย ความเป็นมา และวิธีการ
ปฏิบัติของคนรุ่นคุณทวด คุณปู่ คุณย่า ก็อยากจะเล่าเรื่องราวของสงกรานต์เพื่อประคับ
ความรู้ความเพลิดเพลิน

เล่าต่อ ๆ กันมาว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่งไม่มีบุตร เมื่อ
ถึงวันนักขัตฤกษ์สงกรานต์ จึงพาบริวาร ไปยังคันไถวันเป็นที่อยู่ของปู่คุณทวดทั้งปวงริมฝั่งน้ำ
จึงเอาข้าวสารลี้ยงน้ำเจ็ดครั้งแล้วหุงขึ้นมธุราหาร ไพร ประโคมฉิมพาทย์ ตั้งอธิษฐานขอบุตร

พระโหราที่มีความกรุณาจึงเหาะไปเฝ้าพระอินทร์ขออนุญาตให้เศรษฐี พระอินทร์จึงให้พระธรรมบาล
 เหาบุตรมาจุติในครรภ์ของภรรยาเศรษฐี เพื่อคลอดแล้วจึงได้ชื่อว่า ธรรมบาลกุมาร
 ปลุกปราสาทให้เจ็ดชั้นในอยู่ใต้ต้นไม้ไทรริมฝั่งน้ำนั้น กุมารเจริญขึ้นก็รู้ภาษานก และเรียน
 ไตรเพทจบเมื่ออายุได้เจ็ดขวบ ได้เป็นอาจารย์บอกมงคลต่าง ๆ แก่มนุษย์ทั้งปวง
 เมื่ออภิเษกพรหมจึงส่งมาถามปัญหาธรรมบาลกุมาร 3 ข้อ ดังนี้ เขาราคีอยู่ที่ใด
 เทียงราคีอยู่ที่ใด คาราคีอยู่ที่ใด โดยมีสัญญาว่า ถ้าตอบปัญหาได้จะตัดศีรษะบูชา แต่ถ้า
 ตอบไม่ได้ก็จะตัดศีรษะพระธรรมาดิเสียดอกให้เวลา 7 วันในการหาาคอบ เวลาล่วงเลย
 มาแล้วหกวันก็ยังหาาคอบไม่ได้ ธรรมบาลกุมารก็คิดที่จะหาที่ซ่อนแก้วแหวนหนัก รามตาย
 วิ่งลงจากปราสาทมานั่งที่ใต้ต้นตาล บนต้นตาลมีนกอินทรีสองตัวเมียอาศัยอยู่ ครั้นเวลาค่ำ
 นางนกอินทรีก็ถามสามีว่า วันพรุ่งนี้ท่านจะไปหาาคอบที่ใด สามีก็ตอบว่าอะกิตถ
 ธรรมบาลกุมารซึ่งจะถูกท้าวภิกษพรหมฆ่าเพราะตอบปัญหาไม่ได้ นางนกจึงถามปัญหานี้ว่า
 มีาคอบอย่างไร สามีจึงตอบว่า เขาราคีอยู่ที่หน้า มนุษย์จึงเอาน้ำล้างหน้า เทียงราคี
 อยู่ที่อก มนุษย์จึงเอาเครื่องหอมประพรมที่อก คาราคีอยู่ที่เท้า มนุษย์จึงเอาน้ำล้างเท้า
 ธรรมบาลกุมารได้ยินดังนั้นจึงกลับไปปราสาท และในวันรุ่งขึ้นก็สามารถตอบปัญหาของ
 ท้าวภิกษพรหมได้ถูกต้อง ท้าวภิกษพรหมจึงตรัสเรียกเทพธิดาทั้งเจ็ดมาพร้อมกันและบอกว่า
 เราจะตัดศีรษะของเรานูชาธรรมบาลกุมาร ถ้าตั้งไว้ที่พื้นดินไฟก็จะไหม้โลก ถ้าตั้งไว้ใน
 อากาศฝนก็จะแฉะ ถ้าตั้งไว้ในมหาสมุทรน้ำก็จะแห้ง จึงให้ธิดาทั้งเจ็ดมาพานมารองรับ
 ศีรษะ แล้วแก้กนิษฐาครอบเอาพระสุเมรุ แล้วเชิญเชิญประดิษฐานไว้ในมณฑปกำคันธธุลี
 เอาไกรลาส นางเทพธิดาทั้งเจ็ดก็สลับเปลี่ยนกัน เชิญพระเศียรพระบิดาออกแห่ประพาศณ
 ครอบเอาพระสุเมรุทุก ๆ ปี เราจึงเรียกเทพธิดาทั้งเจ็ดว่านางสงกรานต์

ความเป็นมาของสงกรานต์สำหรับคนไทยในอดีต ก็คือวันขึ้นปีใหม่ นั่นเอง สมัยก่อน
 คนไทยส่วนใหญ่ยังมีอาชีพเกษตรกรรม การทำไร่ ทำนา ในช่วงนี้เป็นระยะเวลา

เก็บเกี่ยวข้าวได้สิ้นสุดลง จึงเป็น เวลาพักผ่อน ทางราชการจึงได้กำหนดให้วันขึ้น
ศักราชใหม่คือ วันที่ 15 เมษายน ส่วนการฉลองได้เริ่มกันตั้งแต่ วันที่ 13 -
15 เมษายน มีการหาชนมประเภทข้าวเหนียวแดง กะละแม ขนมกวน เพื่อนำไป
ทานุญและแจกจ่ายเพื่อนบ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่ หนุ่มสาวและเด็กต่างก็พากันนั่งหมั้นชุลีใหม่
ตกแต่งเครื่องประดับประดาประดับประดาความงามกัน ทาความสะอาดบ้านเรือนและสงฆ์
พระพุทธรูป เข้าวัดทานุญกัณฑ์บท ขนทรายเข้าวัด (เพื่อให้มีโชคและสุขภาพดี)
ปล่อยนก ปล่อยปลา เสริวสิ้นจากการทานุญก็ไปเคารพผู้ใหญ่

เนื่องจากเทศกาลสงกรานต์ซึ่งอยู่ในระหว่างเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มี
อากาศร้อนและสมัยก่อนยังไม่มีเครื่องทำความเย็นประเภทเครื่องปรับอากาศ พัดลม
หรือน้ำแข็งถังเช่นสมัยปัจจุบัน คนสมัยก่อนจึงใช้ขันเงินใส่น้ำเย็นผสมน้ำอบไทย หรือน้ำ
ปรุงรสดอกไม้ที่มีกลิ่นหอมมารดหรือมาสาดให้แก้กัน น้ำความเย็นและความชื่นใจมาสู่ผู้รับ
มีการอวยชัยให้พรและขอโทษขอโพยกันก่อนที่จะรดหรือสาดน้ำกัน จึงนิยมรดหรือสาดกัน
ในหมู่คนที่เคารพนับถือหรือญาติมิตรสนิทเพื่อนฝูง สำหรับหนุ่มสาวนี้เป็นโอกาสเหมาะที่จะ
ได้ทำความรู้จักมักคุ้นกันโดยมีน้ำเป็นสื่อสัมพันธ์

ย้อนมาดูการฉลองเทศกาลสงกรานต์ในปัจจุบัน ทุกภาคยังมีการฟื้นฟูประเพณี
นี้อยู่แต่ภาคเหนือเป็นภาคที่รักษาวัฒนธรรมนี้ไว้ได้ดีที่สุด โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่
ในแต่ละปีจะมีผู้คนจากจังหวัดต่าง ๆ หลังเลิกไปร่วมสนุกสนานกับการสาดน้ำด้วยอย่าง
แน่นหนา นอกจากนี้ แต่ละท้องถิ่น ได้เพิ่มความสนุกสนานครึกครื้นด้วยการจัดประกวด
นางสาวงามที่เรียกกันว่าประกวดเทพีสงกรานต์ บางแห่งยังมีการละเล่นต่าง ๆ อาทิ
เช่น ในอำเภอพระประแดงมีการเล่นหอยสุมบ้า รามอญ เป็นต้น น้ำเว้าคายที่การ
สาดน้ำใส่กันทุกวันนี้ มิใช่เป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือหรือด้วยไมตรีจิตที่ถึงมา
กลับเป็นการสาดน้ำแบบพรวัวเพื่อด้วยความกึกคะนอง มิได้คำนึงถึงความเสียหายของบุคคลอื่น

ไม่เลือกว่าบุคคลนั้นคนรู้จักหรือไม่ไม่มีการอวยชัยให้พรหรือขอโทษขออนุญาตก่อนที่จะร่น้ำให้แก้กัน ยิ่งกว่านั้นน้ำที่ใช้รดหรือสากได้กัน ไม่เพียงแต่จะไม่มีการเปลี่ยนของน้ำอบหรือน้ำปรุงแล้วบางรายยังใช้น้ำสกปรกหรือน้ำผสมแป้งอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อความสนุกของเขาที่จะได้เห็นผู้อื่นเป็นทัวตลก ดังนั้นเทศกาลสงกรานต์ที่มีการร่น้ำเพื่อความสามัคคีตามประเพณีดั้งเดิมดังเช่นแต่ก่อน จึงเป็นเทศกาลเือนดที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องทำงานหนักทุกปี

อย่างไรก็ตาม ประเพณีสงกรานต์ มิใช่เทศกาลของการสนุกสนานถึงที่เด็กเล่นถึงส่วนใหญ่เข้าใจกัน พ่อแม่ ครูบาอาจารย์และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจึงควรมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้และเป็นแบบอย่างที่ต้องการ เพื่อให้วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมอยู่คู่ชาติต่อไป

๐

กระดาษคำตอบ

ชื่อ นามสกุล เลขที่
 ชั้น โรงเรียน
 อ่านได้ จบ กับอีก บรรทัด

๑

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำอธิบายในการทำข้อสอบ

ก่อนทำข้อสอบ โปรดอ่านคำอธิบายนี้ให้เข้าใจโดยตลอดก่อน

1. ก่อนลงมือทำข้อสอบโปรดเขียน ชื่อ นามสกุล ลงบนหัวกระดาษคำตอบให้เรียบร้อย

2. โปรดอย่าเปิดข้อสอบจนกว่าผู้คุมสอบจะบอกให้ลงมือทำข้อสอบ

3. ข้อสอบทุกข้อจะถามเรื่องราวจากข้อความที่นักเรียนได้อ่านไปแล้วในแบบทดสอบวัดอัตราเร็วในการอ่าน

4. ข้อสอบทั้งหมดมี 30 ข้อ ให้เวลาทำ 30 นาที

5. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง

"อัมมมณฺญ์ธุกคิํทํลีนํ"	ก็กว่าสินทรัพย์ใดอันไพศาล
ทรัพย์มีลีนดินมิสูญสมบุรณกาล	คนชานาญใช้สินหากินเป็น"

(๐) คำประพันธ์นี้กล่าวถึงอะไร

ก. ลีน

ข. ทรัพย์

ค. การพูด

ง. มนุษย์

จ. ความรัก

คำตอบ ก. ข ค ง. จ.

6. โปรดอย่าทำเครื่องหมาย หรือเขียนข้อความใด ๆ ลงในข้อสอบ

(1) จากข้อความนี้ "บรรพชน" คือใคร

- ก. คนดี
- ข. เก่งกล้า
- ค. คนสมัยเก่า
- ง. คนที่หัวโบราณ
- จ. คนที่ควรเคารพ

(2) "เพราะฉันส่งგრანต์ของเขา คือวันที่เปียกโชก" เขา หมายถึงใคร

- ก. ผู้ที่ไม่ยอมแพ้ใคร
- ข. ผู้ที่ชอบเล่นส่งგრანต์
- ค. ผู้ที่เล่นส่งგრანต์อย่างผิด ๆ
- ง. ผู้ที่คิดเล่นส่งग्रานต์ด้วยวิธีแปลก ๆ
- จ. เด็กไทยที่คิดถึงส่งग्रานต์ว่ามีแต่ความสนุกสนาน

(3) "บางรายยังใช้น้ำสกปรกหรือน้ำผสมแป้งอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อความสนุกสนานของเขาที่จะได้เป็นผู้อื่นเป็นทาส" การกระทำของเขาเข้าลักษณะใด

- ก. กวนน้ำให้ขุ่น
- ข. หน้าเนื่อใจเสีย
- ค. ช่มเขาโกสินให้กินหญ้า
- ง. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม
- จ. มีความสุขอยู่บนความทุกข์ของคนอื่น

- (4) การที่กบิลพรหมให้ธิดาเอาพานมารองรับศีรษะไว้ แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของกบิลพรหมว่าเป็นเช่นไร
- เยื่อหุ้ม
 - มีเมตตา
 - ชอบโอ้อวด
 - อ่อนน้อมถ่อมตน
 - เจ้ายศเจ้าอย่าง
- (5) สงกรานต์สำหรับคนไทยในอดีต เป็นการพัฒนาศักดิ์ในทางใด
- จิตใจ
 - เศรษฐกิจ
 - การปกครอง
 - การท่องเที่ยว
 - สภาพความเป็นอยู่
- (6) ลักษณะการร่อนน้ำในวันสงกรานต์ของคนไทยในอดีต มีลักษณะตรงกับข้อความใด
- สุขทั้งผู้ให้และผู้รับ
 - ทำบุญสุกสนานใจ
 - เกษตรกรจะเย็นน้ำเมื่อมีน้ำเป็นสื่อ
 - เมื่ออากาศร้อนก็พักผ่อนด้วยการสาดน้ำ
 - สังคมจะเป็นสุขเมื่อระบายทุกข์ด้วยการสาดน้ำ
- (7) การเล่นสงกรานต์ของคนไทยในอดีต ชี้ให้เห็นว่าคนไทยในอดีตเป็นคนเช่นใด
- เจ้าระเบียบ
 - มีสัมมาคารวะ
 - อุดมถนอมงาม
 - มีความมานะอดทน
 - ไม่รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

- (8) "ภาคเหนือเป็นภาคที่รักษาวัดธรรมไว้ได้ดีที่สุด" หมายความว่าอย่างไร
- ก. สงกรานต์ภาคเหนือมีการวัดทุกปีมิได้ขาด
 - ข. สงกรานต์ภาคเหนือมีคนไปร่วมสาค่น้ำมาก
 - ค. สงกรานต์ภาคเหนือมีการจัดประกวดนางงาม
 - ง. สงกรานต์ภาคเหนือมีการทำขนมเพื่อไปทานบุญเหมือนเดิม
 - จ. สงกรานต์ภาคเหนือยังเ็นสงกรานต์อย่างให้เกียรติและเคารพกันและกัน
- (9) การอาบน้ำในวันสงกรานต์ของคนไทยในอดีตกับสมัยปัจจุบัน ต่างกันในด้านใดมากที่สุด
- ก. พิธีการ
 - ข. สถานที่
 - ค. จุกมุงหมาย
 - ง. เวลาที่สาค่น้ำ
 - จ. จำนวนผู้สาค่น้ำ
- (10) ก่อให้เกิดประเพณีสงกรานต์ของไทยเปลี่ยนไปมากเช่นนี้ เกิดจากสาเหตุใด
- ก. ชาติศีลธรรม
 - ข. ชาติระเบียบวินัย
 - ค. ความไม่รับผิดชอบ
 - ง. สภาพสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม
 - จ. ชาติแบบอย่างที่ดีและไม่เข้าใจเป้าหมายของประเพณี

- (11) ถ้าธิดาทิ้งเจ้าของกบิลพรหมไม่ยอมเอาพานมารองรับศีระะของกบิลพรหม
แล้วนาไปไว้ที่ถ้ำคันชลุสี จะเป็นอย่างไร
- ก. มนุษย์โลกจะได้รับความเดือดร้อน
 - ข. จะมีการทลายปัญหาถิ่นใหม่เพื่อแก้มือ
 - ค. กบิลพรหมจะไม่ยอมศักดิ์ศรีพระบูชาธรรมกumar
 - ง. ธรรมกumarจะไม่ยอมให้กบิลพรหมศักดิ์ศรีพระบูชาตน
 - ว. ธิดาทิ้งเจ้าของกบิลพรหมจะได้ชื่อว่ารักบิดาอย่างแท้จริง
- (12) กบิลพรหมศักดิ์ศรีระะของตนเองบูชาสิ่งใดของธรรมบาลกumar
- ก. ปัญหา
 - ข. ความกรุณา
 - ค. ความเมตตา
 - ง. ความซื่อสัตย์
 - จ. ความตั้งใจจริง
- (13) ผู้เขียนต้องการจะชี้ให้เห็นว่าประเพณีสงกรานต์เป็นอย่างไร
- ก. กาดังได้รับความนิยม
 - ข. กว้างเชื่อมความนิยม
 - ค. เป็นประเพณีที่อยู่คู่คนไทย
 - ง. เป็นประเพณีที่เก่าแก่มานานแล้ว
 - จ. เป็นประเพณีที่ควมควรแก่การรักษาไว้

- (14) เรื่องของธรรมเนียมการและกบิลพรหมอันเป็นต้นเค้าของประเพณีสงกรานต์
เป็นเรื่องประเภทใด
- ก. นิยาย
 - ข. นิทาน
 - ค. ตำนาน
 - ง. สงสาวการ
 - จ. ประวัติศาสตร์
- (15) จากข้อความนี้ผู้เขียนเห็นว่าใคร ได้ประโยชน์จากงานสงกรานต์มากที่สุด
- ก. ตำรวจ
 - ข. ผู้รักสนุก
 - ค. ผู้ขายสินค้า
 - ง. ผู้จัดงานสงกรานต์
 - จ. ผู้ไปเที่ยวงานสงกรานต์
- (16) การเอาข้าวสารตั้งน้ำเจ็กรั้งแล้วหุงบูชาพระไทย แสกกถึงสิ่งใด
- ก. ข้าวสกลปรกมาก
 - ข. เสรฐฐีรักความสะอาด
 - ค. ความพิถีพิถันในการทำพิธี
 - ง. คนรับใช้ของเสรฐฐีประชกเสรฐฐี
 - จ. น้ำมีมากอยู่แล้วจึงล้างหลาย ๆ ครั้ง

- (17) นางนกในเรื่องนี้มีพฤติกรรมเข้าลักษณะค่ากล่าวใด
- ก. เห็นแก่ถิ่น
 - ข. สอกรู้สอกเห็น
 - ค. ปากหอยปากปู
 - ง. อยากรู้อยากเห็น
 - จ. รู้เห็นเป็นใจกับกรรมมาตุมาร
- (18) "หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง" ในข้อเขียนนี้ น่าจะหมายถึงหน่วยงานใดมากที่สุด
- ก. กรมศิลปากร
 - ข. กรมการศาสนา
 - ค. กรมการปกครอง
 - ง. การการฝึกหัดครู
 - จ. สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ
- (19) คนที่มีลักษณะอย่างกบิลพรหมสอดคล้องกับกรณีใด
- ก. กล้านักมักปิ่น
 - ข. ขว้างงูไม่ทันคอ
 - ค. เสียชีพอย่าเสียสัตย์
 - ง. ปลาหมอคายเสวระปาก
 - จ. ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด

(20) ทางราชการกำหนดให้วันที่ 15 เมษายน เป็นขึ้นศักราชใหม่ เพราะเหตุใด

- ก. เพราะช่วยให้คลายร้อนไปได้บ้าง
- ข. เพราะต้องการให้คนหนุ่มสาวได้มีโอกาสมอบกัน
- ค. เพราะต้องการให้คนไทยสมัยอ่านได้รับความสุขบ้าง
- ง. เพราะเป็นช่วงที่ว่างจากภารกิจที่สำคัญในการครองชีวิต
- จ. เพราะต้องการให้คนไทยในอดีตได้มีโอกาสดูแลเปลี่ยนความคิดเห็นกันบ้าง

(21) บรรยากาศการทดลองส่งกรรณต์ในสมัยก่อนเป็นอย่างไร

- ก. เข้ายวนใจ
- ข. คั่นเด่นเร้าใจ
- ค. คึกคักเข้มแข็ง
- ง. มีความขลังอยู่ในตัว
- จ. อ่อนนุ่มเต็มไปด้วยมิตรภาพ

(22) ผู้เขียนมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการประกวดเทพีสงกรานต์

- ก. เห็นว่าไม่เหมาะสม
- ข. ไม่ควรเป็นแต่ไม่เห็นด้วย
- ค. เห็นว่าการประกวดเทพีคือการละเล่น
- ง. เห็นว่าเป็นการที่เพราะช่วยยกระดับสตรีได้ทางหนึ่ง
- จ. เห็นว่าเป็นการช่วยเผยแพร่บรรยากาศของงานสงกรานต์ที่ยิ่งขึ้น

- (23) งานสงกรานต์ในอดีตสะท้อนสภาพสังคมไทยสมัยนั้นมีลักษณะอย่างไร
- ก. เกร่งศาสนา
 - ข. ยากจนข้นแค้น
 - ค. มีชีวิตที่สงบสุข
 - ง. รักษาประเพณีอย่างเคร่งครัด
 - จ. ตกอยู่ใต้อิทธิพลของธรรมชาติ
- (24) ความสำคัญของวันสงกรานต์ในข้อใดที่ปัจจุบันอาจลดความสำคัญลงได้บ้าง
- ก. ช่วยสร้างความสามัคคี
 - ข. ช่วยสร้างความสนุกสนาน
 - ค. ช่วยสร้างความมีสัมมาคารวะ
 - ง. ช่วยสร้างความศรัทธาในศาสนา
 - จ. ช่วยสร้างโอกาสให้หนุ่มสาวได้ใกล้ชิด
- (25) ประเพณีรดน้ำในวันสงกรานต์ มีจุดประสงค์ให้เหมาะสมกับฤดูกาลอย่างไร
- ก. เพื่อให้คลายร้อน
 - ข. เพื่อให้มีความมอกทน
 - ค. เพื่อให้เกิดความสามัคคี
 - ง. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
 - จ. เพื่อให้ตรงกับช่วงที่เป็นเวลาว่างงาน
- (26) ผู้ที่ทลายประเพณีดั้งเดิมควรให้ชื่อว่าทลายสิ่งใดด้วย
- ก. ชาติ
 - ข. ศาสนา
 - ค. ความเชื่อ
 - ง. วัฒนธรรม
 - จ. ความสามัคคี

- (27) สังเกตจากงานประเพณีสงกรานต์พบว่า คนไทยมีนิสัยรักสนุก ท่านคิดว่าความรักสนุกถึงกับอย่างไร แสดงออกให้เห็นในลักษณะใดมากที่สุด
- ก. การพูด
 - ข. ท่าทาง
 - ค. การเดิน
 - ง. การหยอกล้อ
 - จ. การขับร้องฟ้อนรำ
- (28) "เมื่อเสร็จจากการทำบุญแล้วก็ไปเคารพผู้ใหญ่ด้วยการร่อนน้ำ" ถ้ามีผู้ใหญ่อยู่พร้อมหน้ากับท่านควรจะแสดงความเคารพด้วยการร่อนน้ำผู้ใดก่อน
- ก. น้าอา
 - ข. ลุงป้า
 - ค. ครูอาจารย์
 - ง. ปิตามารดา
 - จ. ปู่ย่าตายาย
- (29) ผู้เขียนมีความรู้ดีทุกอย่างไรต่อวัยรุ่นที่นึกถึงแต่ความสนุกสนานสำราญใจผู้อื่นโดยไม่สนใจว่าเขาจะเต็มใจหรือไม่
- ก. ญูญก
 - ข. โกรธ
 - ค. ขมขื่น
 - ง. สงสาร
 - จ. แก่นเคือง

(30) จากเรื่องความเป็นมาของวันสงกรานต์ จักณะใดของกบิลพรหมที่ควรได้รับการยกย่องมากที่สุด

- ก. ความกล้าหาญ
 - ข. ความมีสติปัญญา
 - ค. ความรักที่มีต่อชีวิต
 - ง. ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
 - จ. ความไม่ต้องการให้ผู้อื่นได้รับผลกระทบจากการกระทำของตน
-